

MAGYAROK?

Határtalanul a Kárpát-medencében, önkéntesekkel, fiatalokkal

Magyar Máltai
Szeretetszolgálat
Észak-Magyarországi Régió

Kölcsey Ferenc Himnusz

Isten, áldd meg a magyart,
Jó kedvvel, bőséggel,
Nyújts feléje védő kart,
Ha küzd ellenséggel;
Bal sors akit régen tép,
Hozz rá víg esztendőt,
M megbűnhődte már e nép
A múltat s jövőndőt!

Őseinket felhozád
Kárpát szent bércére,
Általad nyert szép hazát
Bendegúznak vére.
S merre zúgnak hajjai
Tiszának, Dunának,
Árpád hős magzatjai
Felvirágoznak.

Értünk Kunság mezein
Ért kalászt lengettél,
Tokaj szőlővesszein
Nektárt csepegtettél.
Zászlónk gyakran plántálád
Vad török sáncára,
S nyögte Mátyás bús hadát
Bécsnek büszke vára.

Hajh, de bűneink miatt
Gyúlt harag kebledben,
S elsújtád villamidat
Dörgő fellegedben,
Most rabló mongol nyilát
Zúgattad felettünk,
Majd töröktől rabigát
Vállainkra vettünk.

Hányszor zengett ajkain
Ozmán vad népének
Vert hadunk esonthalmain
Győzedelmi ének!
Hányszor támadt tenfiad
Szép hazám, kebledre,
S lettél magzatod miatt
Magzatod hamvvedre!

Bújt az üldözött s felé
Kard nyúl barlangjában,
Szerte nézett, s nem lelé
Honját a hazában,
Bércre hág, és völgybe száll,
Bú s kétség mellette,
Vérözön lábainál,
S lángtenger felette.

Vár állott, most kőhalom;
Kedv s öröm röpkedtek,
Halálhörgés, siralom
Zajlik már helyettek.
S ah, szabadság nem virúl
A holtak véreből,
Kínzó rabság könnye hull
Árvák hó szeméből!

Szánd meg, isten, a magyart
Kit vészek hányának,
Nyújts feléje védő kart
Tengerén kínjának.
Bal sors akit régen tép,
Hozz rá víg esztendőt,
M megbűnhődte már e nép
A múltat s jövőndőt!

Húsvéti fények Európában 2011-ben

Az emberiség egyik legnagyobb sorsfordulatának idejét éli. Egyszerre „reng a Föld” minden földrészen. Nincs egyetlen pontja sem a földgolyónak, amely a válság okozta tragédia hatáskörén kívül maradna.

Mindent elöntött, mint egy új özönvíz, az önzés. Az ember anyagias bódulatában nem ismer törvényt a saját érdekein kívül. Nem ismer kötelezettségeket, csak jogokat, amelyeket mindenkivel szemben megkövetel, és sokall minden áldozatot az államért, ugyanakkor jogot formál arra, hogy az állam védje egyéni érdekeit. Életcélja lett az egyre nagyobb anyagi nyereségre törekvés, és az élet minél rafináltabb élvezete.

Mi európaiak nem feledhetjük, hogy az európai kultúra nem a toronyházak, nem a repülőterek, nem az összközműves otthonok világa, hanem lelkiállapot, amely a keresztény műveltség hagyományából szívja erőit.

A kérdés, hogy az ember hajlandó-e tovább élni ennek a műveltségnek erkölcsi keretei között, vagy beilleszkedik az európai hagyománytól idegen eszmeáramlatok, életformák hatalmi vonulatába?

Fel kell készülnünk arra, nekünk, magyaroknak is, hogy anyagi és szellemi erőinket feltétel nélkül hazánk megmaradásának, s ezáltal Európa jobb sorsának szolgálatába állítsuk.

Az új Európa húsvéti Európa lesz: egységes. Ez az egység nem Brüsszelből központilag irányított egyformaság szintelen azonossága, nem egyeduralmi törekvés, hanem mozaikszerűen sokszínű, sokoldalú. Az egység akkor erős és tartós, ha részei megtartják sajátosságait, amelyek a maguk belső törvényei szerint fejlődnek. Ezt az egységet egy figyelemreméltó belátás élteti: életképes az a közösség, amely önként vállalt áldozatokból bontakozik ki.

Az új Európa húsvéti Európa lesz: a szabadság birodalma. Ez nem azonos azzal a szabadságesszmével, amely kihasználja a védteleneket, hanem a szabadságnak egy olyan formája, amelyben minden ember meghozza a maga áldozatát annak érdekében, hogy testvére vele egyenértékű szabadságot élvezzen.

Az új Európa húsvéti Európa lesz: demokratikus. Ez olyan rendszer, amelyben képviselőhöz jut az egész nép, minden népréteg véleménye, törekvése. A jogállam keretei közt megküzdhetnek a különböző világnézetek az emberi személyiség és közösségek jólétéért az elfogadás szellemében. Az egyoldalúsággal szemben érvényesülhet az alkotó gazdagság sokoldalúsága és termékeny kölcsönhatása.

Az új Európa húsvéti Európa lesz: a szociális haladás elkötelezettje. Mindenkinek, s legfőképpen a társadalom peremén élőknek biztosít emberhez méltó létet a szeretet és gondoskodás jegyében, amelyre elsősorban az idősek, a betegek, a gyengék szorulnak.

A fiatalok ugyanakkor olyan oktatást kapnak, amely felkészíti őket a fejlődés szolgálatára.

2011 húsvétján kérjük a Megváltót, hogy ajándékozzon meg minket a feltámadás hitével, amikor szeretett magyar hazám is, az Európai Unió soros elnökeként, elszántan és alkotó erővel küzd egy jobb világért, egy új Európáért.

Az új Európa az egység, a szabadság, a demokrácia, a szociális haladás elkötelezettjeként, mint a reménység jele tündököljön a világ égén.

2011 húsvétján

Kozma Imre
a Magyar Máltai Szeretetszolgálat elnöke

Szerkesztette: Szekeres Gábor
Irodalmi szerkesztő: Gróf Lajos
Grafikai szerkesztő: Tellingner András
Készült: Tipo-Top Nyomda, Miskolc
Felelős vezető: Solymosi Róbert

A címlapon: Máltai megemlékezés a zentai Tisza-parti kopjafánál
Fotó: Szekeres Gábor

Kiadó: Magyar Máltai Szeretetszolgálat Észak-Magyarországi Régióközpont, Miskolc
Felelős kiadó: Dr. Kis Imre
www.maltai.hu

Megjelent 2011. májusában, az Önkéntesség Európai Éve 2011 és a Család Éve 2011 alkalmából, a szeretet és a felelősség gondolatiségének támogatására.

Tartalomjegyzék

Húsvéti fények Európában 2011-ben	1
Magyarok vagyunk?	4
Munkahely- és esélyteremtő programok a régió felemeléséért	6
A Málta egyetlen párton, a szegények pártján áll	11
Határokon átívelő, kölcsönös támogatás	16
Szent István intelmei: ...a jövevényeket jóakarattal gyámolítsad és becsbe' tartsad...	22
Vizánta	24
Csángó himnusz	25
Összetartozunk	48
Csíkсомlyó	70
Székely himnusz	71
Csíkсомlyó: a magyarság találkozóhelye	72
Megmozdult a föld a lábunk alatt	86
Határtalanul	88
Délvidék	90
Máltai Szeretetszolgálat Arrupe Ifjúsági Csoportja	96
Adni öröm	98
Boldogasszony anyánk	99
Aprókból épül	100
Bethlenszentmiklóásra érkezett a máltai Mikulás	106
Bennünket sem kímélt az özönvíz	108
Nagy ünnep az erdélyieknek március idusa	112
Jubileum	114
A mamrei vendégség	117
A munka folytatódik	118
Szerzők	120

Magyarok vagyunk?

2011. március 15-én Kézdivásárhelyen kérdezte tőlem egy székely ember:

Magyarok? Majd folytatta: vagy Magyarországról jöttek? Súlyos kérdések, ha belegondol az ember, és ha ismeri az őket ért sérelmeket, akkor megéri bizalmatlanságukat, amelynek talán legfájóbb tüskéje a 2004. december 5-i népszavazás. Még most is jól emlékszem arra, hogy pár hónappal később, a szégyenteljes esemény után, szintén ebben a városban mondta nekünk tankolás közben egy magyarságában megbántott benzinkutas: „Eddig se mentem magukhoz, eztán már nem is fogok.”

Magyarországnak hét szomszédja van, tehát nyolc országban élnek magyarok a Kárpát-medencében. Ebből következik, hogy a magyar nemzet nem azonos a Magyarországon élőkkel.

Generációnként változik a trianoni döntés megélése, míg a szüleink, nagyszüleink bőrükön tapasztalhatták, a mai fiatalok elmondás alapján tudnak minderről. Nem határrevízióban gondolkodunk, viszont szeretnénk az ifúságnak megmutatni, hogy a magyar városok többsége már nem magyarok által lakott város, ami egy leplezett tisztogatás következtében alakult ki. Megismertetni őket a valósággal, elvinni őket egy másik kultúrába, hogy lássák, sajnos a többség nem magyar, és hogy húsz év alatt is voltak változások. Most az autonómiára törekvés van napirenden, több helyen, Székelyföldön, a Vajdaságban.

A tényeket meg kell tanítani, ami a helyszínen lehetséges a legjobban, ahol barátságok is kötődhetnek.

Aki a Szeretetszolgálat kötelékében dolgozik, gyakran megfordul a rászorulóknak között, az tudja, hogy nemcsak a napi élelemhez juttatás, a szegények ruhaneművel való ellátása, árvíz esetén az akkor legszükségesebb tárgyi adományok juttatása segít a bajbajutottakon, de nagy szükségük van nekik a lelki támogatásra, a mellettük való kiállásra. Ez lehet befogadás egy átmeneti szállóra, vagy betegek, egyedül maradtak látogatása. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat embereken segít, nem választ ki egy-egy rászoruló csoportot. Ezt vállalta alapításakor, és ezt azóta is, mindig felvállalja.

Elnökünk Kozma Imre írta 2009-ben karácsonyi levelében:

„A világ lényege szerint meghatározza alapmagatartásunkat. Emberré válni, csak a világ gonoszának tartott erői ellenében lehet, vagy a történelmileg meghaladott struktúrái ellen. Úgy tetszik, hogy a világot le kell győzni, meg kell győzni, azaz meg kell változtatni. Akik a világot csak külső megnyilvánulásaiban ismerik el, s benne az ember szerepét termelő funkciókban látják, azok a hatalmi struktúrák megváltoztatásában magát a lényegyet hiszik megváltoztatni. Csakhogy a világ lényegét, s főként az ember lényegét a hatalmi struktúrákban nem lehet megragadni. Fontos és elkerülhetetlen, hogy időről időre megváltozzanak ezek, hogy az ember alkalmasabb körülmények közé kerüljön, de az ember legbensejét nem érintik, nem érinthetik, mert az ember – kényszerű hatások ellenére is – szabad, nyitott, a végtelenre nyíló, gyökerében erkölcsi lény.”

2011. március 15-én jó volt Háromszéken és környéken ünnepelni, amikor Budapesten állampolgársági esküt tettek az első határon túl élők, akik lehetséges, hogy korábban már voltak magyar állampolgárok. Nem sokkal korábban nem is gondolták volna székely testvéreink, hogy eljön ez a nap. De eljött és ezzel talán valamit törleszthetünk a hat évvel ezelőtti csúfos december ötödike után – még ha nem is mi tehetünk az aznap történetekről. Akinek a magyarság iránt felelősségérzete van, az kívánja, hogy a jövőben ez a nap ne a nemzet megosztottságáról, a kirekesztésről és a gyűlöletről váljon emlékezetessé, hanem az összetartozás napjaként kerüljön be a köztudatba.

Azért ezután se érjen senkit meglepetésként, ha valahol a Kárpát-medencében érdeklődik egy magyar, aki születésétől érzi a kisebbségben élés hátrányait, hogy – *magyarok?*, vagy Magyarországról jöttek?

Szekeres Gábor

A photograph of a male doctor with glasses and a red stethoscope around his neck, examining a young boy's arm. The doctor is wearing a black t-shirt and is looking down at the boy's arm. The boy is shirtless and looking towards the doctor. The background shows a green wall with various papers and a calendar. The text is overlaid on the left side of the image.

Munkahely- és esélyteremtő programok a régió felemeléséért

Beszélgetés dr. Kis Imrével,
az Észak-Magyarországi Régió vezetővel

– *Úgy tudom, éppen tíz éve vezetője az Észak-Magyarországi Régiónak...*

– Néhány napja jártunk Mátrafüreden egy megbeszélésen, és ott jutott eszembe, hogy elődöm, dr. Rott Zsuzsa tíz évvel ezelőtt halt meg, és ezután a rettentő szerencsétlenség után választott meg engem elnökévé a régió.

– *Milyen állapotokat talált, mit vett akkor át, mi változott ezalatt a tíz év alatt a máltai munkában?*

– Az elmúlt tíz évben két nagyon jelentős változás történt a Málta életében. Az egyik egy külső változás következménye, hogy beléptünk az Európai Unióba. Ez megváltoztatta a németeknek és általában a nyugat-európaiaknak a hozzáállását, ami korábban jellemző volt rájuk, hogy tudniillik jelentős támogatást kaptunk Németországból, Franciaországból, Svájcól és más országokból. Azután, hogy beléptünk az EU-ba, azt mondták, mi már jóléti társadalom vagyunk, a keleti országok felé fordulnak, Ukrajna, Románia és általában a Balkán felé, elsősorban a tárgyi segítségnyújtás tekintetében. Ez önmagában megváltoztatta az egyes csoportok dinamikáját, működését. Addig azt mondtuk, és ezt most is valljuk, hogy a klasszikus máltai tevékenység a ruhaadományok gyűjtése és kiosztása. Már vannak élelmiszer-gyűjtési akcióink is, nagybőjtben, adventben különösen is, sikeresek voltak a Spar-akcióink, az Adni öröm!-akciók, ezekből nagyon sok adományt tudtunk kiosztani. A klasszikus máltai munka tehát megmaradt, de jelentősen csökkentek a forrásaink.

A másik dolog, ami a Máltát belülről és gyökereiben változtatta meg, az intézményesülés. Ez ugyan már korábban is megjelent, hiszen volt egy-két hajléktalanszálló régebben is, már működött Miskolcon a Csilla von Boeselager-házban az ápoló-gondozó otthon, az öregek otthona és a hajléktalanszálló is, de robbanásszerűen beindultak az intézmények. Azt látjuk, és azt az elvet próbáljuk követni, hogy azok a csoportok tudnak huza-

mosan megmaradni, és érdemi munkát végezni a környezetükben, akiknek van intézményük. Az intézmény ugyanis struktúrát is jelent.

A legtöbb csoportunk rendelkezik egy raktárral, egy irodahelyiséggel, esetleg van egy telefonvonaluk is, bár ezeket legtöbb helyen megszüntettük, mert annyira minimális az önkormányzatok támogatása, annyira lecsökkent az anyagi bevétele ezeknek a csoportoknak, hogy nem képesek érdemben működni. Nagyon sok csoport meg is szűnt, olyan helyzetbe került, hogy nem volt képes önmagát fenntartani és a kezdeti lendületből érkező emberek is megöregedtek, nem találtak maguk helyett fiatalokat, és elsorvadt a munka. Az a tapasztalat, hogy ahol viszont intézmény van, ott megjelennek a fiatalok, sokkal nagyobb lenyomata van a Máltának, és a professzionális, alkalmazott munkatársak mellett megjelenhet az önkéntesek tevékenysége.

Ez a két legfontosabb eltérés a korábbi évekhez képest, és elgondolkodtató lehet, hogy mára már a legnagyobb intézményfenntartó civil szervezet vagyunk az országban. Majdnem 200 intézményünk van, 1000 alkalmazottal. Ez persze jelentős terhet ró az országos központra, és ránk is, régióvezetőkre, titkárokra és pénzügyi vezetőkre.

– *Mi jellemzi ennek a régiónak a munkáját? Miben különbözik az országban működő többi máltai régiótól?*

– Mindig törekedtünk arra, hogy közösségteremtő programokat szervezzünk. Már az elmúlt tíz évben, sőt előtte is nagyon sok zárandokutat szerveztünk a munkatársainknak és önkénteseinknek. Nekünk nagy szerencsénk, hogy itt, Miskolcon van a jezsuita gimnázium, ahol Velkey Balázssal (a szociális munkát szervező tanárral) olyan programot tudunk megvalósítani, amit már országosan propagálnak, sőt, talán kötelezővé is lesz téve. Arról van szó, hogy a gimnazistáknak kötelezően legalább egy fél-éves szociális munkát kell végezniük érettségi előtt. Ez nagyon helyes célkitűzés, de alaposan meg kell szervezni, sok munka van vele, a fiatalok mellett kell állni, kezelni

a problémáikat, hogy igazán hatékony munkát tudjanak végezni. Ez nekünk nagy lehetőséget teremtett. Nagy segítséget adtak, hogy azokat az ifjúsági programjainkat, amelyeket korábban elkezdtünk már a 2000. év előtt, folytatni tudjuk. Már korábban is szerveztünk ifjúsági táborokat rászoruló magyar gyerekeknek. Együtt táboroztak ezek a gyerekek a mieinkkel, olyanokkal, akiket segítőként vittünk oda. Ezek a táborok Sirokon és Vizsolyban voltak, három-négy alkalommal. Jó szálláshelyet alakítottunk ki, emeletes ágyakkal, 40–50 gyereket vihettünk el évente a biciklis táborokba.

Ezután jött a gondolat, különösen abból a tényből, hogy a romániai Vizántát, ezt a csángó települést is előntötte az áradás, és két ízben is tudtunk hozzájuk búzaadományt szállítani, hogy az ott élő csángó gyermekeket is jó lenne magyar közegbe beilleszteni. De akkor már nemcsak a csángó, hanem a székely gyerekeket is, már csak azért is, mert Székelyföldön többször is megjegyezték, miért megyünk mi a csángókhoz?

Felépítettünk Vizántán egy máltai játszóteret, majd vittük az ottani öregeket a csíksomlyói búcsúra, láttuk, hogy számukra ez egy idegen közeg, ez nem az ő kultúrájuk. Ők több száz éve román közegben élnek, elég kevesen őrizték meg magyar identitásukat, pontosabban magyar nyelvtudásukat. Ennek ellenére több évig elhoztuk a csángó gyerekeket is a táborba, megszerveztük, hogy a különböző, elszakadt országrészekben élő gyermekek ismerjék meg egymás kultúráját. Mennyire azonos ez a kultúra, és mégis, mennyire különböző.

Az első Összetartozunk tábor 2007-ben szerveztük meg Csíkszépvízen, csángó, székely, felvidéki és anyaországból való gyerekek részvételével. Akkor a délvidéki és kárpátaljai gyerekek még nem tudtak eljönni. Évről évre máshol rendeztük meg a tábor, 2008-ban Kárpátaljára mentünk, mert a vízumot nekik nem volt egyszerű megszerezni, és sokba is kerül. Mindnyájunknak nagy élmény volt, hiszen az egy annyira elzárt terület volt, korábban nagyon nehezen lehetett eljutni oda. De megnéztük a vereckei em-

lékművet, az ősi magyar városokat, nagy öröm volt látni a gyerekekben kibontakozó hazaszeretetet, a megerősödő magyarságtudatot, azokkal a cserkész-módszerekkel, amit a jezsuita tanárok hoztak. Ez egy nagyon sikeres tábor volt, nagyon összekovácsolódott a társaság. Sokat utaztunk, és soha nem ugyanaz a társaság ült egy-egy autóban. Mindig cserélődtek, hol ezzel barátkoztak, hol azzal, figyeltünk arra is, hogy esténként is legyenek közös programok és hogy a magyar emlékeket mindenütt megismerjék.

– *Ezek tehát diáktáborok voltak, hogy alakultak a határainkon túl élő magyar felnőttekkel való kapcsolatok?*

– Egyik kapcsolat szüli a másikat. Nekem Székelyföldön nagyon sok ismerősöm van. Már a romániai forradalom előtt egy héttel voltunk Magyarlápason, Szatmárnémeti közelében, ruhaneműt vittünk, először át sem engedtek a román határőrök, hogy „tetves ruhát ne vigyünk Romániába”, de aztán átrendeztük a holmit és a második próbálkozásunk alkalmával egy kis ajándécsomagot adtunk ki az ablakon, akkor már továbbengedtek... Sőt, már egyetemista koromban is jártam kint többször is, sőt fekete-listán is szerepeltem, két évre elvették az útlevelemet, mert Bibliát és magyar nyelvű könyveket akartam átvenni. Tehát voltak erdélyi barátaim, de voltak felvidékiek is, hiszen Miskolchoz, Tokajhoz igazán közel vannak. Kassa, Királyhelmece irányában voltak kapcsolataink, Kárpátalja felé mi kerestünk, és ugyanígy Délvidék felé is. Ott kézenfekvő volt, hogy Német László nagybecskereki püspökhöz menjünk, nagyon gyümölcsöző és élő vele a kapcsolatunk. Azután szerencsésen alakultak a dolgok, amit jól példáz a magyarcsernyei kapcsolatunk. Nagybecskerekről nem Szeged felé jöttünk haza, meg akartuk nézni Temesvárt, és láttuk a harmadik falu határában a táblát, Magyarcsernye, magyarul is, megálltunk, mert ilyet máshol sajnos ritkán láttunk. Magyar zeneszó fogadott, és villámgyorsan mi lettünk az első kakaspörökölt-főző verseny díszvendégei. Ez is élő, erős kapcsolat. De aki megjelenik valahol a ha-

tárainkon túl, igazolhatja, hogy a legrövidebb időn belül barátokra talál.

– *Visszatérve a gyerektáborokra kérdem, hogy a hazai gyermekek, akiket segítőként visznek magukkal, mennyire kötelességtudatból, vagy inkább őszinte lelkesedéssel mennek és vesznek részt a munkában?*

– Tudjuk, hogy Trianon elhallgatása, a magyarságtudat háttérbeszorítása, amely a korábbi negyven esztendő jellemzője volt, nagyon erősen működött ebben az országban. A gyerekek életében két fontos szereplő van, a család és az iskola. Ha ezeket az érzéseket erősítik a gyerekekben, akkor erős magyarságtudattal bírnak, lesz ismeretük arról, hogy a határon túl is élnek magyarok. Az első táborokban a magyarországi gyerekeknek még az volt a legnagyobb élménye, hogy a határtól ötszáz kilométerre is magyarul beszélnek az emberek. Aki elmegy Székelyföldre, ez az első élménye, ha még nem tapasztalta meg. Annak idején, a '80-as években nekem is ez volt, hiszen tudjuk, közvetlenül a határok mellett, az odatelepített románok miatt alig hallani magyar szót, messzebb kell menni ahhoz, hogy újra egy magyar közösségre, magyar szóra találjunk.

Én azt láttam, hogy voltak velünk olyan gyerekek, akikben nagyon kevés tudatosság volt, kevés hazaszeretet, kevés magyarságtudat, és kevés ismeret a határon túl élőkről, de amikor kapcsolatba került ilyen gyerekekkel, azóta olvas ilyen könyveket, figyel minden határon túl élő magyar sorsára. Kialakult benne magyarságának a tudatossága. Ennél többet nem is tehetünk ezekben a táborokban. Tudd, hogy nemcsak magyarországi magyarok vannak, hanem máshol is élnek, mennyi és milyen problémáik vannak, és hogy figyelj rájuk.

– *Ez tehát mára nagyon fontos feladata a Máltának, ebben a régióban, a határok közelsége miatt különösen, de más feladataik is vannak...*

– A hagyományos munkánk a három megyét felölelő régióinkban változatlanul nagyon fontos. Máiig működik 23 máltai csoportunk, és tíznél több intézményt működtetünk. Miskolcon a régióközpont működik a Csilla von Boeselager-házban, itt van hajléktalanszálló, idősek otthona és ápolási otthon, és idén építettük át az ingyenkonyháinkat. Mátrafüreden egy idősek otthona van, Hevesen működik támogatószolgálat (ez elsősorban a fogyatékkal élők otthoni segítségét végzi, például takarításban, főzésben, bevásárlásában, és abban is, hogy eljussanak oda, ahová menniük kell, kórházba, boltba stb., van egy mikrobuszunk, amivel ezt meg tudjuk oldani). Mezőkövesden hajléktalanszálló, Tokajban támogatószolgálat és nappali ellátás van a fogyatékkal élőknek, Sátoraljajúhelyen nappali melegedő és hajléktalan-ellátás. Heves megyében elsősorban Hatvant kell megemlíteni, télen hajléktalanszálló és nappali melegedő működik a városban.

A Máltai Szeretetszolgálat volt az, amelyik hajdan kidolgozta a támogatószolgálat metodikáját. Az első ilyen szervezetet is a Málta szervezte meg, aztán más szervezetek is átvették ezt a módszert, sőt voltak olyan egyének, civilek is, akik ebből próbáltak megélni, de többségük előbb-utóbb felhagyott vele, sőt, többen lebuktak, mert csak hasznot akartak húzni belőle.

Látható tehát, hogy a legnyomorultabbakkal, legrászorultabbakkal foglalkozunk, a fogyatékkal élőkkel, a hajléktalanokkal és az idősekkel, ez a három „célcsoport” jelenik meg elsősorban a munkánkban és tudni kell, ami talán most a legfontosabb: sokszor azzal, hogy valakinek segílyt adunk, csak rögzítjük őt ebben az állapotában, nem ez a megoldás, hanem hogy munkát adjunk minél többeknek. Erre nagyon komoly törekvések vannak. Központi irányítással, de mi magunk is részt veszünk benne. Például Tarnabod egy befogadó falu, ahol hajléktalanok számára családi házakat vásároltak, és már három éve működik ott egy bontóüzem, ahol mindenféle elektronikai eszközöket bontanak szét, újrahasznosítják az anyagokat, tíz-tizenöt embert foglalkoztatnak ebben a munkában. A Tarna vidé-

kén több projektben is benne van a Málta, a foglalkoztatás, esélyteremtés területén.

Tokajban pedig legalább 25 embernek akarunk munkát szerezni egy munkahely- és esélyteremtő program keretében, ahol direkt módon szeretnénk foglalkozni nemcsak személyekkel, hanem családokkal is. Huszonöt család képzéséről és foglalkoztatásáról lesz szó, ezen belül mentálhigiénés törődés, szociális támogatás, mentorálás szerepel a tervben, ez egy másfél éves program lesz, most indítottuk egy hónapja. A halmozottan hátrányos kistérségek számára kiírt pályázaton nyertünk rá pénzt, ez egy 180 milliós projekt, és nekem az a nagy álmom, hogy amit itt majd megtermelünk, a kistérségben el is tudjuk adni. Ez egy kicsit globalizmus-ellenes dolog. A kistérség helyzete nálunk eléggé ellentmondásos. Van egy hegyes rész, ahol a szőlőt művelik, és van a taktaközi rész, ahol a nyomor, a szegénység és a földművelés a jellemző. Ezt a két részét kell közelebb hozni egymáshoz. Része a programnak, hogy egy fűzfáültetvényt telepítünk majd, és a fűz feldolgozása, kosárfonás, sőt finomabb munkák, például bútorok gyártása is elképzelhető lesz. Már most is 30–40 borászattal van szerződésünk, akik átvesznek majd tőlünk termékeket, hogy például a tokaji bor ne kerüljön ki műanyag palackban a piacra, hanem mondjuk egy szépen fonott demizsonban. Úgy tűnik, ez egy jó időben indított projekt.

– Azt látom, hogy a rendszerváltás után nagy lendülettel indulhatott a Málta, ami eltartott tíz-tizenöt évig. Ez egy idő után megszakadt. Azt szeretnénk, ha ezt a lendületet újraéleszthetnénk, de a mai kornak már más kihívásai vannak. A kezdeti időkben Magyarországon nem volt szociális ellátórendszer. Bármit csináltunk, az egy nagy dolog volt. Ma már van egy működő, bár eléggé szétesett ellátórendszer, de a Málta már rendelkezik annyi tudással, és van annyi respektje is, hogy ennek a rendszernek az újrászövéseben is aktívan részt vesz, a szellemi munkában és a gyakorlati megvalósításban is.

Tudjuk, nem halat kell adni az embereknek, hanem há-

lót, tehát munkát és nem segélyt, ha ezt úgy tesszük meg, hogy van gazdája egy ilyen programnak, történik indulásnál egy piackutatás, folyamatos marketinggel működik a rendszer, nem elfolyt pénz lesz, amit erre költünk, mint mondjuk sok munkaügyi központos képzésben, ahol tanítanak valamire 30 embert, ebből 5 tud elhelyezkedni, de két hónap után már senki nem dolgozik azon a területen. Ha van gazdája ezeknek a programoknak, kézen fogjuk az embereket és megtanítjuk őket az alapvető ismeretekre, ilyen munkahelyteremtéssel lehet elérni a legtöbbet, igazán segíteni őket.

G. L.

A Málta egyetlen párton, a szegények pártján áll

Beszélgetés Győri-Dani Lajossal,
a szeretetszolgálat ügyvezető alelnökével

– Azt látjuk, hogy Miskolcon és a régióban főként mivel foglalkozik a Málta. Sokkal kevésbé ismert, országosan mivel. A huszonkét évvel ezelőtti induláskor ezt jobban lehetett tudni, de azóta sok minden megváltozott. Mi a fő jellemzője ma a szeretetszolgálat tevékenységének?

– A legegyszerűbb válasz az, hogy fő jellemzője nincs. Talán egy mégis, hogy a szegényeket keressük magunk mellé társnak. Ez talán furcsa válasz, de a szeretetszolgálat specialitása, hogy nem választhat magának terepet. Egyetlen terepet jelölt ki: keresd meg a körülötted élő szegényeket és segíts nekik. A mai civilszervezetek között legtöbbször valamilyen speciális feladatra alakultak. A vak gyerekektől a sclerosis multiplexes betegekig valamilyen vékony szegmenst kinéztek maguknak, és azt mondták, nekik szeretnénk segíteni, ehhez van erőnk.

A szeretetszolgálat viharban született. Amikor elkezdtük a munkánkat, volt délvidéki háború, a romániai forradalom előtt voltak keletnémet menekültek, és amikor lezajlottak ezek a nagy történelmi változások, azzal kellett szembesülnünk, hogy most hogyan tovább? Nincs mindennap forradalom, nekünk nem forradalmi hevületben kell segítenünk a körülöttünk élőket, a menekülteket, a harcokban, a tönkrement közösségekben élő embereket. Nekünk kell kitalálnunk, mit is fogunk csinálni. Akkor olyan döntés született, mindenki nézzon otthon körül, ki az, akit hatékonyan, okosan, szívvel-lélekkel segíteni tud és az ő szegénye lesz, és vállaljon érte áldozatot. Így az történt, hogy a Magyar Máltai Szeretetszolgálatban jelen pillanatban nincs olyan szociális szolgáltatás, karitatív feladat, amit valahol az országban ne végeznénk. Van amiből több van, van amiből kevesebb, de akár a fogyatékkal élők, az idősek, a hajléktalan emberek, akár a nagycsaládok helyzetét nézzük, van olyan területünk, ahol velük dolgozunk. A szeretetszolgálat körülbelül kétszáz intézményt tart fenn, és 150 karitatív csoportot, ez akkora szám, hogy azt mondhatjuk, ami ma lehetséges, olyan tevékenység valahol zajlik.

– *A régióvezető szerint a változások egyik oka az intézményesülés, kezdetben sok kis csoport működött, még kisebb falvakban is, ezek egy része megszűnt. Az intézményeknek nyilván sok haszna van, de, ha csak az adminisztratív feladatokra gondolok, sok hátulütője is. Ez nem megy a hatékonyság rovására?*

– A hatékonyság rovására nem, inkább attól félünk, hogy a lelkeség rovására mehet. Amikor elindult a szeretetszolgálat működése, nagyon sok helyi, karitatív csoportja volt. Ezeknek az alakulásáról azt kell tudni, hogy egy újjáalakuló társadalomban mi voltunk az első keresztény karitatív szervezet, amelyik gyorsan kezdett építkezni, adományokat tudott szerezni. Egy jól ismert név volt, és szívesen csatlakoztak hozzá a karitatív feladatok vállalásában a kistelepülések emberei is, akik egyébként a helyi karitászszerületet vezették volna. Sok esetben egyszerre végezték mind a kettőt. Így lehetett maximalizálni a lehetőségeket, hogy minél több adományhoz jussanak ezek a csoportok. Előbb-utóbb kiderült, hogy a szeretetszolgálat terepe nem a kis falvakban van, ott a helyi közösségnek meg kell tudni oldani azokat a feladatokat, amelyek egyébként egy szeretetszolgálat karitatív feladatához tartoznak. Azok a problémák, amelyekbe mi már be szeretnénk avatkozni, inkább a kisvárosoknál kezdődnek. Ezért lehet mondani, hogy a kis falusi csoportjainknak egy része megszűnt, vagy karitászcsoport vált belőle, a templomi közösség automatikusan teszi a dolgát. Mi támogatjuk őket, de nem csoportszerűen.

A másik dolog, hogy Magyarországon 1993 óta van szociális törvény. Mi belevágtunk sok feladatba, például a hajléktalangerősség területén, amiről a szociális törvény megjelenése után szabályozás jelent meg. Ez a mi munkánkat olyan mértékben alakította át, hogy ez indított el egyfajta intézményesülést. Alapítottunk egy hajléktalanszállót Budapesten, ami az első ilyen volt, a Miklós utcában, ez '91-ben történt, '93-ban az állam szabályozta, hogyan kell hajléktalanszállót működtetni, s nekünk

ehhez alkalmazkodnunk kellett. Addig támogatásokból, pályázatokból működtettük ezeket az intézményeket, onnantól kezdve meg kellett felelnünk az állam elvárásainak. Mi a magunk által vállalt feladatokhoz kaptunk egy állami elvárásrendszert, és eldönthettük, hogy amit vállalunk, tudjuk-e ebben a rendszerben is jól csinálni. Ennek az lett az eredménye, hogy ma Magyarországon a legnagyobb intézményfenntartó a szociális területen a Magyar Máltai Szeretetszolgálat. Nem látok itt nagy ellentmondást. A Dunántúlon leginkább fogyatékkal élőkkel kezdtek a csoportjaink intézményesülten is foglalkozni, mert úgy érezték, hogy azt tudják jól csinálni, és addig is azt csinálták önkéntesen. Így alakult és fejlődött a mi intézményrendszerünk, nem pedig felülről irányított módon. Ez alulról építkező intézményrendszer, aminek hatékonyság és adminisztráció tekintetében nagyon sok átalakuláson kellett és kell most is átmenni, hiszen a jogszabályok változnak, ezeknek újra és újra meg kell felelnünk. A lényeg nem változott. A saját elhatározásunkból olyan feladatokat végzünk, amelyekről azt érezzük, annak a bizonyos társadalmi csoportnak, a szegényeknek az életébe valami jobbat tudunk hozni, valamit hozzá tudunk tenni.

– *Változott az is, hogy a korábban Nyugatról kapott adományok többsége megszűnt. A Málta most honnan veszi a működéséhez szükséges anyagi forrásokat?*

– Ha szétnézünk a körülöttünk élő világban, látjuk, hogy nálunk sokkal szegényebb országok is vannak. Teljesen logikus, hogy a nyugati adományok átcsoportosulnak ezekre a területekre, és csak a kisebbik része érkezik Magyarországra. Nekünk erre fel kellett készülnünk. Megpróbáltunk egy olyan magyarországi rendszert kialakítani, ahol azokat az adományokat, amelyeket korábban elsősorban Nyugat-Európából kaptunk, már a hazai adományozóktól gyűjtjük össze. Ha ma valakinek eszébe jut, hogy szeretné valahová elvinni a használt ruháit, akkor biztos, hogy az első egy-két helyen a Málta jut eszébe. Ha arra gondol,

ki tudná használni a gyerekek elhasznált könyveit, akkor eszébe fogunk jutni, ahogy egy vállalatnak is, ha lecseréli az irodabútorait és a számítógépeit, vagy élelmiszert, bármilyen tárgyat akar továbbadni, biztosan mi is eszébe jutunk. Ez a mi munkánk eredménye, hiszen látják, hogy ezeket az adományokat mi jól, tisztességesen használjuk fel, és ezt a hihetetlen bizalmat, ami a szeretetszolgálattal szemben megnyilvánul, sok munkával erősíteniünk kell. Így tulajdonképpen nem kevesebb az az adomány, amihez a szeretetszolgálat hozzájut, mint amikor kamionok érkeztek a határon túlról.

– *Emlékszem, a külföldi adományozókat gyakran nevesítették, X. Y. úr adományáról beszéltek. Lehet-e most nevesíteni a magyar adományozókat, vannak olyan jómódú magyarok, akik támogatást nyújtanak, vagy inkább csak vállalatok, cégek, üzemek segítenek?*

– Ennek van egy egészséges rendje nálunk. Ezalatt azt értem, hogy még sokkal alacsonyabb szintű, mint a régi, polgári társadalomban volt, amikor még nem értek meg olyan viharokat, amelyeket mi átélünk. Kialakulófélben van az az önmagunkkal szembeni elvárás, hogy ha nekem van valamilyen lehetőségem, azt osszam meg másokkal. Igaz ez a magánszemélyekre is, leginkább talán a szegényebbre. A középréteg, vagy a tehetősebb réteg Magyarországon elég szűk, de közöttük is elég sokan támogatják a szeretetszolgálatot, nevesítve is. Ezt mi pártoljuk is, ha bibliai alapokon megy: ne tudja a jobb kezéd, mit csinál a bal. Mi nem ígérünk olyat a minket támogató magánszemélyeknek, hogy pajzson fogjuk őket körbehordozni az országban, nem akarunk nekik nagy reklámot csapni. Azt gondolom, hogy ezt ők nem is igénylik. Más ez a vállalati szektor szempontjából, ott mások az érdekek, ott világosan fel kell mutatni, hogy miben segítettek, de ott igyekezünk is a partnereinket a lehető legjobban megmutatni, hogy rajtunk keresztül segítik a jót. Azt tudni kell, hogy a pénzbeli adományoknak a jelentős része nem gazdag em-

berektől érkezik, hanem sok kisebb befizetésekből, adományokból tevődik össze, ami azt jelenti, hogy a szegény emberek is támogatnak bennünket.

– *Gondolom, pályázatokon is részt vesznek...*

– Egy civil szervezetnek muszáj ezt folyamatosan figyelnie, fejleszteni. Jelentősebb beruházást végezni az utóbbi években csak pályázati forrásokból lehet, erre nekünk is nagyon felkészülteknek kell lennünk. A Máltának egyáltalán sikerült megőriznie az elmúlt 22 évben a becsületén kívül: a pártosságát, ami egy dolgot jelent, a szegényeket és a rászorulókat pártoljuk. Nekünk sikerült elkerülnünk azokat a kelepccéket, amelyekkel lehetett volna lökdösní akár politikai irányvonalak, akár elvi, filozófiai irányvonalak között, nekünk világosan sikerült megtartanunk, hogy egyetlen párton állunk, a szegények pártján. Ez azt jelentette, hogy soha nem volt a Máltának baja a politikával. Szerencsére tőlünk elfogadták ezt a „pártosságot”, hogy mi senkinek sem vagyunk a saját szervezete.

– *Mennyire ökumenikus a Málta, mennyire kötődik a katolikus egyházhoz?*

– A Máltai Szeretetszolgálat a katolikus egyházhoz ezer szállal kötődik, mégsem mondanám azt, hogy ez egy szigorúan vett egyházi szervezet. Azt mondjuk, hogy az egyik legfontosabb értékünk, hogy a keresztény ember számára lehetőséget teremtünk, hogy a kötelességüket teljesíthessék. Miről van szó? Hogy szolgálnia kell a szegényeket. Ez nekünk a Bibliában nem egy lehetőség, hanem parancs. Ezt a parancsot nálunk módja nyílik teljesíteni nem csak katolikus embereknek. Az önkénteseink, tagjaink és a munkatársaink felvételénél elsősorban a szándékaikat, a döntésük indítékait nézzük, hogy miért akarnak a szegények szolgálatába állni, és csak sokadsorban, hogy milyen egyházi vagy hitbéli indíttatásból teszik ezt. Mi inkább azt fogalmazzuk meg, hogy egy katolikus szervezetbe belépve,

amikor tevékenykedni kezd az ember, nem elfogadnia kell, ami itt történik, hanem tudni képviselni azt. Nem a katolikus egyház képviselőjére szegődik, hanem a szegények szolgálatára, ott viszont azoknak az elveknek, azoknak a szabályoknak az alapján tegye, amit tőle a szeretetszolgálat elvár, és ha jól képviseli, tudja szolgálni akkor is, ha református, akkor is, ha egy kereső fiatal. Egy keresztyén közösség legyen arról is híres, hogy befogadó közösség és lehet benne utat találni annak is, aki nem egy egyházközségből, plébániai csapatból érkezik ide, hanem kívülről, hogy megnézze, mit is csinálnak itt, hogy akarjon közénk tartozni. Ilyen szempontból teljesen ökumenikus a Magyar Máltai Szeretetszolgálat, de egyébként egy katolikus szervezet, amit nem csak az jelképez, hogy egy katolikus pap az elnöke, hanem az is, hogy a krisztusi elveknek a mentén tesszük a dolgokat, amit számunkra megfogalmaztak, amit a Biblia világosan leír.

– Szóba kerültek a kereső fiatalok, egyáltalán a fiatalabb korosztály. A civil szervezetek többségének legfőbb gondja az utánpótlás hiánya. Mi a helyzet a Máltában ezen a téren?

– Ez sokkal egyszerűbb kérdés, mint amilyennek gondoljuk. Minden civil és karitatív szervezetre igaz, hogy ha nem tud olyan feladatot adni a fiataloknak, ami azokat érdekli, akkor azok nem fognak odajönni. A fiatalok ilyen szempontból sokkal őszintébbek. Ő oda megy, ott dolgozik és tesz valami jót, ahol értelmes feladattal, társaként, partnereként kezelik őket. Nem mindenhol vagyunk erre képesek. Talán azért, mert vannak olyan karitatív csoportjaink, ahol már nem tudunk olyan feladatot megfogalmazni, ami őket érdekelhet, de ez országosan nem így igaz. Szerencsére sok olyan programunk van, amihez szívesen kapcsolódnak. Sok csoportunkban és intézményünkben komoly aktivitást mutatnak a fiatalok, leginkább azokban, amelyek izgalmasak számukra, ahol közösséget találnak, ahol értelmesnek érzik az időtöltést, és ahol értékesnek érzik magukat. Most már a raktárpakolás, hogy légy szíves

takaríts ki, ha eljössz, válogass ruhát, nem olyan feladatok, amiket ők elfogadnak, amibe bekapcsolódnak. Nekünk kell megtalálnunk azokat a pontokat, mert ahol nem találjuk meg, ott egy idő után nem lesz máltai csoport. Úgy látom, lesznek új feladatok és születnek új máltai csoportok. Egy olyan nagy, élő szervezetnek, mint a Máltai Szeretetszolgálat, vannak részei, amelyek meghalnak, és vannak, amelyek újraszületnek.

– Mennyire elégedett a központ az észak-magyarországi régió munkájával? Hová helyeznék a rangsorban, ha lenne ilyen?

– Ez nehéz kérdés, mert az ember a saját gyerekei között sem állít sorrendet. Ha a családot vesszük alapul, úgy néz ki, mintha a szeretetszolgálatnak lenne hét gyereke és rengeteg unokája – a csoportok és az intézmények –, a mi hierarchiánk így épül fel. Az ember a gyerekeivel mindig egyszerre elégedett és elégedetlen. Azt gondolom, hogy ez a régió nagyon szép munkát végez és nagyon sok áldozatot hoz. De valószínűleg tehetne ennél többet is, vannak olyan területek, ahol elvárásaink vannak velük, és olyanok is, ahol messze túl tud teljesíteni, mint a többi régió. Itt nagyon nehéz összehasonlításokat tenni, inkább azt mondanám, ez a régió abban különleges, hogy Magyarország egyik legszegényebb területén végzi a dolgát. Olyan nyomás nehezedik rá, olyan kihívások előtt áll, ami nem hasonlítható az ország többi részével. Azt látom, hogy azok az emberek, akik itt dolgoznak, ettől a teherből nem roppantak össze, inkább megerősítette őket. Ez a teher inkább újabb feladatokra sarkallja őket, amihez nem minden esetben tudnak olyan feltételeket találni, ami az igazi, érdemi beavatkozáshoz szükséges lenne. Egyszerre vagyunk mi is szegények és gazdagok. Gazdagok vagyunk érzelmekben, emberekben, emberi erőforrásokban, amikor az elhatározásainkat és a szándékainkat tekintjük és nem mindig vagyunk elég gazdagok ahhoz, hogy azzal a problémahalmazzal, ami előtt állunk, fel tudjuk venni a harcot és azzal méltóan és okosan, nagyon hatékonyan

tudjunk segíteni. Azt mondom, az a lényeg, ez a régió ez alatt a teher alatt nemcsak hogy nem roppant össze, hanem élni, fejlődni tud, az intézményeiben és az önkéntes munka tekintetében is. Jó néhány fiatal megfordul az Adni öröm! akcióban és a táborokban, és sok mindenkiben, van reményünk rá, hogy az utánpótlás itt nem fog elveszni.

– *Van-e olyan kérdés, ami most nem került szóba, de nem ártana, ha megtudnák az emberek?*

– Huszonkét évvel ezelőtt csak önkéntesekből állt ez a szervezet, ma már nagyon sok önkéntesünk, és sok olyan emberünk van, aki nálunk keresi a kenyerét, mert egész nap nálunk végzi a munkáját. Sokáig gondolkodtunk azon, vajon melyik az értékesebb, amikor valaki önkéntesen adja

az erejét és megy dolgozni, vagy ezt napi 8 órában teszi. Nekem van egy kedves kollégám, aki húsz évig önkéntes volt, és két éve alkalmazott, mert annyi mindent vállalt, hogy a feladatait csak ilyen módon tudja ellátni. Kérdés, most jobb, vagy rosszabb lett, hogy alkalmazottá vált, mikor ugyanazzal az emberrel állok szemben? Ma már nincs ilyen vagy olyan, nincs más, csak máltai. A lényeg az, hogy jól képviselje azt az eszmét és azt a fajta segítőszándékot, amit a szeretetszolgálat képvisel, és úgy álljon a szegényekhez, ahogy azt tőlük elvárják. Nem értelmezhető, ki az önkéntes és ki az alkalmazott. Tavaly az árvíznél és a vörös iszapnál kiderült ez, ahol mindenki csak máltai volt, aki odajött, nem lehetett ezt eldönteni, ki milyen okból jött. Azt tudtuk, hogy máltaiak. Ez nagyon fontos lépés lehet az életünkben, mert erről hosszú vitákat folytattunk, és most le is tudtuk zárni.

(gróf)

Dr. Székely György, az "Erdők Székhelye" Rt. elnöke és Székely Gábor, a régió titkára a 2008. évi Erdőtelepítési pályázat keretében a "Kék és Fehér" projekt keretében. A képen látható a 2008. évi Erdőtelepítési pályázat keretében a "Kék és Fehér" projekt keretében a 2008. évi Erdőtelepítési pályázat keretében a "Kék és Fehér" projekt keretében.

Határokon átívelő, kölcsonös támogatás

Interjú Szekeres Gáborral,
a régió titkárával

– Május 17-én lesz Csilla von Boeselager asszony születésének 70. évfordulója. Az ő neve egybefonódik a Magyar Máltai Szeretetszolgálat megalakulásával, a miskolci épületünkkel, hiszen még itt volt – igaz, már betegen, toló kocsiiban – az alapkövetelen. A tervét a miskolci máltaiak közösen megvalósították, és azóta is ebből a központból irányítjuk a karitatív munkát, az intézmények munkáját is.

Csilla asszonyt annak idején a felebaráti szeretet nevében végzett tevékenysége és eredményei alapján „Európa legjobb koldusaként”, vagy „kelet és nyugat közötti élő hídként” is nevezték, mert a rendszerváltás idején segíteni akart azokon az embereken, akiket korábban a vasfüggöny elzárt, látta azt az életszínvonalbeli különbséget, ami Kelet és Nyugat között volt. Látta például, hogy a kórházaink sincsenek úgy felszerelve, mint náluk Németországban, ezért kórházi ágyak, röntgenkészülékek és más műszerek érkeztek az ő kezdeményezésére. Itt is létrejött egy ápolási otthon, egy idősek otthona és működik egy népkonyha a Csilla von Boeselager-házban. Az ő emlékére, és az évforduló alkalmát felhasználva határoztuk el, hogy a ház parkjában, ahol az idősek, a betegek járnak, sétálnak, felállítunk egy róla készült szobrot, pontosabban szobormásolatot, amelynek az eredetijét Melocco Miklós készítette és a család tulajdonában van.

Régen tervezzük, hogy könyv formájában kiadjuk azokat a tapasztalatokat, amelyeket az önkéntes munka során szereztünk. Budapesten kezdődött például az Adni örömközi, már 15 éve, hogy a karácsony előtti élelmiszergyű-

téssel segítsük a szegényeket, nagycsaládosokat, időseket. Sok szorgos kézre van szükség egy ilyen akcióhoz, az önkénteseink egy idő után már nem győzték a munkát, ezért segítségül hívtuk a Fényi Gyula Jezsuita Gimnázium tanárait, diákjait, és ők minden évben nemcsak abban segítenek, hogy a Spar-üzletekben összegyűjtsük az adományokat, hanem ki is viszik az avasi lakótelepen a csomagokat azoknak, akiknek szántuk. Így a gyerekek megismerik az életet, hogyan élnek a szegények, és a családokon is segítünk, hiszen egy jelentős értékű élelmiszercsomagot kapnak karácsony előtt.

– *Ezek ma is fontos dolgok a Málta életében, de a 2004-es népszavazás után egyre fontosabb lett a határainkon túl élő magyarokkal való kapcsolatfelvétel.*

– Korábban nagyon sok adományt kaptunk a németektől, de más országokból is, és amikor az utolsó szállítmány megérkezett, azt mondták a németek, már beléptünk az Unióba, ők a szegényebb országoknak segítenek ezután. Én is beláttam a jogosságát, hiszen akkor már rendszeresen jártunk Erdélybe, a csíksomlyói búcsúba, tudtuk, hogy ott is nagy szükség van a segítségre, és elhatároztuk, hogy mi is teszünk valamit a határon túl élő magyarokért. Az említett népszavazás utáni szilveszteren dr. Kiss Ákos barátommal beszélgettünk arról, mit lehetne tenni. Tudtam, hogy a Máltának Budapesten van egy csángóirodája, annak a vezetőjétől kértem tanácsot, hová menjünk, kinek segítségünk. Eljött velünk, először Magyarfaluban voltunk, ahol persze nincsenek panziók, szállodák, a szüleinél laktunk. Érdekes volt tapasztalni, hogy amikor a csángószövetség által fenntartott magyar iskolában jártunk, megjelent egy rendőr, és érdeklődött jövetelünk célja felől.

Azon a nyáron Kárpátalján és Csángóföldön is nagy árvíz pusztított, és a szeretetszolgálat a Magyar Gazdaszövetségtől kapott 140 tonna búzát. A hét régió 20–20 tonnát vitt ki, és az elnökség úgy döntött, hogy a régiótitkárok kísérik ki a szállítmányt, nézzünk szét, próbáljunk kapcsolatokat kialakítani, hogy ez ne csak egyszeri találkozás legyen. Egy húsztonnás kamion mellett négyen indultunk el, és az ezeréves határon álltunk meg ebédelni. Az étteremtulajdonos édesapja azt mondta, mutat ő nekünk olyan dolgokat, amit az úton haladva, a kocsiból észre sem veszünk. Mutatott például egy olyan emlékművet, ami a felirata szerint román volt, de magyarok csontjait rejtette. Itt találkoztunk az elnökünk, Kozma Imre atya kocsijával, aki magával hozta Jakab Istvánt, a Gazdaszövetség elnökét. Az Imre atyával való találkozás, és kérése, hogy ha tudunk, akkor továbbra is segítsük a határon túl élő magyarokat, meghatározó élmény volt. Innen indult a határokon átívelő munkánk. Bákó megyében volt a vámolás, onnan indult el a hét kamion a különböző településekre. Bákóban több helyen, de egy tömbben élnek a csángók. Mi még tovább, egy másik megyébe mentünk, Vrancea (Vrantea) megyébe,

egy olyan faluba, amiről még nem is hallottunk. Mondták a helyiek, nem is emlékeznek rá, hogy ott magyarok valaha is jártak volna. Újdonság volt számunkra, hogy amerre csak mentünk, románul beszéltek, de ott, Vizántán megértettük egymást. Nem teljesen, de az idősebbek magyar szavakat használtak.

Nagy munka volt, hogy a búzát szétosszuk, nem bíztuk az ottani előjáróságra. Velünk volt Kardos Katalin is, a Kossuth Rádió Vasárnap Újság című műsorának egyik szerkesztője, az ő révén tudhatta meg az egész ország, hol jártunk, mit csináltunk. Beszélt az ott élőkkel is és így készítettünk egy beszámolót, amibe mindnyájan beadtuk a tudásunkat, tapasztalatunkat, ismertettük ezt a helyi csoportvezetőkkel, elmondtuk, milyen terveink vannak, mi-ben kérjük a segítségüket. Amikor még egyszer szereztünk 20 tonna gabonát, ismét elmentünk Vizántára, még az év decemberében, és megkérdeztük, mi a kérésük, a következőkben miben segíthetünk. Arra gondoltunk, talán kérnek egy kamion ruhát, vagy ilyesmit, de meglepetésünkre azt mondták, kellene nekik egy játszótér. Nagyon kevés szülővel találkoztunk, mert a többség külföldön, nyugaton dolgozik, a gyerekeket inkább a nagyszülők nevelik.

Teljesítettük a kérést, a következő év pünkösdjén már a játszótér felavatására utaztunk el, egy fél év alatt sikerült összeszedni a szükséges pénzt. Nem itthon, hanem ott, székely szakemberek, a Kárpátokban nőtt fákból faragták ki, készítették el a játékokat. Azóta többször is jártunk Erdélyben, utoljára idén március 15-én, Kézdivásárhelyen töltöttük az ünnepet. Előtte voltunk Vizántán is, megnéztük mi van velük, hogy élnek, ugyanis korábban megszakadt velük a kapcsolat. Ennek az a magyarázata, hogy a jászvásári (iasi) román katolikus püspök fülébe jutott, aki egyébként csángó, és valamit tud is magyarul, hogy a játszótér megáldása kapcsán velünk volt dr. Sedon László hejőcsabai plébános is, aki együtt misézett az ottani plébánossal, természetesen magyarul. A helyi pap románul, Sedon atya magyarul misézett, és ezért a püspök máshová küldte vasárnaponként a papot büntetésből. Érdekes

egyébként, hogy a csángók nem azt mondják magukról, hogy csángók, sem azt, hogy magyarok, hanem hogy katolikusok. A románok ugyanis ortodoxok, ők így különböztetik meg magukat tőlük. A lényeg, hogy emiatt kihűlt a viszonyunk, meg kellett tapasztalnunk, hogy az adományunkat már nem sokra becsülik, a játszótér tönkrement, nem gondozták, nem törődtek vele.

– *Nemcsak a csángók között építettek kapcsolatokat, hanem minden más, határon túli, magyarlakta területeken is. Honnan jött az ötlet az Összetartozunk táborok megszervezéséhez?*

– Amikor a vizántai papot megbüntették, a helyiek bizalmasan elmondták, mi miért történt, de még reménykedtünk benne, hogy legalább a gyerekeken keresztül megmaradnak a kapcsolatok. Arra gondoltunk, hogy meghívjuk őket Magyarországra. De aztán úgy gondoltuk, jobb, ha Erdélyben szervezünk egy tábort, olcsóbb is, és a vizántai gyerekek is szívesen eljönnek oda. Kisebb a nyelvi probléma, velük jobban tudnak kommunikálni. De ha ott lesz a tábor, erdélyi gyerekeket is meghívunk, sőt, gondoltuk, vigyünk magunkkal gyerekeket az anyaországból is, és hívjunk a Felvidékről is. Jöttek is Királyhelmecről, sőt, hívtunk Kárpátaljáról is, de a vízumkérdés miatt túl nagy anyagi áldozatot jelentett volna számukra. Az első tábort Csíkszépvízen tartottuk, egy panzióban. Százan voltunk, az egész panzió a miénk volt, sőt a tulajdonos hölgy jóvoltából a hozzá tartozó strandot is ingyen használtuk.

A következő évben, 2008-ban Kárpátaljára vittük a tábort, Tiszapéterfalvára, hogy azok a gyerekek se maradjanak ki belőle. Itt volt egy református kollégium, ahol el tudtuk szállásolni a csaknem száz gyereket. Innen csillagtúra-szerűen jártuk a környéket, elmentünk a Fekete- és a Fehér-Tisza összefolyásához, elmentünk Munkácsra, Beregszászon hallgattunk misét vasárnap és ne hagyjuk ki a vereckei emlékművet. A gyerekek közül szinte senki nem járt még ezeken a helyeken, próbálták elképzelni, hol van

az a hely, ahol „bejöttek” a magyarok. Kissé sokat kellett utazni, de ez a gyerekeknek inkább öröm, és így legalább olyan helyeken is járhattak, ahová más nem vinné el őket, maguktól sem mennének oda.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat 2009-ben ünnepelte 20. születésnapját, ezért ebben az évben itthon, Miskolcon tartottuk az Összetartozunk tábort, a minorita kollégiumban, ahol pótágyakat is be kellett állítani, száznál több gyerek gyűlt össze, a miskolciak minden este hazamentek aludni. Nagyon jól érezték magukat, éjszakába nyúló programokat, „bulikat” tartottak. Mindenki kapott egy buszbérletet, bejártuk a belvárost, Lillafüredet, Tapolcát, és a megyei bíróság átadta egy napra a mályi üdülőjét, meghívták az egész csapatot vacsorára. Vitorlázhattak is, nagyon jó hangulatban telt az idő, de a kísérők, tanárok is jól érezték magukat. Elmondhatom, hiszen korábban több zarándokut is szerveztünk, hogy sem ezeken, sem a gyermektáborokon soha nem történt baleset. Nemcsak a pedagógusok, a szülők, de még a szakácsok is odafigyelnek a gyerekekre, hogy gondtalanul tölthessék el ezt a hetet.

– *Milyen tapasztalatokat gyűjtöttek arról, hogyan viszonyulnak a kint élők az anyaországból érkező magyarokhoz?*

– A miskolci táborban már itt voltak a délvideki gyerekek is, úgy gondoltuk, előtte oda is elmegyünk, megnézni hogyan élnek, és úgy gondoltuk, a 2010. évi tábort már náluk rendezzük meg. Megkerestem Német László püspök urat, ő küldte el a hittanosait Miskolcra. Nagybecskerekén voltunk, és Temesváron keresztül jöttünk haza, hogy ott is szétnézzünk. Útközben, még szerb területen láttunk egy táblát: Magyarcsernye. Össze volt firkálva, de érdekelt minket, hogy ha itt valóban magyarok élnek, milyen az életük. Megálltunk, bementünk egy tűzoltóudvarra, magyar zene szólt, és láttuk, hogy rengeteg bográcsban főzik a kakaspörköltöt. Ki is volt írva, hogy első kakaspörköltfőzőverseny. Láttam ott olyan tárgyakat, amelyek nálunk is vannak, német adományokból kaptuk korábban. Kér-

dezttem őket, honnan szerezték ezeket, kiderült, hogy Alemany asszonytól, akit én is jól ismerek, mi is kaptunk tőle adományokat. Így megtudták, hogy kik vagyunk, hogy van közös ismerősünk is, és meghívtak, maradjunk ott egész nap. Nem volt ez a tervünk, de miután a zsűribe is azonnal beválasztottak, elvállaltuk és maradtunk. Volt még ajándékborunk a kocsiban, így díjat is tudtunk felajánlani az első három helyezettnek. Ott is aludtunk, és másnap mentünk tovább. Ennek az ismeretségnek lett a következménye, hogy Magyarcsernyéről is jött egy mikrobusznyi gyerek a miskolci táborba.

A következő évben is meghívtak erre a versenyre, sokat beszélgettünk, és találtunk egy zentai emberre, Ősz-Szabó Imrére, aki minden évben a helyi aratófesztiválok és versenyeket szervezi. Amikor megtudta, hogy Felsőzsolcán milyen árvíz pusztít, felhívott, hogy arra gondolt, meghívna két busznyi embert, egyet Edelényből, egyet Felsőzsolcáról, olyanokat, akiknek megsérült a házuk, bajban vannak. Szervezzem meg, menjek velük. Az edelényiek nem mertek eljönni, hogy Szerbiában verik a magyarokat. Az emberek ott nem úgy élik meg a dolgokat, ahogy a politika sugallja. Az egyszerű emberek megvannak egymás mellett. Persze ott is hátrányos helyzetben vannak a kisebbségek, de mi olyan három napot töltöttünk ott, teljes ellátással, idegenvezetéssel Zentán, hogy ezekből semmit nem érzékelünk. Részt vettünk egy hagyományos aratáson, sok csapat vett részt ezen, jöttek Magyarországról is. Reggel volt egy megnyitó, amin részt vett Jakab István, a Gazdaszövetség elnöke, akit a búzaszállítmányok idejéből, Csángóföldről ismertünk, és láttuk, hogyan aratnak, hogyan rakják a búzát kékébe, ahogy régen. Itt is bekerültem a zsűribe, és ezek után az ember ott is otthon érezte magát.

Ott nagyon jó termőföldek vannak, láttuk a nagyra nőtt kukoricákat, láttuk a dolgos embereket, és láttuk, hogyan őrzik a magyarságukat, ami a következő évi Összetartozunk táborban is megnyilvánult, az aracsi romtemplomnál, ahol Bábel Balázs kalocsai érsek és Német László püspök úr misézett, mennyire komolyan veszik. Ahogy a

püspök úr ott mondta, nem várnak ők semmit tőlünk, csak a barátságunkat, a lelki támogatást.

Bármerre megyünk, akár Erdélybe, akár máshová, szóba állunk emberekkel. A csíksomlyói búcsúra jövet-menet, szeretek felvenni útközben stoposokat. Tavaly egy négytagú családot vettem fel, és a rövid út alatt is sokat megtudtunk az életükről. Másnap is, amikor misére mentünk a kegytemplomba, felvettünk néhány embert, ők mondták el, hogy a vonat aznap általában nem indul el, „elromlik”, hogy ne tudjanak elmenni a vasárnapi misére. Ezeket az alkalmakat kihasználjuk, hogy ismerkedjünk, és a püspök úr által is kért lelki támogatást ilyen módon is megadjuk nekik, de inkább mi gazdagodunk, tanulunk tőlük, kitartást, tiszteletet a magyarság, az anyaország iránt. Nagyon szeretem azt a nyelvezetet, amit ők használnak, sokkal szebben beszélnek magyarul, megőrizték az eredeti jelentését a szavaknak, pár szóban elmondják, amit akarnak, szépen fejezik ki magukat. A gyermektáborokban is tapasztaltuk azt a különbséget, miről beszélnek a felvidékiek, miről az erdélyiek, hogy fejezik ki magukat. Azt a kifejezést, hogy sokat kacagtunk, itthon már alig használjuk. Ha vesz valaki egy kocsit, és megkérdezik, milyen a színe, azt mondták rá: kökényfekete. Amikor kárpátaljaiak ültek a kocsiban és beszélgettünk velük, kiderült, nincs munkahelyük a szülőknek, alkalmi munkából élnek, amit Magyarországon végeznek. Az egyik mondta, hogy nyáron jön majd szilvára. Gondoltam, hogy nincs ilyen nevű település, ki is derült, hogy szilvaszedésre jönnek majd.

A felvidékiek, mikor az erdélyi táborba jöttek, csodálkoztak, hogy ott is két nyelven van kiírva a boltokra a felirat, csak a magyar mellett nem szlovákul, hanem románul. Nekünk is, nekik is tanulságos egy ilyen tábor, az egymással, sorsukkal való ismerkedés.

Ma már része a kormányprogramnak, hogy a gyerekeket vigyük el magyarlakta területekre. Mindenkit biztatunk hasonló utakra. Fontos az önkéntesség is, és a határokon átívelő programok folytatása.

(g)

A Nap vendége: Kozma Imre atya

Szent István intelmei: ...a jövevényeket jóakaratóan gyámolítsad és becsbe' tartsad

Ha Szent István eszmeiségére gondolok, és éppen Szent István intelemeiből hallottunk néhány mondatot a befogadással kapcsolatban, akkor nem szabad elfelejteni, hogy a Szent István-i államrendszer, a Szent István-i állameszme a maga korában a legjelentősebb tényező volt a Duna-medencében élő népek számára. Tehát ez mind-mind valamiképpen felénk fordítja a figyelmet, illetve a Duna Televízió felé fordítja a figyelmet. Az is érdekes, hogy amikor telefonon kerestek ezzel a műsorral kapcsolatban, éppen Olaszországból, Észak-Olaszországból igyekeztem hazafelé, mégpedig Friuli-tartományban voltam egy-két napot, ahol barátaim vannak és akikkel pontosan az ottani kisebbségek helyzetével többször is foglalkoztunk, ismételtén tárgyalunk, tehát akár még minta is, meg példa is lehetnek a számunkra. De ugyanakkor azt hiszem, az Autonómia Tv-nek ez a kezdeményezése pontosan azért nagyon jelentős, mert nemcsak a Kárpát-medencében, hanem Európa népei számára is egy nagyon fontos üzenetet hordozhat. Nagyon nagy öröm, hogy erről a kérdéstről gondolkodhatunk, és én is megszólalhatok, hiszen mi magyarok, számtalanszor megtapasztaltuk történelmünk során ennek a kérdésnek a fontosságát és jelentőségét.

Mi egy olyan országban élünk, amely a 20. században kicsit összezsugorodott, és bizony a nemzettesthez tartozó testvéreink közül sokan más nemzethez tartoznak 1920 óta. Bizony ezek az emberek kénytelenek szembenézni a kisebbségben élőknek a sorsával és helyzetével. Én azt gondolom, hogy nekünk az ő ügyüket vállalni kell, és fel

kell karolni. No és ha egy kicsi történelmi utazást teszünk, Szent Istvánra már hivatkoztam, de még visszatérnék rá. A magyarok alkották meg az első nemzetiségi törvényt 1868-ban, talán az első volt Európában, nem tudom biztosan, de hogy jobb, mint az összes többi nemzetiségi törvény, arról egyértelműen nyilatkoztak. Ez létrejött a megalkotóknak a valódi liberalizmusából, a valódi, igazi kereszténységéből és a magyar hagyományokból. Már ilyen szempontból is figyelemre méltó, hogy éppen Magyarországon indul el ez az új csatorna, de ha egy nagyot ugrunk, akkor a Szent István-i állameszmére kell gondolnunk. Ahogy már említettem, a legfontosabb tényező volt a maga korában.

A politikus számára a legfontosabb politikai tett az egységesítés. Szent István nagysága éppen ebben volt. A keleti áramlatok és a nyugati kísérletek közepette Szent István egy nagyon bölcs döntést hozott. Róma felé fordult, onnan kérte a koronát. Elismerte Isten fennhatóságát ön maga fölött, ezen kívül az isteni törvényeket kötelezővé tette az alattvalói számára. Igazából a Szent István-i állameszme ebből a fogalomból táplálkozik, amit befogadásnak mondunk. Nem véletlenül fogalmazta, még egyszer hadd hangsúlyozzam, fiának ennek a fontosságát, hiszen a befogadásnak nincs alternatívája. A befogadással szemben áll a kirekesztés. Az embernek nagy kísértése van arra, hogy önmagára gondolva másokat egy kicsit eltaszítson magától. Viszont nem szabad elfelejteni, hogy István király esetében a politikai szándék és az evangéliumi parancs, az evangéliumi törvény, a jézusi elvárás szinte egymásra talál, hiszen a jézusi elvárás szerint mindenkinek megillető joga van az élethez. Minden ember egyforma, nincs különbség ember és ember között, és éppen ezért a befogadás az egyetlen lehetőség. A Szent István-i eszme valamiképpen a politikai szándékot és ezt a jézusi elvárást tudta ötvözni, és ha ezeket megragadjuk, akkor úgy gondolom, a mai kor számára is megfelelő üzenetet nyerhetünk István királytól. Ez pedig az egységesítés, ahogy említettem és az idegeneknek az elfogadása, az idegeneknek befogadása. Ő nem idegent mond, hanem vendéget. És ez is nagyon-nagyon fontos

tényező, vendégbarátságról beszél és az idegeneknek nyújtandó biztonságról, mert ugye az egynyelvű és az egysorsú, egy gondolkodású nemzet, az gyenge. István király nagyon jól felismerte ezt. Én úgy gondolom, hogy az Autonómia Tv-nek ez az igazi küldetése, hogy valamiképpen ezt az evangéliumi gondolatot megjelenítse. A világ egyébként döntött, nem a kirekesztés, hanem a befogadás – szolidaritás mai divatos szóval – mellett. És a szolidaritás nem csodavárás. A szolidaritás azt jelenti, hogy lebontjuk a falakat, azt jelenti, hogy csökkentjük a távolságot ami van közöttünk, emberek között. Abban áll, hogy az ember lehajol a kicsinyekhez, azt jelenti, hogy az ember nagylelkű a másikkal szemben, összetartozik a másikkal. Meggyőződésem, hogy nincs más út, ha a megoldást keressük, mint a Szent István-i út. Ha akkor, abban az időben ez az állameszme megoldás volt a Duna-medencében, úgy gondolom, ma is érdemes erre odafigyelni, és mi magyarok különösképpen is átérezzük ezt, mert sokan vannak a testvéreink közül, akik kisebbségi sorsba jutottak, és az ő helyzetüknek a megoldása csak ezen az úton kereshető. Tudomásul kell vennünk, hogy a hatalmak a mi országunkat felosztották. Talán el kellene fogadni mindenkinek azt a gondolatot, a szomszédos országok, a szomszédos nemzetállamok vezetőinek is, népeinek is, hogy az autonómia az ember személyiségi jogához tartozik. A nemzeti autonómia szintén az ember természetes jogához tartozik. Önrendelkezés, önkormányzatiság, mindegy, hogyan fogalmazzuk. Talán azt is el kellene fogadniuk, hogy a területért – amit talán mondhatom így, a nagyhatalmak szándéka szerint ők megkaptak –, autonómiát kérünk cserébe. Igazán-igazán nem sok, igazán kevés, ugyanakkor számíthatnak ennek a nagyon tehetséges népnek – a magyar népnek – a támogatására, ott a saját országukban. Számíthatnak az ott élő magyaroknak a lelki, szellemi képességeire, ami biztos, hogy az ő országukat, az ő nemzetüket is emeli és gazdagítja.

Duna Autonómia Tv., 2011. március 29. kedd

Vizánta

Csángó himnusz

Petrás Ince János gyűjtése

Csángó magyar, csángó magyar,
Mivé lettél, csángó magyar.
Ágról szakadt madár vagy te,
Elvettetve, elfeledve.

Én Istenem mi lesz velünk?
Gyermekeink, s mi elveszünk!
Melyet apáink őriztek,
Elpusztítják szép nyelvünket!

Egy pusztába telepedtél,
Melyet országnak neveztlél.
De se országod, se hazád,
Csak az Úristen gondol rád.

Halljuk, áll még Magyarország,
Úristenünk, te is megáldd!
Hogy rajtunk könyörüljenek,
Elveszni ne engedjenek.

Idegen nyelv bébortja nyom,
Olasz papocskák nyakadon.
Nem tudsz énekelni, gyónni,
Anyád nyelvén imádkozni.

Mert mi is magyarok vagyunk,
Még Ázsiából szakadtunk.
Úrisen, sorsunkon segíts,
Csángó magyart el ne veszítsd!

Isten hozott Vizántára!

Vizántai Szűz Mária

2005 a katasztrófák éve volt Romániában: több ízben is megdőlt mind a negatív, mind pedig a pozitív hőmérsékleti csúcs, az ország déli részén eddig még nem tapasztalt természeti jelenségek, tornádók pusztítottak, a Balánbánya körüli hegyeket pedig vastag jégréteggel borította be az ítéletidő. A legnagyobb kárt azonban az árvizek okozták. Az év rekordmennyiségű csapadékhozamának következtében hét alkalommal söpört végig az árhullám az országon, közel kétmilliárd eurós kárt okozva. A nyár elején édesvízű tenger borult a Bánát jelentős részére, aztán a Gyimesekben és Moldvában okozott hihetetlen pusztítást a hegyekből aláömlő víztömeg, és amikor már azt hittük, hogy miránk, székelyekre nem haragszik a Fennvaló, egy lélegzetvételnyi idő alatt víz alá került Udvarhelyszék jelentős része is.

Mivel a székelyföldi árhullám volt a leggyorsabb lefolyású, a legtöbb halálos áldozatot is ez a katasztrófa követelte. Tizenheten fulladtak itt vízbe, ha azonban a szörnyű árhullám éjjel érkezett volna, szinte bizonyos, hogy a halálos áldozatok száma meghaladná a százat.

Szabó Attila
(Erdélyi Nimród)

Újabb, jelentős károkat okozott a múlt heti árvíz (2005. augusztus 18-án), ezúttal a Bákó megyei, csángómagyar településeken is: Nagypatakon, Klézsén és Bogdánfalván.

A helyszínenként keletkezett károk: Nagypatak–Forrófalva (Faraoani) községben 20 házat öntött el a víz, 7 hidat mozdított el helyéről, kb. 1,5 km községi utat tett járhatatlanná. A legsúlyosabban érintett nagypataki családok: Ciceu Anton, Istvanca Iosif, David Roza, Iacobus Antoniu, Farcas Lohan Anton.

Klézse (Cleja) községben 6 házat, 16 pincét, 15 kutat, 8 hektár zöldéseskertet tett tönkre az árvíz.

Bogdánfalván (Valea Seaca) is keletkeztek károk, sok udvart öntött el a víz, kerítések mentek tönkre, kisebb útszakaszokon még nem lehet egyelőre autóval vagy szerkkel közlekedni.

Moldvai Csángómagyarok Szövetsége

Vizánta

Beszámoló a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Észak-Magyarországi Régiójának küldöttgyűlésén a búzasegély-szállítmányról és a további tervekről

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat osztotta szét Csángóföldön 2005. szeptember 15-én a magyar gazdák 140 tonna búzaadományát azoknak, akiknél augusztusban „rontott a víz”. Ebből 20 tonna kenyérnekvalót a szolgálat Észak-Magyarországi Régiója szállított Vizántára. November 10-én a magyar gazdák jóvoltából ismét 20 tonna gabonával segítettük a falu lakosságát. A fuvar költséget mi fizettük.

Vizánta túl a Kárpátokon, Vránca megyében (Vizantea-Livezi, Vrancea) az egyik legelzártabb csángómagyar település, ahol még beszélnek magyarul. Mielőttünk még soha nem jártak ott Magyarországról és még adományt sem kaptak korábban. Ezt ők jelentették ki. Két napos ott-tartózkodásunk alatt megismertük csángó testvéreinket és nagy szegénységüket. Munkahely híján az életerős emberek Itáliában, Spanyolországban vagy Magyarországon dolgoznak, otthon hagyva szüleiket, gyermekeiket. A gyermekek száma háromszázra tehető a faluban, akiknek nagyon hiányzik egy játszótér: néhány hinta, libikóka, egy csúszda és más eszközök. A falu apraja-nagyja azt kérte tőlünk, hogy segítsük hozzá őket egy játszótérhez.

Kérem, segítsenek, hiszen ezek a gyerekek nagyon keveset kérnek, csak játszani szeretnének.

Azt tervezzük, hogy a helyben élő szakemberek a környező erdőkből származó faanyagot munkálnák meg. Mind az alapanyagot, mind a munkát megfizetjük az anyaországi gyűjtésből. Ezzel a megoldással megtakaríthatjuk a nem kevés fuvar költséget és alkalmi munkát adunk az ottani embereknek. Így a mi terveink alapján és segítségünkkel megépülne egy „magyar játszótér” a gyermekek és szülei, nagyszülei örömeire. A becsült kétfélmillió forint költség fele már összegyűlt, így remény van a megvalósításra. Az átadást június 2-ra tervezzük. Ehhez kérjük az önök segítségét.

MMSZ Észak-Magyarországi Régió vezetősége

Vizántán a víz „rontott”

Az Úr akarata szerint az elmúlt napokban otthonomtól közel ezer kilométerre oly vidéken jártam, ahová még magyarországi magyar – az ottani tájszóval élve – „soha es a lábát bé nem tette ezidőtájjig”. Arra a földre jutottam el, ahol a kapuk és mestergereidák nemcsak fából, hanem Isten segedelméből épülnek. Az útszélén álló Mária-szobrokat pedig üvegfallal és kis tetőcskével védik, hogy éjszakára ne a szabad ég alatt kelljen pihennie. Mert ha a falu nyugodt éjszakát biztosít Máriának, akkor Ő is azt, a falu magát katolikusnak és nem csángónak nevező lakosságának. Mi, magyarországiak már rég fölfedeztük és egy tekintélyes hányadunk lelkesen kutatja a moldvai csángó vidéket a Kárpátok keleti részén, a Gyimesektől keletre vagy az ojtozi szoroson túl. De Bákótól messze délre még anyaországi magyar láb nem érintette a földet.

Csodaföldnek is nevezhetném Vizánta falut, melyet az elmúlt nyáron „árvíz rontott, kifordult a patak a medréből, nem fért a bőrébe!” – idézem az elbeszélteket. A magyar gazdák búzáját vittük segélyszállítmányként át az erdélyi és magyar történelmi határon, az Árpád-vonalon

Ojtoznál. Többször elfogyott alólunk az út. A vizántaiak élénk, „elibünk sietek vót” egy teherautóval, és mi azt hívénk, hogy el akarják venni a búzát, holott csak segítő szándék vezérelte őket. Tudták, hogy a kamion nem képes az útjaikon végigmenni. A moldvai székelyek segítőkészsége példaértékű. Míg más árvíz sújtotta lakosság kirabolja egymást, addig a román tengerben élő székelyek, vállat a vállhoz vetve, kalákában tüntetik el az árvíz nyomait a bajbajutottak portáiról.

Az idő megállt ott, úgy éreztem. A múlt század első felének hangulata fogadott. A szabadtűzön bugyborgó szilvalekvár, a szabad tűzhelyen fővő ételek és a pálinkafőző üstök illata csapott meg bennünket. No és a gyerekricsaj. Mert van a katolikusoknak ott még sok gyermeke és leánykája, családonként nyolc, még ma is. Igaz, hogy az iskolában és a misén románul megy a szó, de a családi tűzhely mellett a szívek és a lelkek megtelnek a nyelvújítók előtti szép magyar szavakkal. Fájdalmas, hogy ősbib nyelvünket, szokásainkat őrző néprétegünkre a magyar hivatalosság, az elmúlt évben, 2004. december 5-én a NEM-et sulykolta a magyar népbe, és nem előttük, hanem a kínaiak előtt nyitogatja az anyaország kapuit.

Kardos Katalin

Találkozás Jakab Istvánnal és Kozma Imrével az ojtozi ezeréves határon 2005-ben, útbán Bákóba.

Vizánta Polgármesteri Hivatal Vrácsa Megye

A MAGYAR MÁLTAI SZERETETSZOLGÁLAT
részére

Jelen levelünkkel szeretnénk megerősíteni egyetértésünket abban, hogy segítséget szeretnénk nyújtani a vizántai óvoda modernizálásában és ugyanabban a faluban megépítendő gyermekjátszótér felépítésében.

Vizánta közössége előre is köszönetét nyilvánítja a nyújtott támaszért.

Polgármester, **Fanica Ciobotaru**

Játszani is engeddd...

*Elhangzott 2006. április 9-én a
Kossuth Rádió Vasárnapi Újság c. műsorában*

Kardos Katalin: Külső-Rekecsinben a Dévai Szent Ferenc Alapítvány kezdeményezésére határon inneni és túli összefogással magyar iskola épül. De vannak még olyan katolikusok által lakott települések, mit például Vizánta, városomtól, Miskolctól mintegy 800 kilométerre, ahol már csak az öregek beszélnek magyarul. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Észak-Magyarországi Régiója ezzel a faluval vette fel a kapcsolatot és nagy terveik vannak. A helyszínen elsőként Szekeres Gábor, a szervezet titkára beszélt erről.

Szekeres Gábor: Harmadszor járunk itt. Először szeptemberben a magyar gazdák búzaadományát kísértük el ide. Számunkra is ismeretlen volt ez a település, hiszen tényleg messze van és nagyon rossz út vezet ide. De akkor megígértük, hogy segítjük őket, mert láttuk, hogy nagyon nagy a szegénység. Szinte 100 százalékos a munkanélküliség. Novemberben megint sikerült 20 tonna búzát hozni. Akkor már jobban el merték mondani, hogy kellene nekik sok minden. Akkor arra gondoltunk hazafelé, hogy olyat hozunk, ami a gyerekeknek is öröm, a szüleiknek is és ők is kérik – ez pedig egy játszótér lenne. Ezért a télen meghirdettük a pénzgyűjtést főleg a lakosság körében. Sikertült már majdnem annyi pénzt összegyűjteni, hogy jó barátok segítségével a játszótér megcsináljuk. Még szükségünk van adományra, ami több százezer forintot jelent és reméljük, hogy aki hallja az is megkeres minket, és amivel tud, hozzájárul ennek az ügynek a sikeréhez. Nemsokára, június 2-án a játszótér avatására szintén eljövünk, majdnem százan, két busszal, hogy együtt örüljünk a játszótérnek. Együtt együnk egy magyar pörköltet, amit mi fogunk megfőzni, és hogy másnap együtt menjünk a csíksomlyói búcsúba.

K. K.: Szabó Ferenc, Monokon élő építési kft.-vezető is bekapcsolódott ebbe a nagyon szép karitatív munkába. Milyen indítatásból?

Szabó Ferenc: A Gondviselés hozta úgy, hogy Miskolcon a hajléktalanszálló felújítását végeztem a Magyar Máltai Szeretetszolgálatnak az év végén, és akkor hallottam erről a tervükről. Amikor először foglalkoztam a játszótér építésével, mindjárt az erdélyi barátaim ügyes kezére, a földrajzi közelségre gondoltam. Velük felvéve a kapcsolatot igen volt a válasz egyből. Szabó Tamás illetve a fia már el is kezdték a játékeszközök munkálatait és még itt a polgármester úr is tett ígéretet arra, hogy az előkészítési munkákban részt vállalnak, így a falu lakosságát is valamilyen szinten bevonjuk a kivitelezésbe.

K. K.: *Vizántán, az egyik idősebb korosztályhoz tartozó asszonnyal – aki még egészen jól beszél magyarul – voltunk a vendégekkel közösen az iskolában és az óvodában. Hány gyerek van ebben a faluban?*

Sándor Anna: Az iskolában vannak kétszáz gyermek és az óvodában hetven.

K. K.: Magának hány gyermeke van?

S. A.: Nyolc, nagyok már elrepültek mellőlem.

K. K.: Unokák vannak-e?

S. A.: Négy kislíúcska és két leányka.

K. K.: *Tudnak-e tovább tanulni innen a gyerekek?*

S. A.: Amelyiknek pénze van mennek, amelyik nem, marad. Dolgoznak az erdőn, mennek gazdákhöz dolgozni.

K. K.: *A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Észak-Magyarországi Régiója nemcsak játszótérrel örvendezteti meg az ittenieket, hanem már most is hoztak fizeteket, könyveket az iskolásoknak. Szükség van az ilyen adományokra?*

S. A.: Nehéz ősszel, mert nincs pénzük, mivel gyengék, aztán maradnak egy hétig, kettőig, amíg pénzt szereznek, hogy tudjanak venni rendre mindent.

K. K.: *Ugye a nagyszülők még beszélnek magyarul? Esetleg szóba kerülhet az, hogy az unokák is tanulhatnak itt az iskolában magyarul? Mit gondol erről?*

S. A.: Jön valaki majd egyszer a hétben, s egy órát tanítják, gondolom, hogy fognak tanulni.

K. K.: *Most megtapasztaltuk azt, hogy amíg sétáltunk az utcán, néztük, fényképeztük a házakat, az embereket, már maguktól jöttek hozzánk. Adjon Isten, jó estét, meg jó napot, köszöntöttek bennünket. Ebben a teljesen román nyelvtelen-*

gerrel körülvett kis faluban meg tudtak magyarul szólalni és már azt is elmondták, hogy a búzából, amit megőröltettek ősszel, még van az ünnepekre. És ezt a magyar gazdáknak nagyon köszönik, hogy elküldték. Anna, ebben a faluban, többségben vannak a katolikusok az ortodoxokkal szemben. Szoktak járni a csíksomlyói búcsúra?

S. A.: Nem, nem jártunk, nem volt ki biztasson, hogy menjünk.

K. K.: Hallottak már róla, tudnak róla?

S. A.: Hallottam a leányomtól.

Szekeres Gábor: Megkérdeztük tőlük, hogy eljönnének-e a búcsúba, Csíksomlyóra, ahol még nem voltak, mert nincs rá pénzük. Felajánlottuk nekik, hogy ha egy buszt kifizetünk, akkor eljönnek-e? És azt mondták, hogy el. Végül is a két buszból három lesz, mert kettőben mi leszünk a magyarországiak, egyben pedig a csángók és együtt, közösen veszünk részt a búcsún.

K. K.: Benke Pável, a Moldvai Csángó Magyar Szövetség alelnöke először jár Vizántán. Milyen tapasztalatokkal tér vissza Bákóba?

Benke Pável: Itt lehet hallani magyar szót, sajnos, csak az öregeknél. Az iskolában is azt mondták a gyerekek, hogy apókám, meg mamókám ők még tudnak.

K. K.: Évről évre egyre többen vállalják azt a szülők részéről, hogy a gyerekiük tanuljon magyarul. Milyen ez a növekedés?

B. P.: Három-négy esztendeje csak Klézsén lehetett, volt harminc gyerek. Most valami hétszázan vannak, akik iskolában is tanulnak. Az idén a szülők még kérvényeket tettek, már közelebbük az ezret. Ezeken kívül még vannak akikkel foglalkozunk iskolán kívül ugye.

K. K.: Vizánta, Bákótól 100–120 kilométerre, és egy másik megyében lévő település. Azt mondták nekünk szeptemberben, amikor a magyar gazdák búzáját kísértük, hogy Magyarországról az ő tudásuk, emlékezetük szerint még soha senki nem járt itt ebben a faluban. Mi voltunk az elsők.

B. P.: Nehezebb itt, mint nálunk Bákó környékén, ott több falu összetart. Itt románok között vannak szegények, itt el vannak szigetelve a hegyek között. Kell gondolkodni,

hogyan lehet őket segíteni, mit lehet kezdeni ezzel.

K. K.: Az oktatáson túl – és ez is a gyerekekhez kapcsolódik ugye – a játszótérépítés. Lehet ez egy mintapélda?

S. A.: Lehet. Ilyen falvakban, mint a miénkben játszóterek nincsenek. Lehet az egy álom a gyermekeknek, úgyhogy szerintem egy jó ötlet volt és csak gratulálni lehet, akik ezt lehetővé teszik.

Moldvai Magyarság

2006. június

ISTEN HOZOTT VIZÁNTÁRA!

Magyar szó és magyar ének egy moldvai, csángómagyar falu templomában

Vizánta nevét már Bandinus püspök összeírásában megtaláljuk, Kloster Wisentie és Wisantie név alatt. Péter Gegő Elek ferences szerzetes 1836-ban a Magyar Tudományos Akadémia megbízásából szintén felkeresi a moldvai telepeket és tudósít róluk. Ő Gorzafalva filiájaként említi Vizántát. A közel 4800 lelket számláló Ojtuz-menti plébániának több mint 20 filiája van, írja Gegő és egyike a „székelyekből hamar népesedettek közül”. Domokos Pál Péter második útján, 1932-ben jutott el Vizántára, mint Foksány filiájába. Újszántónak (Visantea) nevezi a falut. Határában ásványvizek találhatók, írja Domokos Pál Péter, aki a falu kis templomában találkozott Antal István kántorral, aki „elég jól tud magyarul írni és olvasni is”. Domokos Pál Péter elküldte neki Baka János énekeskönyvét, amit szép magyar szavakkal köszönt meg a kántor. Érdemes felidézni: „Én már nem is tudtam volna, hogy honat kérem (kérjen). Még sok szép utilizálni (használni) való Magyar koneket (könyveket) olvasna a csángóság, de már a háború után nem tudja honnan kéne, hogy rájuk akadjon. „Táncos Vilmos a 90-es évek elején az 1680 lélekszámú településen (Visatea Manastiresca) az 1018 katolikusból mintegy 700 főre becsüli a magyarul beszélők számát.

Vizánta krónikájában a következő állomás talán 2005, amikor a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Észak-Magyarországi Régiójának képviselői egy természeti csapás, az árvíz után adományukkal eljutottak Vizántára, lévén Isten háta mögött, még az egyházi harag sem jutott el a magyar szó hallatára. A találkozásból kapcsolat született, a Szeretetszolgálat képviselői többször megfordultak élelmiszer- és ruhaadománnyal a településen. 2006-ban a csíksomlyói pünkösdi búcsúra érkező miskolciak kitérőt tettek és átlépve a Kárpátokat, felkeresték a vizántaiakat. A mai krónikás talán azt írhatná: a 60 évesnél idősebbek beszélik a nyelvet, a középnemzedék még megérti, közülük sokan felfedezik az ismerős szavakat, a fiatalok pedig csak azt tudják, hogy ez nagyszüleik nyelve.

A KAPCSOLAT ALAPKÖVE

„Isten hozott!” felirattal üdvözölték a Vizántára érkező magyarországi autóbuszokat és személyautókat a vizántai katolikusok. A példát Claudiu Beres plébános szolgáltatta, aki a szentmisét együtt mutatta be Sedon László miskolci tiszteendő atyával. A templomban román és magyar egyházi énekek hangzottak el. A „Boldogasszony anyánk, régi nagy patrónánk...” nem zavart itt senkit, mint ahogy a Petrás Mária iparművész által készített Madonna (Mária a kis Jézussal) szobor megáldása is kétnyelvű volt. A nagyméretű plakett számára a polgármester készített fülkét, és alapzatában helyezték el azt az alapkövet, amelyet a Máltai Szeretetszolgálat Észak-Magyarországi Régiójának képviselői vittek, megpecsételésképpen egy alakuló

kapcsolatnak. A gondolat a fiatal plébánostól való, aki kérdésemre válaszolta ezt és kifejtette: a játszótér a test pihenését szolgálja, a Szűzanya szobra pedig a lélek megtisztulására indítja az arra járókat. Magyar szó? Még neki is dereng valami kisgyermekkorából, pedig ő a Szabófalvához tartozó Gyérestről (Ghereiesti) való. Emlékszik – meséli a kíváncsiskodó újságíróknak –, hogy négyéves volt, mikor meghalt a nagymamája, és még emlékszik, hogy magyarul – pontosít: „csángósan” – beszélt a testvérével. Csak itt, Vizántán értette meg, hogy mit jelentenek az emlékezetében rögzült kifejezések: „gyere ide”, „mit csinálsz” vagy egyebek. Úgy gondolja, a vizántaiak az ötvenes évektől veszítették el nyelvüket. A kapcsolat „alapkövet” Szekeres Gábor régiótitkár vitte Vizántára. A játszótér és a Mária-

szobor ötletét az élet és a szükséglet hozta. Ezt látta szükségesnek a plébános és Ciobotaru N. Fanich polgármester. A pénzalapokat a Máltai Szeretetszolgálat Miskolcon és környékén gyűjtötte, a jezsuita gimnázium diákjainak és tanárainak hathatós segítségével. A Miskolcon dolgozó gyergyói ácsok Szabó Tamás irányításával felvállalták a játszótér elkészítését és igen szép munkát végeztek Vizántán. A Kárpátokból kikerült fenyő szép formáját adja a léleknek, amely megalkotta azt.

MŰ NEM TISZTA MAGYAROK VAGYUNK

A játszótér megáldása után a mintegy 90 miskolci vendég ajkán ösztönösen szólal meg a nemzeti ima – az „Isten áldd meg a magyart”. Megkérdezem a végén a mellettem állóktól, vajon tudják-e, mi hangzott el?

Nem, nem talál a szó – mondják. Beszédbe elegyedünk, és ők állítják, nem tiszta magyarok, ők csángók, „kicsi dógot” értenek. Magik nem mondják, „chibrit”, hanem mondják „gyufa”, nem azt mondják, „gáz, mint mondják az oláhok”, magik mondják: „petrol” (petróleum), magyarázza tovább a 66 éves Argatu (Argató) Borbála és hozzáteszi, csak az öregek beszélnek már magyarul, a többiek elfelejtették, mert az oláhok között élnek. Gulyásné Vastag Irén, aki férjével együtt személyautóval érkezett a településre „tört magyarságnak” nevezi a vizántaiak nyelvét, más a szókincs, más a ragozás, mondja, de az felejthetetlen élmény volt, hogy miután megérkeztek „úttalan utakon” a településre, megkérdeztek magyarul egy idősebb embert, és szintén magyarul igazította el őket. Velkey Balázs a miskolci Fényi Gyula Jezuista Gimnáziumból 18 diákkal érkezett az autóbusz közösségével együtt. Nagy élmény volt a találkozás – meséli. Szakadó esőben érkeztek, de az emberek a házak előtt álltak, a gyerekek az iskolaudvaron várták őket és integettek, majd együtt imádkoztak a templomban.

Tizenkét éves fiú szólítja meg a hasonló korú vendéggyereket. Látva, hogy nem értik egymást, vállalom a tol-

mács szerepét. Gábor és Gabriel, mindketten 5. osztályosok. Gábor kosarazni, Gabriel sakkozni szeret. Egyikük franciát, másikuk németet tanul az iskolában, így még közös nyelvük sincs. Gabriel szülei már maguk sem beszélnek magyarul, de talán az idősektől, talán a következő találkozáskor, ígérik egymásnak. Fiatalokat szólítottak meg magyarul. Kacagnak a magyar szó hallatán: „Nem tudok magyart”, mondja egy fiatal lány, aki elárulja, otthon az édesanyja, aki 60 éves múlt, még magyarul beszél. Ő megérti, de nem beszél a nyelvet. A mezőkövesdi Murányi Mária hasonló korú beszélgetőtársát, Imre Antont arról faggatja, hogyan élnek, milyen a megélhetés? Nehéz – jön a válasz – a fiatalok mind elmentek idegen országba dolgozni. Az ő családjában négy fiú és egy lány van, mind „Itali”-ban dolgoznak. De hasonló a helyzet a többi családban is. A fiatalok nyakukba vették a világot, sok esetben gyermekeiket az idős szülőkre bízva. Idős asszonyokat kérdezek a csíksomlyói búcsúról. Hallottak arról, hogy van egy csodatevő szobor, de ők inkább Kacsikába járnak. Most szívesen elmennek Csíksomlyóra, ha viszik őket a vendégek busszal.

A VIZÁNTAIK CSÍKSOMLYÓN

Dr. Kis Imre a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Észak-Magyarországi Régiójának vezetője meséli:

– Tagadhatatlan, hogy itt két kultúra jelenik meg. Mi szeretnénk ezt a két kultúrát közelíteni a miénkhez, ugyanis ők a bukovinai Kacsikára járnak búcsúra. Amikor legutóbb itt jártunk, megkérdeztük, hogy jártak-e Csíksomlyón, és kiderült, nem is igazán hallottak róla. Ezeknek a településeknek, amelyek ennyire zártak, ennyire „elcsángáltak”, igazán magyarságtudatuk sincs, és nagyon sok mindenről nem tudnak, ami köthetné esetleg őket a magyarsághoz. Ezért gondoltuk, hogy bérelünk számukra egy buszt, és elvisszük őket Csíksomlyóra.

A gondolat tetté vált. A csíksomlyói pünkösdi búcsúra 25 vizántai zarándokolt, a miskolci vendégekkel együtt,

egyelőre a papjuk nélkül. Kezdetre ez egy folyamatnak, amely talán kiteljesedik egykor. Benke Pál, a Moldvai Csángómagyarok Szövetségének alelnöke így látja a jövőt:

– Itt tényleg lehet érezni, hogy magukra voltak hagyva, semmi bátorítást nem kaptak. Nem sok magyar szót hallottak itt idegenektől. Jómagam harmadszor jövök a településre a vendégek társaságában. Már érezhető a félelem, egyfajta tartózkodás. Meg kell találni az utat, talán elsőként megpróbáljuk a gyerekeket elvinni táborba, egy kis világot látni. Nehéz lesz, de örülök, hogy valami elindult.

Oláh-Gál Elvira

www.erdely.ma/hatranyan

Mi az oka, hogy Vizántán nem ellenségesek a magyarországi erdélyi segítő szándékú „jövevényekkel”?

Róka Szilvia: Valóban nem voltak ellenségesek, de barátságosnak sem nevezhető a magatartásuk. Voltak nehézségek, csak nem kerültek a nyilvánosság elé. Szekeres Gábor főszervező úrral együtt döntöttünk úgy, hogy nem tesszük szóvá, hogy ne veszélyeztessük a program lebonyolítását, amire hónapok óta készült a magyarországi csoport és a valóban lelkes helyi lakosok egy része.

A vizántai „magyar–csángómagyar” találkozásnál az alapvető nehézség szerintem az volt, hogy a helyi képviselők (plébános, polgármesteri hivatal képviselői) csak a hitbéli testvériesség nevében fogadták el a támogatást, a nemzetbeli testvériességet teljesen elhallgatva, pedig ezek együtt adták volna meg a találkozás szépségét, tartalmát. A játszótér ünnepélyes átadását és a helybeliekkel való találkozást két előkészítő látogatás előzte meg, melyeken Benke Pável részt vett, MCSMSZ alelnöki minőségében és tolmácként, így az ő beszámolója, meg a Szekeres úrral való konzultálásnak köszönhetően tudom, hogyan tör-

téntek a dolgok: alapján véve, valóban „jövevénynek” tekintették a magyarországi adományozó csoportot, akik jöttek, hoztak, elmentek és ki tudja, lesz-e ebből tartós kapcsolat?

Kíváncsi vagyok, ha majd előállunk a rendszeres magyarorák gondolatával mekkora lesz a lelkesedés.

Solomon András: Először találkozunk ilyen esettel. Remélem, hogy a továbbiakban sem lesznek ellenségesek, de ha ez eljut a püspökhöz, azt hiszem meg fog változni a pap hozzáállása.

Üzenet

Miskolci espereskerületi lap

2006. augusztus 1.

A csíksomlyói búcsúra menet MÁLTAI JÁTSZÓTERET KAPTAK A CSÁNGÓ GYEREKEK

A miskolci Gyümölcsoltó Boldogasszony-templomból indult el május végén két busszal a Magyar Máltai Szereztársaság pünkösdi zarándokútja. A cél az volt, hogy a tavaly szeptemberben búzaadománnyal kezdődött csángó-program keretében Vizántán, átadjuk a lakosságnak Petrás Mária Vizántai Szűz Mária című domborművét és a gyermekeknek egy játszótér.

Az ötnapos út folyamán három Szűz Máriának szentelt templomba tértünk be (Déva, Vizánta, Csíksomlyó), majd a magyarság nemzeti zarándokhelyén a csíksomlyói Nyerregben Máriát dicsértük. Lelki vezetőnk dr. Sedon László plébános úr volt. A tél folyamán meghirdetett utunkra egy autóbusz azonnal megtelt máltai tagokkal, ezért még egyet béreltünk. Így sikerült velünk tartani sok támogatóknak és tizennyolc diáknak a Fényi Gyula Jezsuita Gimnáziumból, akikkel évek óta együttműködünk egyéb munkákban is. Most a csángó programban Miskolcon a szórólapok és

csekkek postaládákba való kijuttatásában jeleskedtek, ami jelentős adományt eredményezett.

Aradon megnéztük a belvárost, koszorúztunk a Szabadság-szobornál és a Vértanúk emlékművénél. Déván, a ferencesek Nagyboldogasszony-templomában Bøjte Csaba atya rövid lelkigyakorlatot tartott a társaságnak. Nagyszében következett, az erdélyi szászok egykori fővárosa jövőre Európa kulturális fővárosa lesz és a belváros történelmi magjának nagyarányú felújításával készül a jeles eseményre. Brassóban gyönyörű időben vettünk részt a városnézésen, csodálatos volt a Fekete-templom középkori hangulata.

A Kárpátokon átkelve, Moldvában már zuhogott az eső, de Vizántán meleg fogadtatásban részesítették a falut képviselő csángómagyar barátaink a busszal érkező kilencven anyaországi magyart. Ebéddel láttak vendégül minket, majd családoknál kaptunk befogadást. Az ötörai szentmisére együtt ment vendég és vendéglátó, hogy a helyi Claudiu Beres és a miskolci Sedon László plébános atya által bemutatott istentiszteleten részt vegyenek, majd zuhogó esőben felavassák a játszóteret. Ima, evangélium, jezsuita diákok könyörgései először hangzottak el magyarul ebben a templomban. Román és magyar énekek felváltva zengtek a misén.

Béreltünk egy román buszt a vizántai katolikus vendéglátóinknak, hogy másnap elkísérhessenek minket a csíksomlyói búcsúba. A búcsúról mindenki maga tudna nyilatkozni, de biztos, hogy lelki feltöltődéssel indulhatunk le a hegyről. Nem mindennapi érzés keríti az embert hatalmába, amikor több százezer ember egyszerre énekl a magyar, majd a székely himnuszt.

Székelykeresztúr gótikus Szent Kereszt-templomában pünkösdvásárnap a 11 órás ünnepi misét Sedon László atya celebrálta székelynek, magyarnak. Homíliájában három pünkösdi jókívánságot fogalmazott meg a vendéglátók felé.

Kérte, hogy a Szentlélek erejével tudják elfogadni sorukat, megőrizni magyarságukat, és éljék meg keresztény életüket. Ebéd előtt a Petőfi-szobornál Tóth Péter tanuló

szavaltta el a Nemzeti dalt, dr. Kis Imre régióvezető a trianoni egyezményről emlékezett meg, mely ezen a napon történt, 86 évvel ezelőtt. Ezen alkalommal nem letetett megfélemedezni a 2004. december 5-i népszavazás eredményéről se, amire nem lehetünk büszkéek sohasem. Jelenlétünkkel az anyaország határain kívül rekedt magyarok iránt érzett szolidaritásunkat kívántuk kifejezni.

A csíksomlyói búcsú idei jelmondata nagyon időszerű: „*Szent fiadat, Boldogasszony, kérd e népért*”. Csak az Ő közbenjárásával maradhat fenn a magyar nemzet.

Szekeres Gábor régiótitkár

Levél Bøjte Csaba ferencesnek

Tisztelt Csaba Testvér!

A Gondviselés úgy akarta, hogy ebben az évben már negyedik alkalommal járhattam Csángóföldön. Márciusban Bogdán Tiborral falujában, Magyarfaluban voltam, amikor – bár hívatlanul – részt vehettem barátaimmal együtt a rekecseni tervek ismertetésében, majd májusban az alapkövetételre vittünk Miskolc 22 kg-os szikladarabját. Ekkor is Magyarfaluba vittünk olvasókönyveket, amit korábban kért a két kedves tanító, Sára és Júlia. Mint magánemberek tettük ezt, majd a máltai Vizántát jelölte ki feladatul.

A Máltai Szeretetszolgálat osztotta szét Csángóföldön szeptember 15-én a magyar gazdák 140 tonnányi búzaadományát azoknak, akiknek augusztusban rontott a víz. Kozma Imre a Szeretetszolgálat és Jakab István a Magyar Gazdakörök elnöke bákói sajtótájékoztatón együttesen fogalmazták meg azt a kívánságukat, hogy a szeretet is úgy áradjon, ahogy a víz. Húsz tonna kenyérnek való akkor Vizántára jutott, most, november 10-én a magyar gazdák jóvoltából ismét 20 tonna gabonával és egyéb adománnyal segítettük a falu lakosságát. A fu-

varköltséget mi fizettük. Vizánta túl a Kárpátokon olyan csángómagyar település, ahol előttünk még soha nem jártak magyarok, adományt még soha nem kaptak. Ezt ők mondták.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Észak-Magyarországi Régiója ezen a vidéken élőkét szeretné támogatni hosszabb távon is.

Előző látogatásunkkor Ciobotaru N. Fanich polgármester úr játszóteret kért, ezért velünk jött Szabó Ferenc építési vállalkozó, hogy szakember szemével nézze meg a lehetőségeket, tervezze meg a gyerekeknek szánt adományt. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Észak-Magyarországi Régiója most erre gyűjt pénzádományt. Azt tervezzük, hogy a helyben élő szakemberek a környező erdőkből származó fákat munkálnák meg. Mind az alapanyagot, mind a munkát megfizetjük tisztességes áron, az anyaországi gyűjtésből. Így a mi terveink alapján és segítségünkkel megépülne egy „Máltai játszótér” a gyermekek és szüleik, nagyszüleik örömére. Hazafelé az autóban azon gondolkoztunk, mi egyebet tudnánk még adni a falu közösségének? Valami olyanra kell gondolnunk, amit sokan használhatnak – vitattuk a tokaji dr. Kis Imre régióvezetővel –, amit Erdélyben is meg lehet vásárolni, és nem kell sok pénzt a drága fuvarra költeni. Van már elképzelésünk, ám ez még maradjon a mi titkunk, de szívesen vesszük mások javaslatait, tanácsait és segítségét is.

Az átadást húsvét utánra, április végére tervezzük, amire tisztelettel meghívjuk Csaba tetvért. Ekkor már nem hárman-négyen mennénk, hanem egy egész busszal, vagy negyvenen. Mindazok, akik jelentős segítséget nyújtottak fent említett terveink megvalósításában, hogy lássák, hova került adományuk, együtt örüljünk mások örömének, és együtt töltsünk egy felejthetetlen napot. Mert az lesz, mint nekünk is az minden alkalom, amikor tőlünk távol élő testvéreinknél járunk. Terveink között szerepel, hogy a jövő évben is részt veszünk a csíksomlyói búcsún. Nagy busszal mennénk negyvenen. Ezt a buszt előző este

elküldenénk Vizántára, hogy másnap reggel 40 hívőt hozzon a faluból. Megkérdeztük a plébános atyát, azt mondta eljön, ugyanúgy, mint azok az emberek, akikkel beszélgettünk.

Mostani alkalommal nagy megtiszteltetés is ért. A kis küldöttségünket vendégül látó Pr. Beres Claudiu plébános úr a mise végén felkért, hogy szóljak a hívekhez.

A templom előtt az idősek mind-mind mondták, hogy ők értették, amit én mondtam. Nagyon örültem ennek.

Levelem végére hagyom kérésünket: ha lehetséges, Vizántán is induljon be magyariskola, hogy ne csak az idősek értsék nyelvünket, hanem a fiatalok is.

Miskolc, 2005. november 13.

Tisztelettel: Szekeres Gábor régiótitkár

Kedves Gábor!

Nagyszerű! Ha mi jobban szeretjük a csángó magyar testvéreinket, mint mások, akkor ők is, akárcsak a rózsák a fény felé fordítják a szívüket. A nyár folyamán Nisztor Ilonával Keszthelyen és annak környékén voltunk 50 pusztinai gyerekkel. Döbbenetes volt látni azt az átalakulást, amin a gyermekek keresztülmentek. Az elején féltek, még egymással sem erőst mertek beszélni, de ahogy a szép előadásuk után bejött a megérdemelt taps, meg a vendéglátó családok szeretetében ahogy megmártóztak, hihetetlenül felszabadultak.

A magyar beszéd iránti nyitottság szinte szemlélatomást nöött. És ők maguk kérdezték egymástól, hogy ugye Bukarestbe nem „híttak” soha ilyen szeretettel, tapssal? Nem hívtak, mert mi ide tartozunk. Hiszem, hogy akárcsak a gyermekek, a népek is a szeretetből, önzetlen jósból értenek, és oda hajlanak, honnan a fény, élet árad.

Úgy érzem, hogy méltók a csángó testvéreink a mi szeretetünkre, figyelmességünkre. Biztos vagyok benne, hogy mi magunk is adva nagyon sokat kaphatunk a ve-

lük való találkozásból. Nagyon fontos lenne, hogy minden kárpátmedencei régiónak legyen egy „Vizanta”-ja.

Nagyon bölcs dolognak tartom, hogy meglátogattátok a polgármestert, és figyeltek arra, mire nekük szükségük van. Úgy gondolom, hogy minden Magyarországról jött

szerepet, a helyi tanács, a plébánia felé is ki kell áradjon. Nagyon szép lenne, ha egymás egyházi, világi ünnepein is részt tudnánk venni. Ha a testvértelepülések meghívják egymást, és így elindulna a rég szétszakadt szálak, kapcsolatok újrafelvétele.

Szeretettel, **Csaba t.**

Vizántai út, jezsuita diákszemmel

Velkey Balázs

Öt évvel ezelőtt Vizántán jártunk.

Az iskolából mi tizenkilencen élhettük át közösen azokat az élményeket, amelyek számomra még ma is meghatározóak. És szerintem azok is maradnak. Az út során készített filmet a Miskolc Tv gyakran megismétli.

Szekeres Gábor egy könyvet adna ki az elmúlt öt évről, amelynek első állomása volt a máltai játszótér átadása. Nagyon szeretné, ha élményeinkkel színesítenénk a készülő kiadványt, mert nemcsak az adományok gyűjtésénél, hanem az út során is meghatározó volt a jelenlétünk.

Én azt szeretném, ha minél többen megfogalmaznátok valamit a közös zárandoklatunkról. Az a valami lehet egy konkrét élmény, visszatekintés öt év távlatából, hogy mit jelentett számomra akkor ez a kirándulás, mit érzek most, milyen tapasztalattal gazdagodtam....

A válaszokat várva, szeretettel: Balázs

Résztevők: Czirják Panna, Dudás Klára, Kozma Livi, Nagy Luca, Pólik Flóra, Pólik Réka, Solymosi Kinga, Szepesi Zsófi, Tóth Eszter, Tóth Fruzsina, Ujhelyi Orsi, Varga Lili, Velkey Kinga, Velkey Zita, Zvolenszki Boróka, Bölkény Balázs, Horváth Gábor, Tóth Péter, Velkey Balázs.

Velkey Zita

Vizántai emlékezés

Kicsit borús idő volt, aztán cseperegni kezdett, később már zuhogott. Az eredmény az lett, hogy szabályosan ki lehetett önteni a vizet a cipőnkbe, és egy jó kis náthát is összeszedtünk. Mindez egy márciusi napon, 2006-ban történt, amikor a jószerecske Miskolcra vezérelt, és úgy döntöttem, segítek bedobálni a felhívásokat és a csekkeket a postaládákba. Ketten mentünk. Minden utcánál kő-papír-ollóval eldöntöttük, hogy melyikünké a páros, melyikünké a pá-

ratlan oldal, és hogy ki dobja be a papírokat a kutyás házakba. Merthogy sok mindent eldöntöttünk ez alatt a pár óra alatt: soha nem fogunk hatalmas szelindeket tárolni az első kertünkben, és mindig lesz látható postaládánk. A pokol legmélyebb bugyraiba küldtük a nagykutyásokat, de nem egyszer egy-egy vakarék szobapincsi készítetett minket gyors távozásra. Ömlött az eső, ugattak a kutyák, éhesek és szomjasok voltunk, de valami miatt mégiscsak élveztük a dolgot, egyszerűen semmi nem tudta a kedvünket szegni. Ezt azért tartom fontosnak, mert ugyanez az érzésem volt az egész vizántai úttal kapcsolatban, ahol végig felszabadult lelkesedéssel voltunk teli. Minden pillanatban.

Nagy Luca

Amikor a képeket és a filmet nézem az 5 évvel ezelőtti vizántai zárandoklatunkról, mindig sok érzés kavargó bennem. Rengeteg élményben volt részünk, ami akkor is sokat jelentett számomra, de 5 évvel később, ma is.

Nagyon sok jó élmény fűz, ahhoz az úthoz, illetve az azt megelőző gyűjtéshez is. Tudtuk azt, hogy valami jót csinálunk, tudtuk azt, hogy ennek valakik nagyon fognak örülni. Amikor elmentünk Erdélybe és Vizántán részt vettünk a játszótér átadásán, láttuk meg, hogy kik is azok a valakik! Azoknak a gyerekeknek illetve az egész falunak egy nagyon nagy ajándékot adtunk. Tisztán emlékszem azokra a csillogó szemekre, örültek a gyerekek és a felnőttek egyaránt! Nagyon jó visszaemlékezni arra az estére, amikor közösen ünnepelelhetünk és játszhattunk velük. De akkor még nem nagyon értettem, hogy miért az a nagy öröm, persze láttam, hogy szükségük volt rá, de mégsem éreztem át az egésznek a súlyát.

Egy évvel ezelőtt láttam a tv-ben az útról készített videót. Az emlékek felfrissültek, a képek nagyon megérintettek, akkor tudatosult bennem, hogy egy fantasztikus dolognak voltam részese. Láttam, hogy az emberek örülnek nekünk. A gyerekek szeme csillogott, amikor birtokba vehették a játszótérrel, végre lett egy hely, ahol együtt lehetnek, ahol együtt játszhatnak. De mégis ami,

megdöbentett engem – ez a film nézése közben tudatosult bennem –, amikor az idősek arca látszódott. Láttam rajtuk a fáradtságot, megviseltséget, de mind emellett a még nagyobb örömet, felszabadultságot és boldogságot. A beszédükből éreztem, hogy nagyon hálásak nekünk, boldogok, amiért ott voltunk és ezt még mindig nehéz elhinni. Ebben a pillanatban úgy éreztem és érzem a mai napig, hogy nem csak mi adtunk nekik, de talán mi még többet kaptunk tőlük!

Amit én személy szerint kaptam ettől az úttól, az nagyon sok és nagyon nehéz leírni. Meghatározó volt abban a pillanatban is, de meghatározó lett a későbbi időkben is, ha nem is tudatosan, de tudat alatt biztos!

Elindított bennem valamit, amit nehéz szavakkal meghatározni, de az biztos, hogy szívesen foglalkoztam gyerekekkel, a gimnáziumi évek alatt. És biztos, hogy meghatározó volt abban is, hogy ma az egyetem mellett is tovább foglalkozok gyerekekkel, fiatalok fejlesztésével.

Az egész útért és élményért nagyon hálás vagyok, mert nagyon sokat kaptam a csángó emberektől, amit nagyon köszönök!

Bölkény Balázs

Mit érzek ma, ha visszagondolok a vizántai útra? Először is örömet. Örömet, hogy akkor először életemben, láthattam Erdélynek legalább egy részét, hogy ott lehettem a játszótér átadásakor. Örömet és hálát, mert jó emberekkel voltam nagyon jó helyeken. Az út öt évvel ezelőtt feltöltött és hatott rám nagyon erősen. Azt hiszem akkor

éreztem meg, hogy magyarnak lenni mennyire jó.

Két konkrét élményem van, amit soha nem felejték el. Az egyik az üdvözlő felirat, amit kifeszítettek a vizántaiak üdvözlésünkre. Nagyon hosszú út után, a szakadó esőben úgy éreztem nem csak én várom, hogy megérkezzek, engem is várnak. A másik a vendéglátás Vizántán. Csak úgy általában mindenki részéről, de külön a nekem (is) szállást adó Miklóséról. Emlékszem milyen lelkesen mesélt a fiáról, a helyi dolgokról és büszkélkedett a konyhai csapból folyó saját borával (teljes joggal).

Történt mindez több száz kilométerre a lakhelyemtől.

Köszönöm, hogy ott lehettem!

Tóth Fruzi

Hogy mi jut eszembe az öt évvel ezelőtti zárandokltról? Először is Erdély gyönyörű városai, falvai, majd ha tovább gondolom, az út során lassan kialakuló, összerázódó zárandokcsoport. Van azonban pár konkrét mozzanat, amit azt hiszem, sosem fogok elfelejteni. Az egyik ilyen a dévai szentmise Bőjte Csabával és az általa gondozott gyerekekkel. Azon az estén az iskolában aludtunk, amit pedig ott láttam, mély nyomot hagyott bennem: mekkora erő kellett vajon ahhoz, hogy a semmiből ilyen iskolát és közösséget teremtsen valaki? Egy másik kiemelendő pont a vizántai esténk. Megdöbbenő volt látni, hogy az emberek milyen körülmények között élnek ott, és mégis képesek derűsen felfogni az életet, emellett pedig minden erejükkel azon vannak, hogy őrizzék a magyar hagyományokat – ami egyáltalán nem könnyű. A falubeliek műsort adtak a tiszteletünkre. Az óvodások az „Az a szép, akinek a szeme kék” c. dalt énekelték kedves akcentussal. Az egész estének volt egy meghatározhatatlan hangulata azzal, hogy ott voltunk nagyon messze mindentől, már állt az új, gyönyörű játszótér, mi pedig óriási levelekbe csavart húst ettünk és szomjasak voltunk, mert frissítőként csak bor vagy pálinka állt rendelkezésre... A néni is, aki szállást adott nekünk, a legszebb szobát készítette elő, és készségesen mutatta a koromsötétben a hosszú kert végében lévő „mosdóhoz” az utat. Érződött, hogy nagyon vártak minket, nagyon örültek nekünk és a játszótérnek is. Én pedig egy picit úgy éreztem magam, mint aki egy másik világba csöppent... A zárandoklat másik fénypontja természetesen a csíksomlyói búcsú volt, számomra ezen belül is a vasárnap hajnal, amikor együtt kimentünk megnézni a napfelkeltét. Azóta is akármikor szívesen néznék napkeltét a Nyeregből.

Ebben a rövid összefoglalóban sajnos nem jut hely a rengeteg játéknak, nevetésnek, szalmán alvásnak, magyar népdaléneklésnek, és rengeteg más emlékeknek, amik az említettekkel együtt mélylyé, tartalmassá tették az utat, melyre azóta is szívesen gondolok vissza.

Solymosi Kinga

Nos, csupán mozzanatok vannak, amik megragadtak bennem, abból is legélénkebb az, amikor megérkeztünk Vizántára, és az esti táncházban a helyiek nem hagytak 2 percre sem pihenni. Áttáncoltam az egész estét és utána kimerüléssel vegyes boldogságot éreztem. Emlékszem még a búcsúra, ami az első csíksomlyói zárandoklatom volt, hogy nagyon megszeppentem a több tízezres tömeg láttán.

Kozma Livi

Furcsa most visszagondolni erre az öt évvel ezelőtti útra.

Nagyon jó érzés volt, hogy mi, akik részt vettünk ezen a zárandoklaton, nem egy évfolyamból voltunk és ez mégsem volt érezhető azon a pár napon. Egy hihetetlenül jó csapat voltunk, én azt hiszem. Nagyon jó hangulatúvá tette az utat az is, hogy a többi ember, akikkel utaztunk, nagyon közvetlen volt velünk, diákokkal; szívesen beszélgették és meséltek nekünk, nagyon nyitottak voltak. Kivételes emlék maradt mindannyiunk számára a játszótér átadása, a mise, aztán ahogy a nagy sárban megszentelték a játszótérret és persze az ünnepséget záró agapé. A gyerekek, akikkel csapd le csacsit játszottunk, a néni, aki befogadott minket, körülbelül nyolcunkat éjszakára, és a mi kedvünkért, hogy együtt alhassunk, tömegszállást rendezett a szobájában és persze az éjszakába nyúló mulatozás a falubeliekkel, akiknek hihetetlenül sokat jelentett ez a gesztus, hogy mi pénzt gyűjtöttünk nekik egy játszótérre. Ez persze látszott a vendégszeretetükben is, ahogy főztek nekünk, ahogy mindig nagyon figyelmesen kínáltak minket. Mikor még csak a pénzt gyűjtöttük, én nem emlékszem, belegendoltam-e abba, hogy ezeknek az embereknek mit is jelent majd ez a játszótér, segítettem a gyűjtésben, mert szívesen csináltam, de csak akkor döbbsentem rá, hogy miben is segítünk mi mindannyian, amikor az arcukat láttam, amikor a gyerekeknek csillogott a szemük, mert alig várták, hogy vége legyen a misének és játszhassanak velünk az új játszótéren. Emellett láttuk, hogy hogyan élnek, milyenek az életkörülményeik, igazán jó érzés volt ilyen embereknek

segíteni, náluk jó helyen van az a játszótér, mert igazán szükségük van segítségre.

Nagyon jó visszagondolni a csíksomlyói búcsúra is, ahol velük együtt vettünk részt a szentmisén és másnap hajnalban, amikor felmentünk vissza a Nyeregbe, túlnyomó részt mi, diákok, és a napfelkeltét vártunk a hidegben, miközben egy út közben szerzett kenyeret csipegettünk mind a húszan.

Azt hiszem, sokat elárul a zarándoklatunkról és arról, hogy miket éltünk át közösen, hogy még mostanság is felemlegetjük egy-egy élménykapcsán az igazán felejthetetlen sztorikat. Így, öt év távlatából nézve is, ez a sok élmény meghatározó volt akkor, meghatározó most és azt hiszem, a későbbiekben is meghatározó lesz mindannyiunk számára.

Dudás Klári

Nem a levelek kihordása, nem a hosszú út, nem a körülményes odajutás, nem az esős idő jut eszembe, ha erre a kis falura gondolok. Sokkal inkább egy játszótérre, vidám gyermekekre, hatalmas tömegre a templomban, szeretetteljes idős nénik, bácsik arcára emlékszem vissza. Meglepő volt, hogy tudtunk beszélgetni ezekkel a csángó emberekkel, annak ellenére, hogy előttünk nem sok magyar járt arrafelé. Nagy élmény volt számomra, mikor megtapasztaltam, hogy a csángók mennyire vártak bennünket, mennyi mindennel készültek, milyen szeretettel adnak nekünk szállást, és fogadtak be a házukba. Megdöbbentő volt viszont azt látni, milyen nehéz körülmények között élnek, mennyire nincs munkalehetőség azon a vidéken. Ezért is fontos, hogy lehetőségeinkhez mérten segítsük őket. Köszönettel tartozunk a Máltai Szeretetszolgálatnak, hogy segítségükkel eljuthattunk ebbe a kis csángó faluba, és fontos tapasztalatokkal gazdagodhattunk.

Tóth Péter

Ha visszaemlékezem arra a vizántai kirándulásra, nekem mindig az jut először eszembe, hogy mennyire jól éreztem magam. Még a sokórás buszutak is pillanatok alatt eltel-

tek, és szinte sajnáltam, hogy ki kell szállni a buszból, vagy hogy hazaérkeztünk, annyira jó volt a társaság. Ami miatt én annyira élveztem ezt a kirándulást, az ugyanis az a kis közösség volt, amit Balázs bácsi verbuvált erre az alkalomra. Így pedig nekem maga a kirándulás célja, a különböző események, a játszótéravatás kicsit mindig kevésbé volt hangsúlyos, mert úgy éreztem, hogy ezekkel az emberekkel még akár egy 24 órás maratoni szemétszedést is nagyon tudnék élvezni.

Persze utólag már úgy gondolom, hogy ez nem teljesen igaz, és az, hogy mi volt a célunk és mit csináltunk a kiránduláson, az igenis befolyásolta a csoport és benne az én hangulatomat, de akkor még így éreztem.

Még ami eszembe jut, az a zavarba ejtő fogadtatás, ami ért minket a legtöbb helyen, ahol vendégül láttak. Zavarba ejtő volt a vizántaiak lelkesedése és rajongása, amivel fogadtak minket, hiszen például én úgy érzem, nagyon keveset tettem hozzá ahhoz, hogy megépüljön a játszótér. Félreértés ne essék, lelkiismeretesen megcsináltam a nekem jutott feladatokat, főként a levélkihordást, de ezt olyan elenyészően kis tetteknek éreztem és érzem ma is egy játszótér felépüléséhez viszonyítva, hogy zavarba ejtő volt a nekem az arányosnál jóval nagyobb mértékben jutó hála. Emellett zavarba ejtő volt az erdélyi szállásadó család kedvessége is, és az, ahogy megpróbáltak minél több alkoholos italt ránk tukmálni, és más értelemben, de zavarba ejtőek voltak a székely bácsi nagy múgonddal előadott viccei is, amelyekből véleményem szerint legtöbbször épp a csattanó hiányzott.

Végül pedig az egyik legemlékezetesebb élményként a piros pacsi sajátos csángó változata jut eszembe, ahol az ügyesség, vagyis az ütés elkerülése tilos, az egymásnak kiosztott elég erős és kötelezően kiállt pacsik pedig tényleg nagyon hamar vörössé változtatják a tenyeret. Büszkén gondolok vissza az akkori teljesítményemre a játékban, ami azt hiszem, joggal mondhatom, hogy felnőtt férfiakat is megszégyenítő volt. Ma sem állnék ki szívesen az akkori önmagammal, akit hajt a szurkolók igényei kielégítésének vágya és a férfiúi büszkeség.

Pólik Réka

A Magyar Máltai Szeretetszolgálattal először az „Adni öröm” akció keretében találkoztam. Tartós élelmiszereket gyűjtöttek a rászorulóknak részére, és az akkori iskolám segítségét kérték hozzá. A diákok önként bekapcsolódhattak a tevékenységbe. Az volt a feladatunk, hogy a miskolci Spar-üzletekben megkérjük a vásárlókat, adakozzanak az ott vásárolt tartós élelmiszerekből. Ebben az akcióban több évig segédkeztem, és egy alkalommal részt vehettem az összegyűjtött adományok szétosztásában is. Addig is tudtam, hogy a segítségünk nem hiábavaló, láttam, hogy mindig sok adomány gyűlt össze. Így azonban konkrét élményként megtapasztalhattam, hogy mennyire fontos volt a munkánk. Örömet tudtunk okozni azoknak, akik rászorultak a segítségre.

15 éves voltam, amikor a Máltai újra az iskolám közreműködését kérte egy „feladathoz”. Egy kis moldvai csángó falunak, Vizántának építettek játszótérrel. Levél formájában fogalmazták meg a szándékukat és pénzádományokat kértek a megvalósításhoz. Abban segítettem nekik 16 másik iskolatársammal együtt, hogy Miskolc területén eljuttattuk ezt az üzenetet az emberekhez. Bevallom, akkor azt hittem nagyon kevés ember fog segíteni, és hogy a legtöbben el sem olvassák majd a levelet. Ennek ellenére, nagyon sokan adakoztak és a régió, ha jól tudom, több mint 3 millió forintot gyűjtött. A játszótérrel felépítették, és a segítségünkért jutalmul a Máltai Szeretetszolgálat minket is meghívott az átadásra. Nagyon megörültem, hogy Erdélybe utazhatok a barátaimmal, de azt nem is sejtettem, hogy mennyi fantasztikus élmény és tapasztalat vár rám ezen a kiránduláson.

2006 júniusában, 2 busszal indultunk el zárandoklaktunkra. Diákok tizenheten vettünk részt az utazáson, és velünk jött még a tanárunk, Velkey Balázs is. Neki köszönhattük ezt az egész lehetőséget, hiszen nélküle kapcsolatba sem kerültünk volna a Máltaival. A csoport tagjai voltak még máltai önkéntesek és más támogatók. A csapat nagyon hamar összekovácsolódott, utunkat játékok, beszél-

getés, és sok nevetés kísérte. Az elsődleges cél az volt, hogy a játszótérátadáson jelen legyünk, majd együtt a vizántai csángókkal részt vegyünk a csíksomlyói búcsún. Persze a Székelyföldön át vezető úton volt lehetőségünk mást is megnézni, és megismerkedni az erdélyi tájjal, amivel nehéz betelni. Sok történelmi városban jártunk, többek között Aradon, Nagyszebenben és Brassóban. Déván Bőjte Csaba ferences szerzetes tartott nekünk egy kis beszédet. Emlékszem mennyire csodáltam akkor is és ma is, azért amit tesz. Azt mondta nekünk, hogy fontos megtapasztalni, hogy jót tenni jó. Úgy gondolom, ha ez sikerül, az tényleg elég erőt adhat.

Ha visszagondolok azokra a napokra, eszembe jut mennyit énekeltem. Nagyon szerettem énekelni azokat a dalokat, mindig megérintettek, és erősítették bennem az összetartozás érzését. Az egész utat egy sajátos fantasztikus hangulat lengte körül, amit a mai napig érzek, ha a kirándulás emlékeire gondolok.

Vizánta körülbelül 800 kilométerre van Miskolctól. Azon a napon, amikor odaérkeztünk, az eső megállás nélkül zuhogott. Nagyon fáradt voltam, hiszen annyi minden történt már velünk addig is, és persze diákokhoz híven keveset aludtunk. A buszból kilépve pár perc alatt mindenki sáros lett. A falubeliek már vártak minket, és gyorsan egy közösségi terembe kísérték. Első látásra az tűnt fel, hogy mennyire szegény a falu és hogy csak öregeket és gyerekeket látok. Mint aztán megtudtuk, a felnőttek a nagyobb városokba, vagy külföldre mentek dolgozni. Nagyon kedvesek voltak velünk, megvendégeltek minket meleg étellel. Először bizalmatlanul álltam hozzá a fura zöld levélbe tekert darált húshoz, de az előítéletek legyűrése után nagyon jóllaktam. Víz nem volt, italként sört, bort és pálinkát szolgáltak fel. A gyerekek nem beszéltek magyarul, de az idősök közül sokan. Megdöbbenő élmény volt számomra, hogy Magyarországtól ilyen távol még hallatom az anyanyelvemet. Annak ellenére, hogy nem beszéltek a magyart, a fiatalok megtanulták az „Az a szép” című népdalt a közsöntésünkre. A nap folyamán átadták a játszótérrel, és a

saját szemünkkel láthattuk az eredményét az adományoknak. Az este nagyon jó hangulatban telt, játszottunk és táncoltunk. Szerintem ma is mindannyian emlékszünk a csángó pirospscira, aminek sajátos szabályai voltak. Másnap hajnalban, részemről 1–2 óra alvás után elindultunk életem első csíksomlyói búcsújára. A vizántaiaknak is ez volt az első búcsújuk. Külön buszt béreltünk nekik, hogy velünk tarthassanak. Biztos vagyok benne, hogy ez az élmény számukra is nagyon meghatározó volt, hiszen pénz hiányában ők nem nagyon tudnak kimozdulni, elszigetelten élnek, itt pedig láthatták a nagy magyarságot összegyűlni. Megérezhették a testvériséget, és hogy nincsenek egyedül.

Ennek az utazásnak az emlékei egész életem során el fognak kísérsni. Megtapasztaltam, hogy jót tenni jó, és ez remélem örökre meghatározó lesz számomra.

Velkey Kinga

Mikor a „Vizánta” szót hallo, nekem először a néni jut az eszembe, akinél Zitával aludtunk. Nagyon öreg volt, a fogai egy kivételével már kihullottak, és volt egy bibircsóka az orrán. Éjszaka, amikor lefeküdtünk aludni, a néni így kívánt jó éjszakát: „Nyugodjatok békében kedveskéim!” Egyébként a lehető legaranyosabb volt, és utólag jót szóra-koztunk a történeten.

Pólik Flóra

Meghatározhatatlan erő volt abban a közösségben, az együtt átélt egy hétben, valami, amitől feledhetlenné vált és nem is akarunk mentesülni a szívmengető emlékektől.

Tökéletes beteljesedése egy nemes célnak, élményekkel gazdagított záróakkordja egy hosszú útnak. Az út kezdeti és lényegi lépéseinek súlyát talán sokan nem is tudtuk fel-fogni abban a percben, mikor megtudtuk, lehetőségünk van elmenni és részt venni a játszótérátadáson, és ezzel együtt egy egész hetet tölthetünk Erdélyben. Hogyan érkeztünk el ideig?

A gyűjtés ötlete a segítségnyújtás, a keresztény „másokért élés” megnyilvánulása, amit a Magyar Máltai Szeretetszolgálat kezdeményezett. A diákok munkája, akik az adománykérő leveleket kézbesítették, az empátiával rendelkező, határon túli magyarok iránt felelősséget érző borsodi lakosok anyagi támogatása, mind-mind esszenciális, a terv megvalósulásának érdekében. A hozzájárulók sora hosszú, de eggyel kevesebb szorgos kéz, eggyel kevesebb lelkes és lelkiismeretes szervező már nem lett volna elég a véghezvitel sikerességéhez. És hogyan kerültünk éppen mi, a jezsuita gimnázium diákjai ilyen szerencsésen a képbe? Balázs bácsin keresztül léptünk kapcsolatba a programmal, aki csak arra kérte gimnáziumunk diákjait, segítsünk kihordani az adománykérő leveleket. A mi munkarészünk tehát nem volt óriási, mégis együtt örülhettünk a csángó falu lakosaival, a legkonkrétabb módon láthattunk a sok munka gyümölcsét: a mosolyt a gyerekek arcán és a hálát, amit felénk mutattak ki, de valójában nem csak mi, hanem minden egyes segítő személy kiérdemelt.

Minden erdélyi utazás különleges számomra, de abban az egy hétben (mikor én csak 14 éves voltam), azzal a jezsuitás közösséggel úgy érzem csodát éltünk meg. Mire gondolok, amikor a csodára emlékszem? Bőjte Csaba személyére, akinek tanulságos szavai nem törlődtek ki az évek során. A nagy-magyarországi falvakban és városokban tapasztalt vendégszeretetre és nemzeti együttérzésre, arra az élményre, hogy több száz kilométerre a román határon túl, idős, egyszerű emberek az én anyanyelvemen szólnak hozzám. Arra is, hogy az elszállásolást és a jóltartást magyar énekekkel köszöntük meg, de énekeink itthon soha nem találtak volna ilyen meghallgató és mélyen befogadó fülekre és szívekre. A kora hajnalban kezdődő első csíksomlyói zarándoklatomra és azután a búcsúra, ahol többszáz ezer igazán magyar érzésű ember volt körülöttem és együtt énekeltek a székely, majd a magyar Himnuszt. És mindezt a sok mély élményt egy nagyon értékes közösség közvetlen tagjaként éltem meg, egy olyan társaságban ahol mindez

fontos, és egymás visszajelzésein keresztül a sok pozitív hatás még jobban felerősödött.

Legegyszerűbben talán így tudnám kifejezni: adni öröm. De az, amit mi adtunk, nem ér fel annak töredékével sem, mint amennyit az ottani emberek szeretetén keresztül viszsza kaptunk. A lehetőség, hogy életünk részévé válhatott ez a kirándulás, felbecsülhetetlen értékű számomra.

Közös szentmise, élmények Csángóföldön

Az én máltai utam tulajdonképpen Csíksomlyóhoz kötődött, évek óta terveztem, hogy én is elmenjek végre. Valamiért mindig tolódtott ez a dolog, és amikor idekerült Szabó László káplán, aki erdélyi gyerek volt, rögtön az első évben szervezett Csíksomlyóra zarándoklatot. Több busszal mentek, én meg álltam a kapuban és integettem utánuk.

Akkor keresett meg Szekeres Gábor, a máltai régió titkára, aki itt lakik a plébániánk területén, hogy mennek jövőre a csíksomlyói búcsúra, de előtte meglátogatják a csángókat is. Azért mentek, hogy az általuk adományozott játszóteret felavassák, és egy kerámia Mária-táblaképet is vittek, ezt is ott helyezték el Vizántán. Ha emberi szempontból nézzük, amit ott láttunk, akkor igazat adok annak a csángó költőnek, aki a rádióban arról nyilatkozott, hogy régen nehezebb volt a helyzetük, de több volt a remény, most könnyebb, jobb a helyzet, de kevesebb a remény.

Furcsa élmény volt ez az út, mintha egy teljesen más világba érkeztünk volna. Gyerekkoromban láttam olyat, hogy a faluban mindenki köszön mindenkinek, hogy aki elmegy a templom előtt, keresztet vet. Megható volt az a szeretet is, amivel fogadtak bennünket. Manapság, ebben az elidegenedett, közömbös világban sokszerűen érte az embert, hogy ilyen is van még.

Élmény volt, hogy a helyi római katolikus pappal, aki román fiatalember volt, bár úgy tudom, a felmenők

között volt neki magyar őse is, közösen áldottuk meg a Mária-képet, közösen áldottuk meg a játszóteret, és közösen tartottunk szentmisét is. A templom zsúfolásig volt gyerekekkel és felnőttekkel, és ő megengedte, hogy prédikáljak. Megemlítettem, milyen jó, hogy mi, katolikusok együtt vagyunk, és milyen jó, hogy mi, magyarok is együtt vagyunk. A csángók értették a prédikációt, mindenkivel lehetett magyarul beszélni.

Ezek voltak a közös élmények, a fogadtatás, a tárgyak megáldása és a szentmise. Házaknál voltunk elszállásolva, az asztalon virág volt, és a házinéni elmondta, hogy a pap előre figyelmeztette őket, fogadjanak kedvesen bennünket, és szedjenek virágot is a kertjükből, tegyék az asztalra. Azt lehetett érezni, hogy ott milyen tekintélye van az egyháznak, amit a pap mond, elfogadják (persze ez néha lehet rossz is, hallottunk olyanról, hogy a pap szerint az ördög nyelve a magyar, hogy ne írássák a gyerekeiket magyar iskolába), de itt meghallgatták a pap figyelmeztetését és így fogadtak bennünket.

Érdekes volt látni, hogy a fiatalok elmennek, külföldön vállalnak munkát. Ahol mi megszálltunk, a legmodernebb gépek, bútorok voltak, üzemen kívül. Megvették, hazahozták, de nem használták. Németországban, de főleg Olaszországban dolgoznak, hiszen a román nyelv közel áll a latin nyelvekhez. Már nem ott képzelik az életük folytatását. A gyerekeket a nagyszülők gondjára bízzák, mennek a világnak arra a részére, ahol többet fizetnek, ahogy sajnos tőlünk is elmennek a fiatal diplomások.

A máltai segítséget örömmel fogadták, már korábban a búzaakció is nagy segítség volt számukra az árvíz után, örültek, hálásak voltak érte. A misén nemcsak helyi lakosok vettek részt, más, közeli csángó településekről is jöttek az emberek, falusi előljárók, akik a csángó szövetségben töltötték be szerepet.

Innen Dévára mentünk, vittünk adományt a Bőjte atya árvaházába is, vele is találkoztunk a templomban, ott beszélt nekünk a munkájáról. Útban Csíksomlyóra még megszálltunk valahol, és szívfacsaró élmény volt hallani

még éjjel is a gyalog vonuló zarándokcsoportokat. Több napig tart az útjuk, pajtákban, szérűkben szállnak meg, megy utánuk egy-két szekér, ami a csomagokat, az elemőzsiát szállítja, s ha valaki annyira elfárad, hogy nem bírja tovább, egy-két órára fel is ülhet rá. Az út mellett szálltunk meg, éjjel is hallottuk, ahogy ütemes csengőszóra vonulnak.

Amikor Csíksomlyóra értünk, majdnem lekéstük a misét. A kegytemplomtól nekivágtam „toronyiránt” a hegyoldalnak. Dőlt rólam a víz, míg felkapaszkodtam, talán az Uram irgalmazzra értem oda, és talán épp ezért az első sorban ültettek le. Abban az évben volt ez, amikor Gyurcsánynak volt az a hírhedt kijelentése, hogy Szűz Mária levette a kezét Magyarországról. Egy tv-riportban meg is mondtam, hogy aki eljött ide, megtapasztalhatta, hogy

a miniszterelnök úrnak nincs igaza, a Szűzanya még most is rajtunk tartja a kezét. Felemelő érzés volt végignézni a több százezer zarándokon. Óriási élmény. Ahogy az a rengeteg ember imádkozott, énekelt együtt. Fialat ferencesek voltak a rendezők, kettes-hármas csoportokban irányították a tömeget, adtak felvilágosítást annak, aki kért.

Hosszú volt az út, de baráti csoporttal utaztunk együtt, nagyon jól éreztük magunkat, s bár az út mindig fárasztó, de sem a csángóföldi, se a csíksomlyói élményt nem lehet elfelejteni. Jöttek olyanok is az egyházközsegből, akik csángó gyerekek keresztszülei lettek, meglátogatták ezeket a gyerekeket, akik nagy izgalommal várták az ajándékokat. Nem emlékszem rá, ki mit vitt, de alapjában eléggé egyszerű dolgokat, ezek a gyerekek mégis nagyon hálásak voltak, hihetetlenül tudtak örülni neki.

Dr. Sedon László
hejőcsabai plébános

Vizántán ámult, bámult mindenki

Vizántán 2006. június 2-án mindenki csodálkozott. Elsősorban az ott élők, akik nem értették, hogy ez a sok ember miért nem egy szép nagyvárosba ment, és miért hozzájuk, az ő nehezen megközelíthető falujukba.

Ámultak az oda érkezett fiatalabb és idősebb utasok is, mert soha nem látott (vagy régen elfeledett) világba csöppentek a zuhogó esőben. Meghatva nézte mindenki az út felett kifeszített molinót, az „Isten hozott!” felirattal. Lezálláskor nem csak az esőtől voltak nedvesek az arcok.

Benke Pével, a Moldvai Csángómagyarok Szövetségének akkori alelnöke is a helyszínen volt és csodálkozott, mert nem hitte volna el ha nem látja, hogy ennyi embert szállásolnak el egy csángó település kis házaiban. Szállást adnak azok, akik eddig talán nem is tudták, merre van Miskolc vagy Mezőkövesd? És kik is élnek ott? Pével nem tudta, hogy ez nekem már az ötödik utam, és előtte már négyszer mondtam el a mise végén, hogy miért is vagyunk itt. A mélyen vallásos emberek a templomban ismertek meg minket, és ezért folyamatosan tájékozottak voltak.

Csodálkoztak a Duna Tv sepsiszentgyörgyi tudósítói, hogy elkéstek. Pedig mondtam nekik, hogy a 2D út nehezen járható. Térképen rövidnek tűnik, és a jelzés alapján betonutat sejtene az utazó, ám nem így van. Mi már megtettük egy alkalommal, ezért csak azoknak ajánlottuk, akik terepjárával rendelkeznek.

A falu kultúrházában ebéddel vártak minket. A vacsorát mi főztük, mi láttuk vendégül a helyieket. Az egyezés Anikával – aki az ott-tartózkodásunkat mindenben segítette – úgy szólt, hogy vesznek húst és más beleválót a mi pénzünkön, és a pörköltfőzés már a mi dolgunk. A Sohajda-házaspár vállalta a munkát. Ők mindig ebben a szakmában dolgoztak a mátraházi szanatóriumban. Lajos bácsi a mai napig emlegeti a csángó kerti tűzhely adta lehetőségeket, és hogy a zuhogó eső miatt mindig bealudt a tűz a krumpli alatt, meg persze hogy nem volt „ételmintás üveg”.

Meglepetésként érte az egyik vendéglátó házaspár férfi tagját a tény, hogy vendégként már csak diákok maradtak nekik. Büszkélkedni akart azzal, hogy nála még a csapból is bor folyt (szó szerint kell érteni), ezért inkább felnőtt férfiak társaságát képzelte el, akikkel koccinthatott volna, és énekszóval gyakorolhatták volna a magyar nyelvet.

Másnap a hajnali órákban indultunk a pünkösdi búcsúmisére, három busszal. Egyet azoknak a vizántai katolikusoknak fogadtunk, akik el akartak jönni velünk, és szállást adtak csapatunknak. Előző este kihirdettem, hogy nagyon korán kell indulni az útviszonyok és az előttünk álló sok kilométer miatt. Megígértem, hogy aki nem lesz ott induláskor a megbeszélte időpontban, arra nem fogunk várni, nélküle indulunk el. Nem ért meglepetésként, hogy mindenki időben megérkezett, ugyanis a nekünk már szokatlan sötét falu és kivilágítatlan utca szorongással töltötte el a magyar embereket.

A már ismert 40 kilométer hosszú gödrös, kátyús út után végre elértük a Bákó–Bukarest közötti 2. (E85) főútvonalat, amely a korai óra miatt, és szombat lévén, majdnem üres volt. Minden reményünk és lehetőségünk meglett a gyorsabb haladásra, de percekben belül egy modern benzinkút ötlött a szemünkbe. Kórusban hangzott el, hogy álljunk meg! Úgy látszott, hogy a reggel használt kinti, kertvégi mosdók komfortja kevésnek bizonyult.

Jómagam annak a benzinkutasnak a rémült tekintetét nem fogom elfeledni, aki éppen akkor végzett a vevőtér kora reggeli felmosásával, és már a raktárak felé tolatott, nyugtázva a jól elvégzett munkát. Feltekintett a nedves kövezetről, és meglátott két busznyi utast, akik a bejáratot célozták meg sietve, hogy most és azonnal használják a mellékhelyiséget.

Az egy óra egészségügyi pihenő miatti késést sofőrjeink nem tudták behozni, de mégis időben érkeztünk Csíksomlyóra. Lelki vezetőnknek, dr. Sedon László plébánosnak a miséző papok között volt a helye, ezért neki iparkodnia kellett, hogy a mise kezdetére felérjen a Nyeregbe az oltárhoz. (Ilyen gyorsan plébánost még nem láttam

hegynek felfelé menni. Később mesélte, hogy útközben, lóhalálában értem „imádkozott”).

Később Claudiu Beres vizántai plébánost érthette meglepetésként püspökének dorgálása, akinek fülébe jutott a jeles esemény: a közösen bemutatott román–magyar nyelvű

szenzmise híre. Szegény plébános gyanútlanul járult hozzá a kétnyelvű miséhez, mert „itt nincs az a csángó téma”, vagyis itt nincs magyar iskola, ami a Bákó megyei falvakban húsz helyen is létezik, és ott bizony magyar ima – különösen mise keretében – akkor még nem hangozhatott el.

(sz)

Összetartozunk

Összetartozunk: a magyar ifjúság találkozói

Élményeim a máltai táborokban

Már négy éve részt veszek a máltai „Összetartozunk” táborban, és őszintén mondhatom, hogy itt éreztem igazán, hogy mi tényleg összetartozunk.

Az első tábor itt, Erdélyben volt szervezve, a második Kárpátalján, a harmadik Miskolcon, az anyaországban, míg a negyedik a Vajdaságban.

Egy nap, amikor hazaértem az iskolából, édesapám azzal fogadott, hogy táborozni megyek és néhány ismerősöm is jön, sőt az egyik barátnőm is. Azt se tudtam miről van szó, de örültem neki. Ha tábor, akkor biztos jó lehet. Amikor megérkeztünk, csak ismeretlen emberkéket láthattunk, sok különböző arc, más tájokról érkezett fiatalok... Mégis volt valami közös bennünk: egy nyelvet beszéltünk, a magyart. És ez nagyon jó érzés volt.

Már azon este csoportokba tömörültünk, ezzel megkönnyítve az ismerkedést. Rengeteg programban vehettünk részt, sokat kirándultunk, megmutattuk Erdély nevezetességeit, ellátogattunk az ezeréves határhoz, ahol felelevenítettük történelmünket, közös múltunkat, elénekeltek a magyar Himnuszt és mindig csak erősebben éreztük, hogy összetartozunk. Sok mindent megtudtunk

egymásról, sokat beszéltünk új ismerőseinkkel, fürödünk a medencében, majd az éjszakákat is ébren töltöttük együtt. Talán ebben a táborban kerültünk a legközelebb egymáshoz, és itt volt a legszomorúbb az elválás. Amikor hazamentem, többször csak ránézem az aláírásokkal teli máltais pólómra és vagy könnyű ugrott a szemembe, mert hiányoztak az új barátok, vagy elmosolyodtam a szép emlékeken. Sok barátság született, és ami a legjobb volt, hogy ezekkel a barátokkal az elkövetkezendő táborokban is találkozhattunk.

A második tábor Kárpátalján lett megszervezve. Egy Tiszapéterfalva nevezetű kis falucskában voltunk elszállásolva. Ott is már az első nap csoportokra osztottak bennünket, jobban mondva hét törzsrre. Akárcsak a honfoglalás idején.

Itt találkozhattunk néhány régi baráttal, de újakat is szerzhettünk. Megismerhettük Kárpátalja látványosságait, az ott élő embereket, szokásaikat, hagyományait és néhány tájszólást is. A kárpátaljaiak megtanítottak minket néhány ukrán szóra, de még az ukrán ábécét is leírták nekünk. Nem volt jó érzés hallani tőlük, hogy nagyon sok gyerek kezdi az iskolát ukrán iskolákban és már fogyni látszik a magyarság. Ugyancsak nem volt jó érzés látni, hogy kevés

magyar felirat, tábla van az utcákon, helyettük a számunkra érthetetlen ukrán vagy helyenként orosz feliratok jelentek meg. Viszont ennek ellenére együtt ismét megtapasztalhattuk, hogy egyek vagyunk, egy helyről származunk, egy a múltunk. A Vereckei-hágóhoz is elutaztunk, itt is visszamemlékezve a múltunkra, amikor honfoglaló magyarjaink e hágón keresztül érkeztek meg a Kárpát-medencébe.

Ellátogattunk a munkácsi várhoz, Beregszászra, még Ungvárra is. Huszton is voltunk, megnéztük volna a váromot is, de sajnos nem tudtuk, mert a környéke igen el volt hanyagolva, ezért megközelíteni sem tudtuk. E vár számtalan csatát megélt, számos esemény kötődik hozzá. De mire is biztat Kölcsey Huszt című versében? „Hass, alkoss, gyarapíts: s a haza fényre derül.”

Nagyot csodálkoztunk, amikor megtudtuk, hogy őseink kiszámították – természetesen a modern technika nélkül –, hogy hol van Európa közepe, és csak néhány métert tévedtek. Újra csak büszkék lehettünk népünkre.

Az utolsó este is lenyűgöző volt. Miskolcra érkezett diákok bemutatták a nagy tábortűz mellett a honfoglalás versekben, énekekben, kis játékokat is belecsempészve. Igazán jól éreztük magunkat, elmélyültünk a történetben, beleképzeltek magunkat. És megint csak nőtt bennünk az az érzés, hogy de jó is, hogy mi összetartozunk.

Az elválás újra nehéz volt, de megvolt bennünk az a tudat, hogy jövőre újra látjuk egymást.

A harmadik évben az anyaországban volt megrendezve a tábor. Nagy hangsúlyt helyeztek a szórakozásra, de emellett nevezetességeket is meglátogattunk. Nagyon meleg nyári hét volt ez, így volt alkalom a fürdőzésre, a fagyizásra is. Emellett vízibikliztünk, kipróbáltuk a kisvasutat és boboztunk is. Itt is csoportosultunk, különböző feladatokat végeztünk el, mint például a zászló elkészítése, az induló vagy a csatakiáltás megírása. Ez a feladat már hagyománnyá vált a táborokban. Egy napot azzal töltöttük el, hogy megismertük Miskolc minden nevezetességét. A csoportok egy kis leírást kaptak ezekről a helyekről, nekünk meg kellett találnunk őket. Szórakoztató feladat volt

ez, nagyon élveztük, és ismét csak többet tudtunk meg egymásról. Jó érzés volt Miskolc utcáin sétálgatni, minden embertől csak magyar beszédet hallani, magyar feliratokat, üzletneveket látni. Otthon éreztük magunkat. Itt is. Mert egy ilyen szép kis közösséggel, amivé váltunk, mindenhol otthon érezhettük magunkat.

Az esték ugyancsak színesek voltak, érdekes programokkal, szórakoztató kis műsorokkal. Mi is előadtunk egy színdarabot, bemutattunk egy életképet a székelyek múltbeli szórakozásáról. Mindenkinek nagyon tetszett ez az előadás, de nem csak a miénk, hanem mindenkié, mert mindenki mutatott magából valamit, hozott otthonából valamit, amit megismerhettünk.

Itt is hamar eljött a tábor vége, a szomorú búcsúzás.

De egy év múlva újra találkozottunk, ezúttal a Vajdaságban. Néhány régi ismerős, több új barát, új élmények, új ismeretek, újabb máltai tábor. Szomorú volt hallani, hogy ezévből kevesebben vagyunk mint eddig, de egyrészt jó is volt, mert hamarabb megismerkedhettünk egymással, és mindenkihez közel kerülhettünk. Sok dolgot megtudtunk a Vajdaságról, például azt, hogy majdnem minden ételben van paradicsom, ezért rengeteg paradicsomos fogást ehetünk a táborban. Számos templomot megnéztünk, várakat, majd két misén is részt vehettünk. Az esti programok itt sem maradhattak el, na meg a városnézések. Meglátogattunk egy számomra érdekes falut is. Ez egy székely lakosságú falu volt, székely szokásokkal, de még székely hanghordozású emberekkel is. Nem is gondoltam volna, hogy létezhet ilyen. Székely falu Szerbiában, Kárpátalján. Hát mi ez, ha nem az összetartozás?

A tábort az ópusztaszeri kirándulás zárta. Ismereteink megint csak gyarapodtak, megint többet tudtunk meg magunkról.

Igazán örülök, hogy részt vehettem ezekben a táborokban, új barátokat szereztem, számottevő helyet, szokást ismerhettem meg. Ezekben a táborokban tudtam meg, hogy mi az, hogy horčica, vagy parki, vagy hogy ilyen betűt olvashatok itt: Д, П. Sok élménnyel gazdagodhattam,

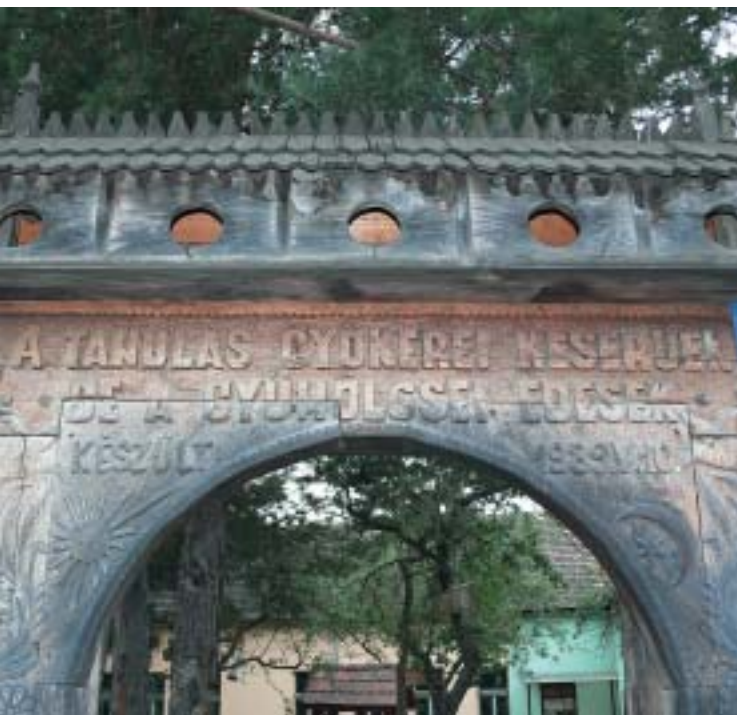
több dolgot megtudtam a saját népem múltjáról. A közös kirándulások, szórakozások, játékok, látnivalók, történelmi nevezetességek és a más tájról érkezett, de magyarul beszélő gyerekek csak azt vették belém, hogy mi egyek voltunk, vagyunk és leszünk mindig. Összetartozunk!

„Mutassuk meg: a magyar nem olyasmi,
Mint a gyertya, mit el lehet oltani;
A magyarnak élnie kell örökké,
És nem szabad rabnak lennie többél!”

(Petőfi Sándor: A székelyekhez)

Csíkdánfalva, 2011. március 13.

Ambrus Krisztina

Pedagógus szemmel

A csíkdánfalvi Petőfi Sándor Iskolaközpont diákjai lehetőséget kaptak, hogy részt vegyenek a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Észak-Magyarországi Régiójának jóvoltából megszervezett Összetartozunk ifjúsági táborokban. Mindannyiunk számára hatalmas élmény volt megélni ezeket a táborokat, fiataljainknak pedig felbecsülhetetlen értékek megszerzése. Ismeretes dolog, hogy amit gyermekkorunkban előszeretettel keblünkbe zártunk, az bevésve marad egész életünkre.

Az elutazástól a hazaérkezésig igyekeztünk tartalommal megtölteni minden percet.

Az egyik leghatékonyabb tanítási-tanulási módszert tapasztalhattuk meg, amelynek hatékonysága össze sem mérhető a hagyományos, tanteremben végzett tevékenységekkel.

Bejártuk a történelmi helyszíneket, felidézve a történelemórán tanultakat, meglátogattuk a földrajzi nevezetességeket, felkerestük építészeti értékeinket, bemutattuk kulturális kincseinket. Bepillantást nyertünk egymás életébe, megtapasztaltuk, hogy azonosak gondjaink, nehézségeink, és habár elváltak a bennünket fizikai határok, de történelmi, szellemi és lelki örökségünk ugyanaz.

A csoportfoglalkozások érdekesnek, szórakoztatónak és nagyon hasznosnak bizonyultak. Kárpátalján a „Magyarok bejövetele” című keretmese alapján a hét honfoglaló magyar törzs Megyer-Árpád, Nyék-Előd, Kürtgyarmat-Ond, Kér-Huba, Keszi-Töhötöm, Tarján-Kond, Jenő-Tas szerint „kevert” csoportokat alakítottak, amelyben minden látnivalót közösen dolgoztak fel.

Miskolcon megismerkedtünk a Magyar Máltai Szeretetszolgálat sokirányú, karitatív munkájával, és megtapasztalhattuk a szolidaritás fontosságát, hogy milyen jó érzés másokon segíteni, mekkora ereje van egy jó szónak, ha az ember már idős vagy beteg, és mennyire hálásak a fogyatékos gyerekek, ha időt fordítunk rájuk. Mindegyikünkben nagy elhatározások születtek, hogy otthon a jó példát, amit megtapasztaltunk, életre kell hívni.

Szórakozásban is bőven volt részünk: sportprogramok, fürdözések, bobozás tették még hangulatosabbá délutánjainkat.

A táborok fő célja: a határokon átívelő kapcsolatok erősítése, a magyarságunk ápolása sokszorozva megvalósult. Csíkszépvízen már az első este megtört a jég, az érkezéskor zárkózott fiatalok szépen kinyíltak. Megtanultak egymáshoz alkalmazkodni, elfogadták egymást olyanok, amilyenek. Fokozatosan kialakult a kölcsönös empátia egymással szemben és életre szóló barátságok kötődtek, amelyek a rákövetkezőkben csak erősödtek és bővültek. Hazainduláskor mindig könnyes szemekkel búcsúztak egymástól – szinte űrt hagyva maguk után.

A táborzáró, a tábortűz, ahol a hét törzs eljátszotta, elénekelte a magyarok hazára találását (Kárpátalja), ahol a csapatok Mátyás-mesékkal nevetettek meg (Vajdaság), ahol saját magunkat próbáltuk megmutatni (Miskolc) örök, felejthetetlen emlékek maradnak.

Köszönet mindenkinek aki munkájával, anyagiakkal segítette ennek a tábornak a megvalósulását.

Csíkdánfalva, 2011. március 13.

Kajtár Edith

A magyar honfoglalás emlékhelyén

A munkácsi vár Kárpátalja legnevezetesebb, legszebb történelmi műemléke. Szent István különleges jelentőséget tulajdonított a várnak, megerősítette falait, majd Szent László királyunk kőfalat építtetett köré. Anonymus, III. Béla király jegyzője a „Magyarok cselekedetei” című művében ír Munkács lehetséges kialakulásáról. 1086-ban Munkácsot a besenyők támadták meg, öt napon át ostromolták a várat, elfoglalni azonban nem tudták. A város gyors fejlődése III. Béla király idején kezdődött, történelme során azonban többször elpusztult. Ma, az egyik legtöbbet látogatott magyar emlékhely.

A táborlakó gyerekek megnézhatték azt a turulszobrot is, amelyet nemrég állítottak fel, hogy a térség fölé magasodva őrizze Emese álmát.

Nem messze Rahótól, az Ungvár felé vezető úton, a Tisza jobb partján egy magas, fekete, téglalapalakú márványoszlop áll. Minden turistabusz megáll mellette. Ez az obeliszk ugyanis nem más, mint Európa geodéziai középpontját jelölő jel. Az oszlopra a következő latin nyelvű szöveget vésték: ez egy állandó, pontos és örök hely, amelyet egy nagyon pontos, Ausztria–Magyarországon készült különleges hosszúsági és szélességi mérőműszerrel állapítottak meg. A dátum: 1887. A méréseket azóta többször megismételték és meggyőződtek pontosságukról.

Ezen a fantasztikus tájon fut össze a Fehér- és a Fekete-Tisza, hogy aztán a szőke folyó néven ismert Tiszaként folytassa útját.

Ósidók óta használt út. 895-ben a honfoglaló magyarok többsége a Vereckei-hágón keresztül érkezett a Kárpát-medencébe. 1241-ben a mongol–tatár főserég itt tört be Magyarországra. Az első világháború idején, 1914-ben az osztrák–magyar csapatok súlyos harcokat vívtak a hágónál az orosz cári csapatokkal. A második világháború idején szintén súlyos harcok voltak a hágó környékén (az Árpád-vonal völgyzáraihoz tartozó erődítmények ma is láthatóak). 1980-tól az országút elkerüli a Vereckei-hágót.

2008. augusztus 4-én koszorúzták meg a vereckei emlékművet az „Összetartozunk” máltai ifjúsági tábor résztvevői, két héttel az után, hogy július 21-én Magyarország kijevi és Ukrajna budapesti nagykövete, a megyei tanács és közigazgatás, az UMDSZ vezetői felavatták a Vereckei-hágón a magyar honfoglalás emlékművét. Az emlékmű elkészítésére Matl Péter, Kárpátalja egyik legjelentősebb mai szobrászművésze kapott megbízást. Az eddigi torzóhoz felújított utat készítették, ezért a vártnál kényelmesebben jutottunk fel a hét kötömbből álló monumentális műhöz, melyet Árpád seregei bevonulásának emlékére állítottak. A hétágú virágforma az ősi vallásokból vett életfamotívum, a hét ág egyben a hét honfoglaló magyar törzset jelképezi. A „kapu” nyílásában a vérszerződésre emlékeztető oltárkö található.

A Vereckei-hágó történelmünk része. Itt jöttek be honfoglaló őseink. Ez az a vidék, amelyet minden magyar igyekszik legalább egyszer felkeresni. Érdemes. A hágóról való kilátás gyönyörű tájra kárpótolhatja az elfáradt utazót. A Vereckei-hágó a Máramarosi-havasok és a Keleti-Beszkidék között biztosítja az áthaladást 839 méter magasan. Mai szerepe viszont már jelentéktelen. Az 1980-as olimpiára ugyanis új út épült Munkács és Lemberg között,

ami elkerüli a hágót. Így ma itt szinte alig van forgalom, főleg a turisták látogatják – egyre többen –, az út is eléggé rossz állapotban van. A hágó legmagasabb pontján egy évtizede befejezetlen motel, egy hegyi pásztor szobra (a havasi kürtje félig eltört), egy kereszt és egy buszmegálló található.

Minden magyar embernek el kell látogatni egyszer Vereckére, a táborlakók is honfoglalóknak érezhették magukat néhány percre, amikor a magasból meglátták a hágót.

Az 1896-ban, a millennium évében állított honfoglalási emlékmű a csehszlovák korszakot (1920–1939) még átvészelte. Az 1940-es évek második felében azonban a rajta elhelyezett emléktáblákat leverték, majd az 1950-es évek közepén az egész emlékművet szétbontották. A felső részét alkotó obeliszk ma a közeli Tuholka faluban a községháza előtt áll.

Megjegyzés: Az emlékmű és a Vereckei-hágó nem ugyanazon az úton közelíthető meg. Mindkettőhöz a Lemberg felé vezető kiváló minőségi útról a főút közepén álló – egyébként nem üzemelő – ellenőrző pont után jobbra kell letérni, ám az emlékműhöz rögtön balra kell fordulni, így egyenesen a Vereckei-hágóhoz jutunk.

Miskolci beszámoló

Nagy örömmre szolgált, hogy a szünet egy hetét Miskolcon töltöttem. Eddig csak pár alkalommal jártam Magyarországon, akkor is csak Dél-Magyarországot sikerült megismerem. Ezzel az úttal viszont az ország északi keleti tájait is megcsodálhattam.

Nagyon vártam az utazást. Izgatott voltam, mert öt fiú utazott velem, és azt hittem, hogy egy szobában kell aludnom velük. Még belegendolni is szörnyű volt. Megkönynyebbültem, mivel az ellenkezője történt. Megismerkedtem a lányokkal, nagyon jókat beszélgettünk, és nevetgeltünk elalvás előtt.

Egy kissé összerázódtam az úton, emiatt az étvágyam sem volt a legjobb. Ennek ellenére az étel nagyon finom volt. Mindig bőséges lakoma várt minket. Nagyon jó volt a program. Úszhattunk, voltunk a diósgyőri várban, sőt, megnéztük a papírmúzeumot is. A séták, és a hegmászás jót tett a közérzetünknek. Megismerhettük Miskolc nevezetességeit is. Érdekes volt a villamos, mert eddig még soha nem utaztam vele. Eleinte kicsit furcsa, de később megszokja az ember.

Jó volt, hogy csapatokra lettünk osztva. Eleinte nem voltam biztos benne, hogy sikerül valamit kitalálni csapatnévnek, de végül sikerült megoldani minden feladatot. A csapattagokkal jól kijöttem, és egy lánnyal azóta is tartom a kapcsolatot. Sokat voltam a lányokkal, akiket Miskolcon ismertem meg. Kicsit rosszul éreztem magam, hogy otthagytam a fiúkat, de szerintem nem hiányoztam nekik. Azért később mégis többet beszélgettünk, amikor is elmesélték legfrissebb élményeiket.

Utolsó nap már nagyon szomorú voltam, hogy haza kell menni. Addigra sikerült megismerkednünk jobban a többiekkel. Érdekes volt a miskolci gyerekek műsora, és a tábortűz is jó ötlet volt. Azon az éjszakán maradtunk fenn legtovább, mert tudtuk, hogy másnap már menni kell haza, és nem fogjuk többé látni egymást. A maradék időt kártyázással és beszélgetéssel töltöttük el.

Másnap az induláskor nagy zűrzavar volt. Összepakoltunk, és elkértük egymás telefonszámát meg e-mail címét. Egy pár barátom elérhetőségét nem tudtam elkérni – és tudtam, hogy Miskolcra, nem valószínű, hogy újra eljutok –, biztos voltam benne, hogy néhányat közülük nem látok többé.

A miskolci kirándulás örök emlék marad. Remélem, jövőre újra megszervezik ezt a találkozót, és akkor talán lesz lehetőségem viszontlátni Miskolcon szerzett ismerőseimet.

Bajusz Izabella Magyarcsérnye

Hevesi beszámoló

Boldog voltam, amikor meghallottam, hogy én a nyáron táborba mehetek, még soha nem voltam táborozni. Mint egy kis gyermek, úgy számolgattam a napokat. Oly nehezen érkezett el a várva várt nap.

Mikor Miskolcra értünk, uzsonnával vártak bennünket, utána kipakoltunk, majd megvacsoráztunk. Másnap a diósgyőri máltai házukba látogattunk el, ott idősekkel találkoztunk. Szerintem az „M” alakú épületben jó helyük van az időseknek. Később a Papírmúzeumot néztük meg, többfajta vízjelet láttunk és még meríteni is lehetett. Majd egy jót fürödtünk a várfürdőben. Szombaton Miskolc belvárosában tettünk egy szép és hosszú sétát, azt követően városvetélkedőn vettünk részt. Felmentünk Miskolc hegyére, ott az avasi templomot, lakótelepet és a jezsuita gimnáziumot néztük meg. Miskolc belvárosában minden hónap első vasárnapján régiségvásár van, melyet mi is megnéztünk. Reggeli után misén voltunk, ezért érdemes volt eljönni, de a templom is nagyon szép. Ebéd után a diósgyőri várat néztük meg, ahol lovagi tornát láthatunk. Furcsa tájszólási kiejtéssel adták elő. Este „Ki mit tud”-vetélkedőt rendeztek, ami izgalmasan telt el. Hétfőn Hejőcsabán pizzával vártak bennünket, ami nagyon finom volt. Majd fürödtünk a Mályi tóban a halak között, itt szerettem a legjobban lenni, számomra nagyon szép hely. Kedden Tapolcára mentünk, itt boboztam életemben először, egy jót fürödtünk a Barlangfürdőben, ahol víz alatti világítás is van. Ezt követően kisvonattal mentünk Lillafüredre.

Nyári legjobb táborom egy izgalmas tábortúzzal fejeződött be.

Heves,

Harnos Gábor

11 éves „Szeretlen Szerdás” tanuló

Csütörtökön elindultunk Miskolcra. Elfoglaltuk a szállást. Vacsora előtt elmentünk sétálni. Vacsora közben ismerkedtünk. Sok barátot szereztem. Este sokat beszélgettünk és kártyáztunk.

Pénteken elmentünk a várfürdőbe és ott másfél órát voltunk. Nem sokkal később elkezdett esni az eső, és ez rossz

volt. Ezután a Papírmúzeumba mentünk és ott megmutatták, hogyan kell papírt készíteni, nagyon érdekes volt, ezért én is kipróbáltam. Én egy pápa arcképet készítettem. Szombaton elmentünk a városba és ott megnéztük a nevezetességeket, majd vetélkedő volt a csoportunknak, jól sikerült. Tetszett az is, mikor felmentünk Miskolc hegyére az avasi templomot és a lakótelepet megnézni, de a vetélkedő jobban.

Vasárnap szétnéztünk a régiségvásárban. a diósgyőri várban már harmadjára voltam. De még ilyen előadás nem volt, s ez nekem nagyon tetszett.

Hétfőn videót néztünk és ez érdekes volt. Majd Hejőcsabán finom pizzával vártak minket. Utána mindenki elindult a Mályi tóra és ott jól éreztük magunkat.

És elérkezett az utolsó nap. Ez a nap volt a legjobb. Kedden elmentünk bobozni most boboztam elsőnek, nagyon élveztem a bobozást. Mellette volt a barlangfürdő és oda is, mentünk, itt is elsőnek voltam, nagyon jó volt, itt lettem volna egész nap. Kisvonattal elindultunk Lillafüredre. Este tábortűz és vicces játék volt. Szerdán elindultunk haza.

Heves,

Pósa Zoltán

11 éves „Szertelen Szerdás” tanuló

Csütörtökön elindultunk a máltai busszal Miskolcra. Odaértünk a kollégiumba és felmentünk a szobába. Ezután elmentünk sétálni, nagyon jó volt a séta, a friss levegő. Vacsora közben ismerkedtünk.

Másnap elmentünk a Papírmúzeumba és megmutatták, hogy hogyan kell papírt készíteni, nagyon érdekes volt. Én is kipróbáltam több formában, én egy pápa arcképet készítettem. Szombaton a nevezetességeket néztük meg, evvel kapcsolatban kapunk feladatot és csoportonként kellett megkeresni a táblát vagy szobrot. Nagyon jó volt, sok helyre elmentünk.

Vasárnap régiségvásár volt. A diósgyőri várban az előadás szép volt. Este „Ki mit tud?” volt, sok szép előadással.

Hétfőn a Mályi tóra mentünk fürödni, jó volt, finom gulyáslevest ettünk.

Kedden volt a legjobb, mikor bobozni voltunk és a barlangfürdőben. Bobozni már másodjára voltam, a barlangfürdőben elsőnek. Este tábortűz volt, vicces játékot játszottunk. Szerdán elbúcsúztunk és indultunk haza.

Heves,

Pósa Nikolett

13 éves „Szertelen Szerdás” tanuló

„Összetartozunk” nemzetközi ifjúsági tábor Miskolcon

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Észak-Magyarországi Régióközpontja iskolánk diákjainak segítségével 2009-ben Miskolcon rendezte meg az Összetartozunk nemzetközi ifjúsági táborát. A július 2–8. között megrendezett találkozónak a minoriták kollégiuma adott otthont.

A tábor megnyitása előtt barátságserősítő úton vettünk részt a csíksomlyói búcsún. Ismerős családoknál szálltunk meg Csíkdánfalván. Az előző évek tábori ismeretségeinek köszönhetően itt már barátként fogadtak minket. Sőt! Nyergestetőn kopjafát állítottunk összetartozásunk meg erősítésére és természetesen a hősök tiszteletére.

Mint a korábbi években – 2007-ben Erdélyben, 2008-ban Kárpátalján – most is 100 főre kerekedett a létszám, akik Felvidékről, Csángóföldről, Erdélyből, Kárpátaljáról és Délvidékről érkeztek, hogy megismerkedjenek Miskolc nevezetességeivel, földrajzával, történelmével.

A miskolci találkozón a résztvevők vegyes csapatokban ismerték meg és dolgozták fel Miskolc nevezetes mondáit, a város történelmét, kultúráját. Az alábbiakban beszámolókat, visszatekintéseket, összegzéseket olvashatunk.

2009. július 3.

A mai első napon sok új dologgal ismerkedtünk meg. A reggeli folyamán ajándékokat kaptunk, közöttük egy máltai címerrel és a tábor logójával ellátott pólót, amit egész nap örömmel viseltünk.

Először a Máltai Szeretetszolgálat miskolci központját látogattunk meg, ahol sok érdekes dologgal találkozhatunk, mivel felfedezhettük a szolgálat lényegét és láttuk az emberek arcán tükröződő boldogságot, mert látszott, hogy sokat törődnek velük. A központban is ebédelhettünk.

A következő megálló a Diósgyőri Papírmúzeum volt, ahol egy rövid kisfilmmel is jellemezték a papír jellegzetességeit és használatait és a papírmerítést is kipróbálhattuk.

A múzeum után a tábor fele a diósgyőri várfürdőbe ment, a másik fele pedig lehűtötte magát fagyalttal. Az idő kicsit borús volt, ezért énekelgettünk a napnak, hogy szánjon meg minket, de nem bújt ki a felhők alól. Ennek ellenére is egy kis idő múlva már lubickolhattunk a vízben.

2009. július 4.

A Forrás csoport élménybeszámolója

A mai napon Miskolc nevezetességeit tekinthettük meg. A Szent István téren csapatokra osztottak bennünket. Ezután mindenki kapott egy feladatlapot. Ezen a lapon különböző helyek voltak feltüntetve, amelyeket meg kellett találni és a megadott pontok szerint különböző adatokat kellett feltüntetni. Erre a történelmi vetélkedőre másfél órát kaptunk, majd pedig ugyanott találkoztunk. Nagyon sok érdekes emlékművet tekinthettünk meg. Több helyen hallhattunk a történelmi múltról. Beletekinthettünk Miskolc régi és mai történelmébe.

A következőket tudhattuk meg: A mai Miskolc 180 000 fős, a harmadik legnagyobb magyarországi város. Megelőzi Budapest kétmilliós lakosságával és Debrecen 220 ezer fős lakosságával. Miskolc leginkább turisztikai város, 5 évvel ezelőtt még iparvárosnak tekinthették. Régen a nehéziparra kellett berendezkednie, a könnyűipar el is tűnt. Tartanak itt nyári és téli fesztiválokat. Télen kocsonyafesztivált rendeznek, nyáron pedig operafesztivált. Sok gimnázium található itt, amelyek legnagyobb része egyházi és színvonalas. A sport itt nem nagyon jellemző. Nagy eredményeket értek el a következő sportágakban: röplabdában, jégkorongban és jelentős helyezéseket ért el a Diósgyőri VTK futballcsapata.

Csapatunknak a mai nap nagyon tetszett, mert megismerhettük Miskolc nevezetességeit és beletekinthettünk a város történelmi múltjába. Nagyon tetszett az Avasi templom és az is, hogy 15 percenként megszólal egy harangjáték. A tévétoronyból nagyon szép kilátás tárult elénk. A Jezsuita Gimnázium templomában meghallgathattuk a

gimnázium alakulásának történetét. Egyszóval a mai nap nagyon sok boldog pillanatot hozott számunkra.

2009. július 4.

A Miskolci Csizmadiák csoport élménybeszámolója

Július 4-én, szombaton, Miskolc nevezetesebb helyeit néztük meg. A nagy csapat a Szent István térről indult. Megismerkedtünk a hely szépségével, láttuk a méltán híres virágórát és a tér közepén lévő Szent István király-szobrot. Ekkor ismerkedtünk meg az idegenvezetőnkkel, Pataki Andrással. Elmesélte Miskolc történetét, alapítását és szolt arról is, hogy milyen veszély várja a Szent István teret. Szerencsére még nem rombolták le és építettek helyére szállodát. Megtudhatuk azt, hogy Miskolc Magyarország harmadik legnagyobb városa, lakosságát tekintve csak Budapest és Debrecen előzi meg. Ma kb. 200 ezren élnek itt. Turisztikai központ, sok szálloda, kávézó és gimnázium található benne.

Ezek után csoportokba oszlottunk és feladatot kaptunk. Egy történelmi kérdőívet töltöttünk ki. Először nem tudtuk, hogy hová is induljunk, de bátorságot vettünk és kerdőzködni kezdtünk. A mi csoportunk a Miskolci Csizmadiák, a Skála áruházról kezdte meg útját. Láthattuk útközben a színházat, a Sötétkaput stb.

Miskolc legöregebb utcája nagyon érdekes volt. Egy Mátyás király idejéből származó templomot láttunk. Innen egy nagy gyaloglás következett. Elfáradtunk, de a kilátás megérte. Miskolc kilátótornyába mentünk. Ezek után az ebéd következett. A kilátótorny előtt lévő tisztáson ültünk le a fák árnyékaiban.

A nap egy különleges pontja volt a jezsuita gimnáziumban tett látogatásunk. Egy nagyon kedves bácsitól megtudtuk, hogy mit is hisznek ők és hogy jöttek létre. Majd elindultunk vissza a szállásra. Nagyon érdekes nap volt, sok időt töltöttünk egymással.

2009. július 5.

A Máltai Szeretetgubák élménybeszámolója

Ma újabb meglepetések vártak ránk. Lehet, hogy a miskolciaknak már megszokott a régiségvásár, de a táborozók nagyobb része még sohasem látott ilyet. A fiúkat a fegyverek, szerszámok, játékok érdekelték, a lányok az ékszerket, hímzéseket nézték nagy szakértelemmel. Néhányan vásároltak is könyvet, apróbb dolgokat.

A vasárnapi szentmisét a Máltai Szeretetszolgálat elnöke Kozma Imre atya celebrálta. Beszédében szólt arról, hogy az összetartozás összetartást is kell, hogy jelentsen, hiszen a magyarságnak erre nagy szüksége van. Ez a nemzet 1956-ban és 1989-ben olyan lépésre szánta el magát, amely az egész Európa, de mondhatjuk, hogy a világ történelmi eseményeire is befolyással volt. Mi tudjuk, hogy „Magyarországnak van a legnagyobb szíve”, de a többi nemzet is tisztelettel van irántunk, hiszen tapasztalják nagylelkűségünket, önzetlenségünket, és segítőkészségünket. Ezt bizonyítják a közelmúlt eseményei, hiszen a berlini fal első tégláját a magyarok vették ki a határnyitással, s ebben része volt a Máltának is.

Imre atya köszöntötte a Felvidékről, Kárpátaljáról, Moldvából, Erdélyből és a Vajdaságból érkező gyermekeket, és reményét fejezte ki, hogy jövőre talán az Órvidékről is érkeznek az „Összetartozunk” táborba.

A sok évet megélt ferences templom falai között felcsendültek a csángó leányok gyönyörű Mária-énekei, s a mise végén a Boldogasszony Anyánk, a székely és a magyar Himnusz. A padosorokban többen törölgették a szemüket a megható pillanatokban. A szentmise után a kollégiumban együtt ebédelt a 110 gyermekkel az 50 vendég, akik támogatták hozzájárulásukkal a tábor létrejöttét.

Délután a diósgyőri várba látogattunk, az időutazás elröpített Nagy Lajos királyunk idejébe. A lovagkor látványosságai elvarázsoltak minket. Egy nem tervezett újabb meglepetés következtében a program végén az egész csapat bőrig ázott. Így érkezünk vissza a kollégiumba.

Az esti program volt az igazi meglepetés. Ki-ki elhozta

magával népe táncait, énekeit, a szokásokat felelevenítő játékokat. A Ki mit tud sikeréhez paródiával, pantomimjátékokkal, szóló és közös énekekkel, versekkel járultak hozzá a csoportok. A sokféle műsorszámnak egy tanulsága volt: mindannyian egy néphez tartozunk, ismerjük ezt a csodát – édesanyánk nyelvét –, népünk történelmét, mondáit, ez az ami összeköt bennünket. Ezek a gyermekek egytől egyig átéreztek ennek súlyát és felelősségét.

Az újabb meglepetés Bogdán atya és Pál testvér ajándékai és áldása volt. Miután „elmentünk békével” csak egy emeletet haladtunk, ugyanis ott a lányok elkezdtek énekelni, dalokat tanultak egymástól. Nemsokára csatlakozott hozzájuk Attila bácsi a harmonikájával és percek alatt olyan táncbáza kerekedett, hogy nocska! A tánc, az ének, az élmények igazi közösséggé kovácsoltak minket.

A vasárnap valóban tele volt meglepetésekkel és nem várt ajándékokkal, mely nem arany, nem kincs, a moly ki nem rágja, a rozsdá meg nem eszi, de félon őrizzük a szívünkben.

Tóth Attila, Fecske –

Nagycsaládosok Társulása (Felvidék)

Segítségnyújtás – rászorultság

Ebben a modern világban egyre több az önhibáján kívül bajba jutott, rászorult ember. Ők a társadalom kirekesztettjei, szinte semmijük sincs. Ilyeneknek és idősebb betegeknek, rászorultaknak igyekszik segíteni a Magyar Máltai Szeretetszolgálat is. A miskolci részlegüket volt alkalmunk megtekinteni, amelyik hazai, de zömében külföldi segítséggel jött létre. Törvényes keretek között igyekeznek a lehető legnagyobb kapacitással dolgozni, az éhezőknek a népkonyhájukon napi 500 adag meleg ételt osztanak. 8–12 ágyas szobákban adnak biztos hajlékot, 60 elfekvő beteget látnak el.

Ebben az évben, mi felvidékiek is megismerkedhettünk tevékenységükkel. Példájuk nyomán, úgy gondolom, hazai szinten is létrehozhatnánk valamit, hiszen itt a táborban gyakorlatilag képviseljük a széles Felvidéket (Nagykapos,

Királyhelmec – Kelet-Szlovákia, Nyitra, Pozsony – Nyugat-Szlovákia).

A táborban öt országban élő magyar közösség gyermekei töltenek együtt egy hetet (Ukrajna, Szerbia, Szlovákia, Románia, Magyarország). Az együtt töltött idő alatt mindannyian jobban megismertük a csángók, a székelyek, a kárpátaljaiak és az anyaországiak közösségét, valamint a tábornak helyet adó minorita szerzetesrendet is.

Több, mint 100 fős ifjúsággal és vezetőikkel tölthetünk együtt egy nagyszerű hetet. A tábor kapcsán úgy érzem, nemcsak összetartozunk, de össze is tartunk és bízom abban, hogy ez az összetartás hosszú távra szól.

*

Külön köszönet illeti meg iskolánk résztvevő diákjait, akik végig segítettek a tábort, és házigazdaként bántak „külföldről” érkezett magyar diáktársaikkal: Novella Boglárka, Solymosi Kinga, Kis Imre, Vajda Viktória, Barják Annamária, Mohácsi Eszter, Kovács Bence, Tóth Ákos, Herpai Ágoston, Polecskó Balázs, Menyhért József.

Varga Péter

Vajdaságiak Miskolcon, miskolciak a Vajdaságban

A Biblia évében mintegy másfél ezer általános iskolás vett részt a Nagybecskereki Egyházmegye hittanversenyén. A legjobb csapatok jutalomutazáson vettek részt. Ily módon jutottak el a nagybecskereki Napkeleti Bölcsék – Kovács Anna, Nagyiván Leóna és Olajos Annabella –, valamint a nezsényi Havas Boldogasszony csapat tagjai – Lasanc Anikó, Palkovics Tímea, Pálinkás Valéria – a Magyar Máltai Szeretetszolgálat miskolci Összetartozunk táborába.

A Napkeleti Bölcsék egyike, Olajos Annabella így számolt be táborozásukról: Miskolc városa már az első pillanattól kellemes benyomást tett rám. A főutcán csodálatos szökőkutak pompáztak. A belváros szívében szállásoltak el bennünket egy kollégiumban, ahol fegyelemre és összetartásra tanítottak minket, és már az első naptól kezdve gondos felügyeletben részesültünk. Különlegességet nyújtott számomra, hogy több országban élő magyar gyermekekkel lehettem együtt. Mindannyian egyenruhába öltöztünk, amelynek az elején a máltai jel, hátán pedig az „Összetartozunk” szó díszelgett. Csapatokra osztottak bennünket és így vetélkedtünk egymással. Megismerkedtünk a Magyar Máltai Szeretetszolgálat munkájával, és lehetőségünk nyílt a papírgyártás rejtelmének tanulmányozására is a papírgyár múzeumában.

Miskolc erdejében gyönyörű sétányokon lépkedtünk. Meglátogattuk a nevezetes minorita templomot és a diósgyőri várat, ahol sokat tanultunk a középkori kultúráról, az akkori emberek életéről. A tóparti fürdés, dinnyeévés, csónakázás és éneklés egy mulatságos, vidám és élményekkel teli délutánt nyújtott nekem. Felejthetetlen élmény volt számomra a diósgyőri Várfürdő ugródeszkáiról csobanni a vízbe, és a négycsillagos miskolctapolcai barlangfürdő természetes víz vájta járataiban és medencéiben úszni. Lillafüredet hosszú sétányok díszítették, amelynek gyöngyszeme a Palota Szálló.

Boldogan, elégedetten és mesészp kalandokkal telve tértünk haza. Mindenkinek őszinte szívvel ajánlok egy hasonló táborozást!

Azt, hogy a gyermekek számára mekkora élmény volt az Észak-Magyarországon töltött egy hét, igazolja, az egyik nezsényi kislány édesanyja, Palkovics Mária szervezőkhöz írt levele is:

Tisztelt Máltai Ifjúsági Tábor szervezői!

Ezúton szeretném megköszönni Önöknek, hogy egy felejthetetlen, élményekben gazdag tábort szerveztek a határon túli gyermekeknek. Az én lányom is, Palkovics Tímea részt vett a táborban, s mondhatom, hogy igen boldogan és elégedetten tért haza. A délvidéki gyerekeknek, külön nagy élmény volt, hogy eljuthattak a táborba, ugyanis ők ezt jutalom kirándulásként kapták, hiszen szép eredményeket értek el a hittanversenyen. Úgy érezték, hogy munkájuk gyümöl-

cse ért be. Köszönöm, hogy bemutatták a gyermekeknek Miskolc város csodáit, hogy lehetőséget nyújtottak a barátkozásra, ismerkedésre. És még akkor nem is szóltunk, a szép ajándékokról, a finom ebédekről, a fagyizásokról, a gyümölcsökről, a bobozásról, s még sorolhatnánk.

Köszönet a szervezőknek az önzetlen munkájukért, mosolyukért, és köszönjük a támogatóknak, hogy segítettek megvalósítani ezt a tábort! A gyerekek boldogan és magabiztosan jöttek haza. Boldogan, mert nagyon jól érezték magukat. Magabiztosan pedig azért, mert érezték, nem gyökértelenek, tartoznak valahová. Édes anyanyelvünk, a magyar kultúra, a hit, a közös történelem, mind összeköt bennünket, hiszen **ÖSSZETARTOZUNK.**

Palkovics Mária

– Maximálisan elégedett voltam a szervezők munkájával. A táborban nagyon olajozottan működött minden, nem voltak üresjáratok. Tartalmas programmal vártak bennünket, aktív pihenéssel, testi és lelki feltöltődéssel járt jutalmunk. A táborban valós részesei lehettünk az összetartozás megélésének – *mondta a gyermekek kísérője, Juhász Irén hitoktató.*

– A győztesek jutalmait a püspökség biztosította. Az első helyezettek augusztus 20-ára időzítve Budapestre utaztak, élőben nézték a Szent István-napi tűzijátékot, s a verbiták lelkigyakorlatos házában töltöttek néhány napot. Tekintettel arra, hogy magam is az Isteni Ige társaságának tagja vagyok, ezt a jutalmat volt a legegyszerűbb biztosítanom a gyermekek számára. A harmadik helyezettek titkárom, Csipak Csaba atya közreműködésével egy hosszú hétvégét töltöttek Szegeden, míg a másodikak jutalma a máltai tábor volt. Utóbbit vagyongazdálkodónk, Bóvíz László atya – aki a Jeruzsálemi Templomos Lovagrend tagja –, egyik lovagtársa ajánlotta fel. Az összefogás tehát megvolt a papok részéről, a gyerekek pedig boldogan utaztak. Az Összetartozunk táborba a csapatok a

püspökség épülete elől áldással indultak, s hazatérésük után nagyon lelkesen mesélték élményeiket. Gazdag programról számoltak be, élvezték a nyári bobját, a papírgyári látogatást, a nagy fürdőket, az ismerkedést, barátkozást a Kárpát-medence fiataljaival – *mesélte dr. Német László SVD püspök.*

– *Tavaly az Összetartozunk tábor a Vajdaságba is lekötött, sőt a résztvevők püspöki szentmisén, majd egy rövid fogadáson is részt vettek.*

– A mi lányaink – a nezsényi és nagybecskereki csapatok tagjai – és az őket kísérő lelképásztor, valamint tanárnő elmondása alapján maximális figyelemben részesültek. Természetes volt, hogy ezt egy figyelmességgel viszonyozzuk. A szentmise érdekessége az volt, hogy éppen ezen a napon köszöntek el a nagybecskerekiek az új szolgálati helyre kerülő Csipak Csaba káplántól, aki viszont a miskolciak számára sem volt idegen, lévén az előző évben ott táborozó gyermekek egyik kísérője. A szentmisét követő rövid agapét a plébánia udvarán ejtettük meg, s a Kárpát-medence különböző tájairól érkező gyermekek híveink részéről is maximális figyelemben részesültek.

– *A pozitív kezdeti tapasztalatok alapján lát-e lehetőséget egy hosszú távú együttműködésre?*

– Ami a miskolciakkal való kapcsolatot illeti, természetesen hosszú távon gondolkodunk, annál is inkább, mert püspökségünk területén alakult meg Kozma Imre atya közreműködésével az ínséges milosevityi időkben a Jugoszláviai Máltai Szeretetszolgálat. Idővel ez a kapcsolat lazábbá vált. Idén februárban tartotta tisztújító ülését a Szerbiai Máltai Szeretetszolgálat. Az új vezetőség céljai között szerepel ismét szorosabb együttműködést kialakítani a Magyarországi Máltai Szeretetszolgálattal, így a miskolciakkal is, amelyben maximálisan támogatom őket.

Kovács Szószill

„Összetartozunk” máltai ifjúsági tábor

Nyáron újból a Bánságba utaztunk, mert itt rendeztük meg a negyedik „Összetartozunk” máltai ifjúsági táborunkat. Nagybecserek/Muzslya volt a helyszín.

Az első tábor előtt megfogalmaztuk az összejövetel célját, hogy különböző országokban élő és magyarul beszélő diákokkal járjunk be történelmi helyeket, Gyimesbükkötől a vereckei emlékműig, Munkácstól Zimonyig, Temesvártól Ópusztaszerig, ismerjék meg közös múltunkat, közben gyakorolhassák anyanyelvüket, barátságok köttessenek. Tapasztalják meg, hogy lakóhelyüktől távol is élnek magyarok.

Már 2009-ben is nagy segítséget kaptunk Német László püspök úrtól a szervezés során. Amikor áprilisban újból felkerestük, ő hívott meg minket a délvidéki magyarság találkozójának szentmiséjére, ami a tábor idejére esett. Örömmel készültünk Aracsra, hogy a pusztatemplomban együttlétből és a közös szentmiséből erőt merítsen a délvidéki magyarság, és mi is.

2006-ban Székelyföld (Csíkszépvíz), majd Kárpátalja (Tiszapéterfalva), 2009-ben pedig Miskolc volt a helyszíne a Kárpát-medencében élő diákok találkozójának. 2009-ben még meghívólevelet kellett küldenünk a Szerbiában élő

magyar fiataloknak, hogy Magyarországra jöhessenek, ezért gondoltuk úgy, hogy 2010-ben náluk rendezzük meg az eseményt. Hál' Istennek, ma már nekik sem kell vízum, nekünk nem kell útlevél. Ha lassan is, de javulnak az állapotok.

Egyik nap a határon átvélő kapcsolatok jegyében Romániába, Temesvárra kirándultunk. Visszafelé, a régebbi személyes kapcsolatok ápolására Magyarcsernyén látták vendégül vacsorán 55 fős csapatunkat a város és az iskola vezetői. A Szent Ágota-templomban a plébános úr fogadott minket, majd időseket és betegeket látogattunk meg négyfős csoportokban. Nagy élmény volt ez a gyerekeknek, és akiknél jártunk, azoknak se volt mindennapi esemény, hogy három-négy országból érkező magyarok egyszerre nyissanak rájuk ajtót.

A diákokat kísérő pedagógusok elmondták, hogy a bejárt helyekre eddig soha nem terveztek utazást, nélkülünk nem jutottak volna el ide. A fiatalok pedig arról beszéltek, hogy erre a vidékre később még biztosan eljönnek. Talán tüzet gyújtottunk néhányuk lelkében.

Az utolsó napon megnéztük a Feszty-körképet az Ópusztaszeri Nemzeti Történelmi Emlékparkban. Este szálláshelyünkön tábortűz mellett búcsúztunk egymástól. Negyedszer, és ha Urunk is akarja, akkor nem utoljára.

Vendégségben, Vajdaságban

Határokon átnyúló munkánk során alakult ki személyes kapcsolatunk vajdasági magyarokkal, akik hallva a borso-di árvízi eseményekről, azonnal meghívással fordultak a miskolci régióközpontozhoz, hogy vendégül látnának bajba került személyeket kikapcsolódásra, és lelki feltöltődésre.

Az előző napi városnézés és az aratóünnepi élmények közben a vendégek megismerték az ott élő magyarokat, ismeretséget kötöttek, és – ha kis időre is – elfelejtették az otthoni gondokat.

Az út több volt, mint egy kirándulás, mert egyben egymástól távol élő, és országhatárral elválasztott magyarok találkozója is létre jött.

Meglátogatott minket sátrunknál Jakab István úr, az Országgyűlés alelnöke, aki azt válaszolta arra, hogy már találkoztunk, „csak nem Csángóföldön?” Ez egyben válasz is volt, mert jól emlékezett az árvíz sújtotta Kárpátokon túli területre szállított búzaadomány történéseire, ami elindította régióink határokon átívelő munkáját. Nem múlhat el senkinek a lelkéből az az esemény, amikor elnökünkkel, Imre atyával és a vele utazó Jakab Istvánnal az ezeréves határon találkozunk, amikor a búzát, – magyar szólásban – az „életet” visszük, és együtt oldjuk meg azt a nagy feladatot, ami 2005-ben nagy betűkkel volt felírva a kamionok oldalára: *Ne csak a víz, a szeretet is áradjon.*

Felvidékről Délvidékre a máltai táborral

Július utolsóelőtti hetében járunk. Egy felvidéki busz-megállóban már a hajnali órákban gyülekezik egy kis csoport, akik az erdélyi, kárpátaljai, délvidéki, és anyaországi testvéreikkel együtt tölthetik el az elkövetkezendő hetet Muzslyán.

Az út során kezd oldódni a hangulat. Hallgatjuk a tanárok élménybeszámolóit az előző táborokról, a GPS segítsé-

gével pedig egyre közelebb kerülünk a tábor helyszínéhez. Közben alkalmunk van gyönyörködni a felkelő nap csodálatos látványában, az ablakon kinézve pedig a táj leírhatatlan szépsége ragad minket magával. A határt átlépve egyre sokasodnak a kukoricaföldek, a nap felé forduló napraforogótáblák, ami azt jelzi, hogy nemsokára megérkezünk.

A falu határában dolgozó emberek, szénát vivő lovasszekér, aminek az egyszerűsége magával ragadó. Pár perc múlva már be is hajtunk a kis templom melletti úton. Az Emmausz kollégium bejárata felett lobog a szélben a máltai zászló. Rengeteg új arcot látunk hirtelen, és ekkor talán még nem is gondoltuk volna, hogy ezután az együtt töltött egy hét után mennyire érezzük majd, hogy összetartozunk.

A nap hátralevő részében volt alkalmunk ismerkedni egymással, és kipihenni az utazás fáradalmait. Az elkövetkezendő napokban pedig a reggeli után útnak indultunk, hogy megismerjük együtt a történelmi nevezetességeket, templomokban gyönyörködünk, miséken vegyünk részt, és mindezt nemcsak az emlékezetünkben örökítsük meg, hanem lencsevégre is kaphassuk.

Egy kis gyaloglás után eljuthattunk az aracsi pusztatemplomhoz, ami megfogya bár, és kicsit romos állapotban, de még mindig áll, és mint megtudtuk, a kitartást, és a reményt szimbolizálja. Közösen néztük meg Újvidéket, barangoltuk be Temesvárt, Szabadkát, és eljutottunk egészen a legtávolabb élő magyarokig, az al-dunai székelekig. Sorolhatnám még a rengeteg érdekességet, látnivalót, de szinte lehetetlen lenne az összest megemlíteni, hisz rengeteg helyre jutottunk el. Úgy érzem, számomra mégis a legnagyobb hatással a magyarcsernyei látogatás volt. A vendégszerető emberek, kedvességük, közvetlenségük egészen lenyűgözött. Négyes csoportokban lehetőséget kaptunk, hogy idős embereket látogassunk meg, beszélgessünk velük, és egy kis csekélységgel kedveskedve megköszönjük a beszélgetést. Annyira látszott azon az özvegy nénin, akivel volt szerencsém találkozni, hogy minden egyes szava mögött mély érzések vannak. Szin-

te egész élete történetét elmesélte: az elemi iskolás éveit, hogy mennyire szívesen továbbtanult volna, de abban az időben nem volt erre lehetőség. Fiatal volt, hát várt rá hajnaltól sötétedésig a kemény munka a kukoricaföldön, és abban az időben nem kellett konditeremig menni egy kis erősítésre! Csoportosan indult a fiatalság kapálni egy kis pluszpénzért, hogy segítse a családot egy kis aprópénzzel.

Etus néni fáradhatatlanul beszélt. Az első igazi szerelemről, amiből pár év múlva házasság lett, majd két gyereke született. Jött a háború, a férfiakat katonának vitték, és gyereket nevelni és eltartani, szinte a semmiből, nem volt leányálom. Nem is olyan sokára jöttek a fájdalom

és hiány óriásai: elvesztette szeretett férjét, de hitét nem. A gyerekeit kitaníttatta, és bár nem volt könnyű, igazi embert tudott nevelni belőlünk az embertelenségek közepette...

Azt hiszem, én ebből a beszélgetésből éreztem ki azt, hogy mit is jelent az összetartozás, hogy mi is ennek az egész tábornak a lényege. A történelem során voltak nehéz éveink, és a mai világban sincs ez másképp, de amíg akad akár egy ember is, akire számíthatsz, és aki önfeláldozóan tud rajtad segíteni, minden hátsó szándék és káröröm nélkül, ne mondd, hogy szegény, és elhagyatott vagy. Az élet nem azt jelenti, hogy túléljük a vihart, hanem hogy tudjunk táncolni az esőben!

Asszonyi Eszter
Felvidék

Tábor a Vajdaságban, már útlevel nélkül

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Észak-Magyarországi Régiójának miskolci központja 2010-ben Muzslyán rendezte meg a negyedik „Összetartozunk” máltai ifjúsági táborát.

2009-ben még meghívólevelet kellett küldenünk a Szerbiában élő magyar fiataloknak, hogy Magyarországra jöhessenek, ezért gondoltuk úgy, hogy 2010-ben náluk rendezzük meg az eseményt. Hál’Istennek, ma már nekik sem kell vízum, nekünk nem kell útlevel. Ha lassan is, de javulnak az állapotok.

Az első tábor előtt megfogalmaztuk az összejövetel célját, hogy különböző országokban élő és magyarul beszélő diákokkal járjunk be történelmi helyeket, Gyimesbükkötől a vereckei emlékműig, Munkáctól Zimonyig, Temesvártól Ópusztaszerig, ismerjék meg közös múltunkat, közben gyakorolhassák anyanyelvüket, barátságok kötetthessenek. Tapasztalják meg, hogy lakóhelyüktől távol is élnek magyarok.

Már 2009-ben is nagy segítséget kaptunk Németh László püspök úrtól a szervezés során. Amikor áprilisban újból fellekerestük, ő hívott meg minket a délvidéki magyarság találkozójának szentmiséjére, ami a tábor idejére esett. Örömmel készültünk Aracsra, hogy a pusztatemplomban együttlétből és a közös szentmiséből erőt merítsen a délvidéki magyarság, és mi is. Megérkezésünk után tudtuk meg, hogy a tervezett istentiszteletet Bábel Balázs kalocsa–kecskeméti érsek atya Tordán mutatja be, amit a Duna Tv jóvoltából szerte a világon láthattak. Szombaton mégis az első utunk az araci pusztatemplomhoz vezetett, és innen utaztunk Tordára.

Vasárnap a püspöki székesegyházban szentmisén búcsúztatták Csipak Csaba káplánt, aki korábban mindig segítségünkre volt a püspöki székhelyen, és most Székelykevére kapott plébánosi kinevezést. Útitervünkben szerepelt Székelykeve meglátogatása, így már szerdán, az átadás-átvétel napján meglátogattuk őt, mint új plébánost, akivel együtt kötöttünk piros-fehér-zöld nemzetiszínű szalagot a templomkertben álló székely kopjafára.

Hétfőn Újvidék nevezetességeivel ismerkedtünk. Persze jártunk a Mária Neve nagytemplomban is, ahova a magyarcsernyei idegenvezetőnk, Jelena Gavric tanárnő jóvoltából jutottunk el. Itt Sztrikovits János plébános úr lendületes előadását hallgathattuk meg.

Kedden a határon átívelő kapcsolatok jegyében Romániába, Temesvárra kirándultunk. Visszafelé, a régebbi személyes kapcsolatok ápolására Magyarcsernyén látták vendégül vacsorán 55 fős csapatunkat a város és az iskola vezetői. A Szent Ágota-templomban Koncz Tibor plébános úr fogadott minket, majd időseket és betegeket látogattunk meg négyfős csoportokban. Nagy élmény volt ez a gyerekeknek, és akiknél jártunk, azoknak se volt mindennapi esemény, hogy három-négy országból érkező magyarok egyszerre nyissanak rájuk ajtót.

Jártunk még Pancsovában, Szendrő várában, Tekilában, Szalánkemenben a falu fölé magasodó löszplatóról kémleltük, ahogy a Tisza belefolyik a Dunába. Az anyaország felé utazva néztük meg Szabadkát, ahol elkölthettük utolsó dinárunkat is.

Köszönjük a muzslyai Emmausz Kollégium igazgatójának Kalapis Stojan igazgató atyának a befogadást, aki Gerdof Zsolt irodavezető gondoskodó szeretetére bízott minket. Jó ellátással, és a fiatalok irányában történő toleranciával tette emlékezetessé az ott töltött hat éjszakát.

Hazautazásunk előtt a kollégiumban nagy örömmel meglátogattak minket Német László püspök úr.

A diákokat kísérő pedagógusok elmondták, hogy a bejárt helyekre eddig soha nem terveztek utazást, nélkülünk nem jutottak volna el ide. A fiatalok pedig arról beszéltek, hogy erre a vidékre később még biztosan eljönnek. Talán tüzet gyújtottunk néhányuk lelkében.

Az utolsó napon megnéztük a Feszty-körképet az Ópusztaszeri Nemzeti Történelmi Emlékparkban. Este szálláshelyünkön tábortűz mellett búcsúztunk egymástól. Negyedszer, és ha Urunk is akarja, akkor nem utoljára.

Szekeres Gábor, régiótitkár

Kárpát-medencei táborhelyeink, ahol otthon érezhettük magunkat:

2007. Csíkszépvíz, Székelyföld

Kishavas Panzió

RO-537115 Erdély, Csíkszépvíz, Fruomasa

2008. Tiszapéterfalva, Kárpátalja

Péterfalvi Református Líceum

UA-90354, Kárpátalja, Nagyszőlősi járás, Péterfalva,
Kossuth Lajos utca 1/a.

2009. Miskolc, Magyarország

Minorita Rend Kelemen Didák Fiúkollégiuma

H-3525 Miskolc, Hősök tere 5.

2010. Nagybecskerek-Muzslya, Délvidék, Bánság

Emmausz Kollégium

Madjarske komune 56

SRB-23206 Mužlja / Muzslya

És ahol lesz 2011-ben:

SK-2011. Hatfa, Felvidék

Csíksomlyó

Székely himnusz

Ki tudja merre, merre visz a végzet
Göröngyös úton, sötét éjjelen.
Vezesd még egyszer győzelemre néped,
Csaba királyfi csillagösvényen.

Maroknyi székely porlik, mint a szikla
Népek harcának zajló tengerén.
Fejünk az ár, jaj, százszor elborítja,
Ne hagyd elveszni Erdélyt, Istenünk!

Ameddig élünk magyar ajkú népek
Megtörni lelkünk nem lehet soha
Szüleünk bárhol, világ bármely pontján
Legyen a sorsunk jó vagy mostoha.

Maroknyi székely...

Már másfélezer év óta Csaba népe
Sok vihart élt át, sorsa mostoha
Külső ellenség jaj, de gyakran tépte
Nem értett egyet otthon sem soha.

Maroknyi székely...

Keserves múltunk, évezredes balsors
Tatár, s török dúlt, labanc rabigált
Jussunk e honban, Magyar Székelyföldön
Szabad hazában élni boldogan.

Maroknyi székely...

Hős szabadságát elveszti Segesvár
Máréfalvára fájón kell tekints
Földed dús kincsét népek élik s dúlják
Fiaidnak sokszor még kenyérre sincs.

Maroknyi székely...

Édes Szűzanyánk, könnyörögve kérünk,
Mentsd meg e népet, vérvő Nemzetet,
Jussunk e Honban, magyar-székely földön
Szabad hazában éljünk boldogan!

Refr...

Maroknyi székely porlik mint a szikla,
Haláligában meggyötörtén él,
Szemünk a korbács százszor eltalálja,
Ne hagyd elveszni Erdélyt Istenünk!

Csíksomlyó: a magyarság találkozóhelye

Egy szavazás, egy projekt, egy kopjafa

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy nemzet és egy ország. E nemzetből éltek emberek az országon belül és az országon kívül. Miért? Ezt jelen történetünkben nem részletezzük.

Az országon belül éltek egyesek és mások. Egyesek elgondolkodtak: mi volna, ha nem tekintenénk fontosnak a határokat, és mindenki a nemzet tagja lehetne, függetlenül attól, hol él? Mások azt mondták: fontosak a határok, és meg is különböztetik az embereket, nem szabad eltekinteni tőlük. Mivel nem tudtak megegyezni, arra döntöttek, megkérdezzék mindenkit, aki az országban él, így eldönthetik, kinek van igaza. Egyesek és mások mindig versengtek, így nem az számított, mi is a kérdés, mi a válasz, mi az egész súlya vagy következménye, hanem az, hogy ki győz. El is játszották játékukat. Meg is lett az eredménye. Ha bár többen voltak az egyesek véleményén, a játékszabályok értelmében mások győztek. Döntés született egy axióma margójára, mely ellentmondott az élet egy alapvető szabályának. És jöttek a következményei. Nemcsak egyesek, hanem sokan nagyon bosszúsak lettek ettől. Eldöntötték, nem törődnek bele e tévedés eredményébe, és tesznek valamit a dolgok helyreállítása érdekében. Így született a projekt.

Pár ember, kinek mindig fontos volt mindenki, elképzelt egy hosszú távú programot. Az elképzelés az, hogy szervezzünk olyan tevékenységeket, táborokat, melyeken keresztül megismerhetik az emberek egymást, szokásaikat, hagyományait, életüket, elképzeléseiket és közös történelmüket. Ha tartós eredményeket akarunk elérni, a célcsoport a fiatalok, a gyerekek tábora. Velük és rajtuk keresztül mozgathatunk meg a legtöbb embert és bizto-

síthatjuk az eredmények megmaradását. Nevet is adtak a projektnek: „Összetartozunk Máltai Ifjúsági Tábor”.

Mivel tette kész emberek voltak, azonnal belevágtak. Eldöntötték, a tevékenységek fő vezérvonala egy tábor-sorozat lesz, melynek keretében a résztvevők bejárják a történelmi Magyarország minden leszakított területét és az anyaországot. Minden táborban történelmünk, múltunk fontos helyeit, emlékműveit, várakat, templomokat, településeket, földrajzi nevezetességeket látogatnak meg. Minden táborhoz egy, a helyszínnek megfelelő történelmi fejezetet rendelve, a résztvevők felfrissíthetik, elmélyíthetik, bővíthetik tudásukat. Mi is részesei lettünk e nagyszerű projektnek, hogy miért, az egy másik történet. Az első tábor Erdélyben, Székelyföldön, Csíkszépvízen volt 2007. július 26-i kezdettel. Még most is felcseng fülemben az egyik csapat kiáltása: „– Kapu! Kinek? – Kapu! Minek? – Kapu mindenkinek!” Majd évente jött a folytatás: Kárpátalja, Észak-Magyarország, Vajdaság. Az idén folytatjuk majd a Felvidékkel.

Ezúton szeretném megköszönni e lelkes, nagyszerű embereknek a többévi odaadó munkájukat, a lehetőséget, amit biztosítottak a csoportoknak, a sok és feledhetetlen élményt, amit tőlük és általuk kaptunk. Kívánok nekik egészséget, kitartást, hitet és sok boldogságot, hogy hosszú időn át folytathassák azt a munkát, mivel évente egyre több emberen segítenek, egyre több embernek szereznek boldogságot, adnak reményt. Kedves olvasó, ki e sorokat olvasod, neked pedig azt, hogy tehetséged, tudásod, lehetőségeid szerint csatlakozz e csodálatos csapathoz.

A címben még ígértem egy történetet. E lelkes csapat mindig részt vesz a pütkösi búcsún Csíksomlyón, de

nemcsak ekkor, hanem mindig eljönnek, ha segíthetnek. Székelyföld legnagyobb ünnepe március 15., és nem véletlenül, mert nekünk, székelyeknek mindig is aktuális volt a szabadságharc szelleme, célja, hozadéka. Innen jött az ötlet, állítsunk egy kopjafát közösen a Nyerges-tetőn.

Hogy miért itt? Mivel a Nyerges-tető a kitartás és a helyállás jelképe. Ez az a hely, ahol az 1948–49-es szabadságharc egyik utolsó csatája zajlott. Innen védte Tuzson János őrnagy vezetésével Alcsíkot a 200 fős székely sereg a többezres osztrák-orosz sereggel szemben, akik végül áruházzal tudták legyőzni a székelyeket. Az út egyik oldalán emlékmű magasodik, míg a másikon található a hősök temetője, amely az itt elesett katonák sírja. Ez egy nagyon érdekes temető. Középen pici fakereszttekkel, ami olyan, mintha gyerekek kötötték volna össze őket. Körülötte pedig kopjafák állnak, amit híres emberek, városok, egyesületek állítottak a csatában elhunytak emlékére.

Úgy gondoltuk, megrendeljük valakitől a kopjafát. A gondolattal játszadoztam és azt mondtam magamban, jó ötlet és dicsőséges gesztus egy kopjafa megrendelése és felállítása, de nagyon kevés benne a személyes, nagyon kevés, ami a kopjafát és csapatunkat összeköti. Amatőr fafaragóként, habár sose faragtam azelőtt kopjafát, gondoltam, megcsinálom. Így ez a kopjafa igazán a miénk lesz, a saját munkánk, amit tiszteletből a szabadságharcban elesett katonák emlékére állítunk. Félve attól, hogy nem „nagy fába vágtam-e a fejszém”, nekifogtam és kitartó munkával elkészítettem. Helyet igényeltünk a polgármesteri hivataltól, felállítottuk. 2009 pünkösdje előtti pénteken felavattuk a miskolci máltai régió képviselőivel közösen, így fejezve ki az összetartozást az egykori hősök és a kárpát-medencei magyar nemzet között.

Kedves olvasó, ha arra jársz, szánj egy kis időt és látogasd meg a Nyerges-tetői emlékművet. Sétálj ki a hősök temetőjébe. A bejáratától jobbra megtalálod kopjafánkat. Könnyen ráismersz, mivel csúcscímze nem a hagyományos hadi jel, a kopja, hanem egy szimbolikus örökös láng. E szimbolikus lánggal akartuk jelképezni azt a tüzet, mely

lelkünkben mindig égni fog és táplálja magyar nemzetünkhöz való tartozásunkat. A felirat idézete pedig: „Könnycsepp hulljon a hősökért, Kik hallhatatlanok”, tiszteletünket fejezi ki elődeink iránt, kik életüket áldozták hitük, nemzetünk és gyerekeik, unokáik érdekében. Gondolkodj el, és ha úgy érzed, állj be közénk, hogy egyre többen lehessünk, kik igazán elmondhatjuk „Összetartozunk”.

Csíkdánfalva, 2011. március 13.

Kajtár Csaba

Kincs a számban minden magyar szó

Nem, ezt a videót még nem láttam. Próbálok szavakat keresni, hogy mekkora dolog az, amit önök tesznek, és itt nem feltétlenül az anyagi, tárgyi dolgokra gondolok. Sokkal inkább arra, hogy megerősítik a TARTOZÁST. Azok az emberek ott az „Isten háta mögött” tartoznak valahova: ők magukhoz, maguk hozzám, én önökhöz. Ez egy csoda, hogy azok az emberek még egyáltalán beszélnek magyarul. Sajnos idő kérdése, meddig...

Többek között ki kell emelnem Velkey Balázs tanár úr szavait. Mélységesen egyetértelk velük: „...ez a tapasztalat megtaníthatatlan”. Hét éve mentem először édesanyámmal, édesapámmal, nővéremmel Székelyföldre. Amit ott, akkor átéltem, meghatározó volt az életemben. Tizenhat évesen, kamaszon, lázadva a világ ellen. Egy akkori mondat törölhetetlen: Kitartás, testvérek ott a déli végeken! Mi itt töretlen hittel MARADUNK a Kárpátok alatt! Nem akkor értettem meg ezeket a mondatokat, talán nem is

tudom mikor..., de azóta tudatosan élem, hogy kincs a számban minden magyar szó, és kötelességem azt ápolni, átadni, megőrizni. Furcsa dolog ez, de akkor jöttem rá, hogy nem vagyok egyedül a „határontúliségommal”, azaz ha kinevetnek, mert magyarul beszélek... Ezért fontos, hogy a gyerekek tapasztaljanak, lássanak, mert ha nem is akkor, majd egyszer megértik!

Nem akartam itt áradozni, de ezt hozta ki belőlem. Nagyon remélem, hogy júniusban találkozunk a Kis-Somlyó és a Nagy-Somlyó közötti nyeregben, alázattal énekeljük a Boldogasszony anyánkat és hálát adunk azért, hogy vagyunk.

Mire be akarom fejezni, talán megtalálom a megfelelő szavakat az önök szervezetére. Wass Albert sorai ezek:

*„Én azt hiszem: ha jönne egy fecske,
akkor, amikor senki se várja:
tavaszt csinálna!”*

**Üdvözlettel, Emese
Vajdaság**

Zarándokút: magyarokkal, magyaroknál

Egy rövid összefoglalót írtam annak idején az Üzenet-be csíksomlyói zarándokutunkról, amelyet a Máltai Szeretetszolgálat Miskolcon és a megyében dolgozó munkatársaival, segítőivel és középiskolás diákokkal együtt jártunk végig.

P. Jáki Sándor Teodóz bencés atya kilenc pontban foglalta össze a csíksomlyói zarándoklat legfontosabb feltételeit. Ezek: a bűnbánat – katolikusnak a szentgyónás is; a szentmise – katolikusnak a szentáldozás is; a rózsafüzér; „az érintőzés”; mondják így is: „érintetés”; virrasztás egész éjjel imádsággal és énekekkel; a hajnali napkelte megcsodálása pünkösdvásárnap; a keresztút; és végül: „levelek Máriához”: kéréseink beírása a könyvbe. 2005. május 17-én figyelmeztettek, hogy még a gyalogzarándoklat is hozzátartozik a lelki teljességhez.

Az első két stációhoz, a szentgyónáshoz és a szentáldozáshoz szükséges a papok szenteltsége és szolgálata, de a többi hat (így most már hét) stációhoz a hívek egyedül is, közösségben is járulhatnak.

Mindarra, amit Csíksomlyón látunk és hallunk, erőst (ahogyan a székelyek, a gyimesi csángók és a moldvai csángómagyarok szépen mondják) odaillik *Erdélyi Zsuzsanna* Kossuth-díjas néprajztudós máshol leírt véleménye: „...a népi katolikum sok száz éves gyakorlata, a népi ábítat pap nélküli, kötetlen, önerejű megnyilatkozása”.

Nos, volt ennek az útnak egy nagyon fontos hozadéka. A máltaiak évek óta keményen dolgoznak az erdélyi, sőt moldvai magyarokkal és csángómagyarokkal való baráti kapcsolatok kiépítésén. Ez az elképzelés, ez a cél megvalósult, ahogy – remélem – az alábbiakban kiderül.

A határon túl Szatmárnémetiben álltunk meg először. Kerülő erre kitérőt tenni, alaposan meghosszabbítja az utat, de a társaságból többen nem jártak még itt, és az utat szervező Szekeres Gábor máltai régiótitkár megbeszélte a püspökséggel, hogy fogadnak bennünket. A püspök úrral ugyan nem találkoztunk, de az egyházmegye főépítésze részletes tájékoztatást adott. Míg az erdélyi egyházmegyét Szent István és Szent László alapította (utóbbi a váradi egyházmegyét), a szatmári püspökséget I. Ferenc király, 1804. március 23-án. A magyarországi egyházmegyék

A magyarországi fiatalokat székely családok láttak vendégül.

Magyar Máltai Lovagok Szövetségének delegációja a búcsúban.

legutóbbi, 1993-as átrendezése, a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye megalapítása érintette a szatmári püspökséget, hiszen az új egyházmegye területének jelentős része korábban Szatmárhoz tartozott. Ahogy a főépítész fogalmazott: „az egyházmegye alapítása annyit jelentett, hogy a Vatikán elismerte a trianoni határokat, hogy többé már nem lehet visszaállítani az 1920-as állapotokat”.

A románok rájöttek arra, amire a magyarok nem: a nemzetépítés egyik legjobb eszköze, segítője a nemzeti egyház. Amíg a baloldal nálunk változatlanul ellenségként kezeli, és minden eszközzel próbálja ellehetetleníteni az egyházak működését, sőt létezését, addig Romániában ugyancsak minden eszközzel támogatják a román ortodox egyház térnyerését, gondolom, főleg a magyarok településeken. Nem számoltam, hány épülő templomot láttunk utunk során, de nagyon sokat, s jellemző módon legtöbbször a katolikus, tehát magyar

templomok mellett, vagy legalábbis közelében épül, és arra is gondot fordítanak, hogy ha csak kicsivel is, de nagyobb, magasabb, feltűnőbb legyen, mint a „rivális” templom.

Végül is későn, este 10 után értünk Csíkdánfalvára, vendéglátóink községébe, ahol a késői időpont ellenére is várt bennünket a falu apraja-nagyja. Azért is, mert a diákokat családoknál szállásolták el, de a vendégfogadás örömeért is, jó szilvapálinka és kürtőskalács hozta rendbe gyomrunkat és üzte el fáradságunkat. Akkor tudtuk meg, hogy a mi szállásunk nem is ott, hanem „máshét” településsel odébb, Csíkmadarason túl, egy erdészházban, pontosabban egy erdei halastó mellé épült fogadóban lesz. Csak másnap reggel láttuk, hogy milyen csodaszép helyre kerültünk, milyen jó lenne ott eltölteni legalább egy hetet, teljes csendben, elfelejtve, kikapcsolva mindent, zajt, lármat és aljasságot...

Csíkdánfalva és egyházközsége történetéről ez olvasható az egyházmegye sematizmusában: „A község elég népes település volt már a XV. században. 1567-ben 43 kapuval szerepel a mai nevén. Saját középkori temploma és plébániája nem volt. Csíknagyboldogasszony (Csikkarcfalva) filiája volt 1922-ig, azóta önálló egyházközség. 1928-ban kezdték építeni szép, modern templomukat. A plébániaépület az 1930-as években épült. Ezt a kommunizmus elején az akkori diktatorikus rendszer önhatalmúlag elvette és helyette egy kis családi házat adtak. A diktatúra megbukása után nem sikerült a régi plébánia épületét visszaszerezni, ezért új plébániaépületet, hittantermet és zarándokszállást építenek. A faluban katolikus iskola is létezett.” Megkérdeztem vendéglátóinkat, a község nevében mit jelent a *dán* szó. Nos, úgy tudják, hogy az a vidék valamikor mocsaras, vadvizes terület volt, ahol sok dánmadár élt...

A reggeli után Nyergestetőre indult a társaság, egy kopjafaállításra. 1848. augusztus 1-jén a cári orosz csapatok lemészároltak itt kétszáz magyar honvédet, akik a hatalmas túlerővel szemben hősiessen helytálltak, amíg egy román pásztor el nem árulta őket, nem is tudták bevenni állásaikat. Valamennyi hősi halottat a csatamezőn temették el az oroszok, a hősöknek kijáró tiszteletadás mellett. Sírjaik fölött kopjafaparkot alakítottak ki az utódok, talán száznál is több a helyiek és a Magyarországról idelátogató csoportok, egyesületek, magánszemélyek által felállított kopjafák száma. (Az év elején Sólyom László köztársasági elnök állított egyet: ez volt az az emlékezetes eset, amikor a románok nem engedték a repülőgépet leszállni, s ezért autótól tette meg az utat.) Zarándokutunk máltai szervezői helyi fafaragóval készítették el azt a kopjafát, amit ezen a napon állítottak fel, kérésünkre a csíkdánfalvi plébános, *Bara Ferenc* pápai káplán, szentszéki tanácsos áldott meg, és *Ambrus Mátyás Mária*, a csíkdánfalvi Petőfi Sándor Iskolaközpont igazgatóhelyettese mondott ünnepi beszédet. Ezt teljes egészében idemásolom, tanulságos, nekünk, hazai magyaroknak különösképp.

„Tisztelt vendégeink, kedves barátaink!

Megilletődött szívvel és felemelt lélekkel állunk meg a hajdani hősökre való emlékezés perceiben, és mi, késői unokák, áldó imádság mellett mondjuk el a szabadságért küzdő mártírok szent neveit.

Az előttünk álló emlékművet 1897-ben állították a Bukarestbe költözött kozmási fiatalok, hála Istennek túlélte az idők viharát, délcegen áll ma is.

Mi itt állunk az egykori temető helyén, ami a szabadság spontán szentélye lett, zarándokhely, a mai magyar összetartozást megerősítő hely. Az összecsapások, a megnyert és veszített csaták színhelyei ma mind zarándokhelyek, amelyeknek összetartó erejük van, ahol lehajtott fejjel áll meg minden magyar, hogy a kegyelet imáját elmondja, hogy egy szál virággal tisztelegjen, vagy meggyújtson egy szál gyertyát az ismert vagy ismeretlen katonák emlékére.

A mostani kopjafákat az akkor még álló fenyőerdőben, fél évszázaddal ezelőtt kezdték meg állítani, s azóta állandóan gyarapodnak, sokasodnak, a kegyelet és elismerés szimbólumaként. Ezt tesszük mi ma is!

Sok turista, kíváncsiskodó jár errefelé. A honvédek sosin csenek egyedül.

Mindig van itt valaki, mindig jár erre vándor, aki szétviszi a hírt, hogy azok, akik itt elesetek 1849. augusztus 1-jén, nincsenek elfelejtve, több mint 160 év távlatából is velük van az egész magyarság.

A székely Termophüle hősei ma is üzenik, hogy ők megcselekedték, amit megkövetelt a haza, vagyis életük árán is védtek a Tetőt, megpróbálták megakadályozni az ellenség betörését Csíkba.

Demi is történt igazán 1849. augusztus 1-jén a Nyergestetőn? Miután 1849 tavaszán nyilvánvalóvá vált a Habsburg birodalom számára, hogy nem képesek önerőből leverni a magyar szabadságharcot, I. Miklós orosz cárhoz fordultak segítségért. Az orosz intervenció elsődleges célja a székelyföldi hadi üzemek és az ágyúöntés megsemmisítése volt.

A kézdivásárhelyi ágyúöntődét, puskapormalmot és gyutacsgyárat leromboló 20 000 fős orosz hadtest, Csíkszereda

elfoglalását tűzte ki célul. A Csíkszeredát védő Tuzson János őrnagy, alig 200 honvéddel, útközben feltartóztatta őket a Nyergestetőn.

Augusztus 1-jén több ízben visszaverték a sokezres orosz sereget, a kozákokat. Végül egy román pásztor a védők hátába vezette az oroszokat, így győzték le a székely ifjakat. Ez a történelmi valóság!

De tény az is, hogy egy maroknyi seregnek néhány napra sikerült megállítani a túlerőben lévő támadókat, mígnem akadt egy Júdás, aki elárulta őket! Az elesett honvédeket az ellenség katonai tiszteletadás mellett temette el itt a tetőn.

Nálunk túl sok a kereszt, és túl sok a kopjafa, nem győzünk bejárni minden nemzeti temetőt, de a dicső holtak ott vannak, ahol az élők – itt vannak közöttünk és számonkérő néma tekintetükben, hangtalan hangjukban vajon milyen üzenet rejtőzik a mának?

Üzenik az összefogás, a szeretet, az összetartozás ügyének erősítését, egymás bátorítását a nehézségek leküzdésében.

Fogjuk meg egymás kezét, bátorítsuk, erősítsük egymást.

Timóteus szavait idézve: „Nem a félelem lelkét adta nekünk az Isten, hanem az erő, a szeretet és a józanság lelkét” (2Tim 1,7)! Akkor miért ne élénk vele?

A Magyar Köztársaság elnöke is hangsúlyozta, hogy „Itt, Nyergestetőn, ezen a helyen, a honvédek sírja felett, az élő emlékmű mellett, különös súlya van, ha kimondjuk: a nemzet az élők, a holtak és a még meg nem születettek szövetsége.”
Higgyünk benne!

Köszönöm!”

A koszorúzás után (és talán itt kell megemlítenem dr. Kis Imre, a szeretetszolgálat észak-magyarországi régiója elnöke és Szekeres Gábor régiótitkár nevét, akik vezették és szervezték ezt a zárandokutat, a kopjafaállítást, és minden mást, amelynek részesei lehettünk ez alatt a néhány nap alatt) Tusnádfürdőre mentünk. Csak egyszerű kirándulás volt ez, a települést és persze a tájat csodáltuk. A tusnádi tó, bármilyen híres is, kisebb, mint a Hámoritó. A fürdő inkább a gyógyulni vágyók, mint a strandolók kedvelt helye. A tusnádi templom 1990-ben épült, ne is

mondjam, hogy pontosan vele szemben áll egy valamivel nagyobb román ortodox templom, sok tornyával, falára festett ikonjával. Jellemző, hogy amerre jártunk, hétköznapokon is nyitva áll minden templom. A katolikus szolgált egy kedves meglepetéssel. A hátsó mellékoltár fölött a csíksomlyói madonnaszobor másolata áll. 1990-ben ez a szobor helyettesítette az eredetit a somlyói nyeregben. A templomépíttető plébános, Incze Dénes esperes nagy tisztelője Márton Áron érseknek, akinek portréja, s alatta egy üvegtárlóban a szentéletű főpap évtizedeken át használt pileolusa a kegyeszobor melletti falon látható.

Egy órát sétáltunk, nézelődtünk Tusnádon, aztán mentünk haza a dánfalviakkal közös vacsorára. Sokáig időztünk vacsora után is, vártuk az időt, hogy kimehessünk a vasútállomásra. Ekkor jött a magyar vonat, a „székely gyors”, amelyik tavaly indult először a korabeli Nagy-Magyarország legtávolabbi állomásáig, pontosabban Bakterházáig, amit akkor újítottak fel. A különvonat Pestről Gyimesbükkig közlekedett, talán nyolcszáz utassal, szentkoronás mozdony vontatta. Végigment a moldvai határig, onnan visszafelé szálltak le róla az emberek, kinek-kinek hol volt a szállása.

Gyalog mentünk ki az állomásra, ami szintén alig nagyobb, mint egy bakterház, gondolom, kevés vonat áll meg itt. Az igazgatóhelyettes asszonnyal, Ambrus Mátyás Máriával beszélgettem itt a vonatra várva, aki egyetemet végzett történelemtanár. Ami nagy csoda és szerencse, mert a románok épp a történelmet nem hagyják tanítani a magyaroknak. Mikor idekerült a faluba, ő tanított románul és a román anyanyelvű tanár tanította a magyar történelmet – románul. Beszél az iskolájukról is, ami nemcsak a település, hanem az egész környék középiskolája.

A vonatra sokat kellett várni, de az érkezésre összegyűlt két-háromszáz ember, és Dánfalva fúvós zenekara, mert hogy az is van ebben a 2500 lelkes községben. Kétfajta egyenruhát is varratott nekik a polgármester, olyanok voltak a paszományos, katonasapkás öltözetben, mint egy honvédszenekar. A falu fogadott és fizet egy zenetanárt a

szüksős költségvetésből, annyira fontosnak tartják, hogy a zenekar működjön. Most már fiatalokból áll, fiúkból, férfiakból, de egy-két leány is van köztük.

Nagy kürtöléssel futott be a vonat, minden ablakból lógtak az emberek, magyar és árpásávós zászlókkal, énekkel, éljenzéssel, tapssal, amit az itteniek viszonzottak, miközben a zenekar magyar indulókat játszott. Hihetetlen és leírhatatlan lett a hangulat pillanatok alatt. Hamar elkezdte valaki a Székely-himnuszot énekelni, az emberek sírtak, meghatódtak, és mindenki lelkes és boldog volt. A fiatalok, mint egy válogatott futballmeccsen kiáltották a Ria-ria-Hungáriát és akkor, ott, semmi nem tűnt lehetetlennek, még az sem, hogy ha a trianoni határok talán nem is módosulnak, de Erdély önállósága mégis megvalósulhat.

Szombat maga a búcsú napja, minden arról szólt. Reggeli után indultunk is a busszal, bár néhányan korán keltek, mert a dánfalvi keresztalja 6 órakor indult gyalog a húszegynéhány kilométeres útra és csatlakoztak a mieink is. Mi busszal mentünk tehát, de nem engedtek be, csak Csíkszereda széléig, onnan mi is gyalogoltunk, talán 3–4 kilométert a már szemerkélő esőben. Hál' Istennek volt egy remek, kapucnis, hosszú esőkabátom, de odafelé és a misén nem is esett nagyon, csak szemerkélt, mint egy csendes, őszi eső. A hegyre vonulás már nagy élmény, hiszen nem százak, hanem ezrek kapaszkodtak fel velünk egyidőben a „nyeregre”, a Kis- és Nagysomlyó közötti völgybe, ahol a hármashalom-oltár körül több százezren jöttünk össze.

A Gyulaféhevári Egyházmegye az idén ünnepli ezeréves fennállását, s mert több, mint 900 éven át a Kalocsai Főegyházmegyének volt alárendeltje, Bábel Balázs kalocsai érseket hívták meg misézni és prédikálni. Nagyon jó beszéd volt, megfelelő arányban szólt az erdélyi és a magyarországi állapotokról, illetve az evangélium és a politika is megfelelő arányban szerepelt benne. (Másnap beszéltünk a dánfalvi plébánossal, aki azt mondta, hiszem, nem udvariasságból, hogy amióta újra van engedélyezett csíksomlyói búcsú, ez volt a legjobb beszéd.)

Mise után indultunk le a helyről, és akkor már teljes intenzitással szakadt az eső. Most áldottam csak az esőköpeny miatt a feleségem, így a ruhám nem ázott el, csak a cipőm, de úgy, hogy napokig sem száradt ki. A vasútállomásig kellett gyalogolni, ami 6–7 kilométer lehetett a nyeregből. Az úttesten folyóként hömpölygött a víz, bokáig jártunk benne. Elismerésem a rendőröké, akik sokan irányították sípval, karjelzéssel a forgalmat, és nem autóban ülve nézték az eseményeket, ahogy a magyar rendőrök szokták. Milyen fontos lenne a járőröző gyalogrendőr, ha látnák a bűnözők, a szabálytalanul közlekedők. Már ennek nagy visszatartó ereje lenne.

A buszsofőr várt az állomásnál, mert nem tudtuk, hol parkolhatott, így nehezen jött össze a társaság. Indultunk a szállásunkra, mert mindenki sietett átöltözni, száraz ruhát venni. Aznap nem is volt más program, vacsora után viszonylag korán lepihentünk.

Vasárnap már csak a szentmisére mentünk el a dánfalvi templomba, délután indultunk is haza. Mikor jöttünk vissza a faluba a szálláshelyünkről, láthattuk, hogy a Hargita legmagasabb csúcsain, több ponton is hó esett szombaton, május utolsó napján.

Mise előtt elmentünk hárman a plébánost meglátogatni. Dr. Kis Imre a máltai szervezet észak-magyarországi régiója nevében ötvenezer forintot adományt nyújtott át az egyházközség javára, a szükséges plébániai építkezések támogatására. Szekeres Gábor régiótitkár bort vitt az atyának, én magam pedig a Miskolci Katolikus Élet egy példányát, egy máltai munkát ismertető kötetet és a 30 miskolci pap egy-egy írását tartalmazó, Hirdesd szavaimat! című kötetemet adtam át. A plébános úr, Bara Ferenc kilenc évig szolgált az aulában, Jakab Antal püspök titkára volt, a püspökről tartott konferenciát ismertető füzetet kaptunk tőle, és egy-egy palack gyulaféhevári érsekségi misebort.

A szentmisén megtelt a Mindszenti-templomnál valamivel nagyobb dánfalvi, Szeplőtelen fogantatás-templom. Szokatlan volt, hogy nem márványlapos, vagy beton, hanem hajópadlós borítású az egész templom, ragyogóan fel-

A gyimeseki Hidegségből indult keresztalját évekkkel ezelőtt fényképeztem. A kétnapi gyaloglás igényel némi elszántságot, sok hitet, és sohasem adják fel, mert a közösséget segíti. Ha egy résztvevő elfárad, felülhet az oszlop végén haladó lovas kocsira, és erőt gyűjthet a további menetelésre, az önként vállalt feladatra.

sikálva. Gondolom, télen nehéz tisztán tartani, de sokkal melegebb lehet, nem fázik az emberek lába. (Egyébként egy nagy kazán áll az egyik sarokban, ahogy az iskolában is, ezeket viszont fával fűtik, a gáz ott is megfizethetetlen, fa viszont van bőven. Az iskolaudvaron már ott áll az ideai téli tüzelő, a hasábfák 2,5 méter magasán, körülbelül 20 méter hosszán vannak felhalmozva, fóliával letakarva...)

A legnagyobb meglepetés az volt, hogy a jobb oldali padsorban csak férfiak ültek, nem számoltam, de több, mint

százan, idősek és fiatalok is, baloldalon pedig az asszonyok és előttük a gyerekek. A mise előtt rózsafüzért imádkoztak, amit nem az asszonyok, hanem a kántor vezetett.

Mielőtt nagyon örülhettem volna a nagyszámú férfinek, kiderült, hogy a misét mindegyikük teljes némaságban üli végig, csak az asszonyok és a gyermekek válszolnak a papnak, egyedül a Miatyánkot mondták halkán, néhányan. Egyikük sem térdepelt le egyszer sem, csupán a padra hajolnak le Úrfelmutatáskor.

Áldozni viszont az asszonyok közül is nagyon kevesen mentek, feltehető, hogy ott nem szokás a rendszeres áldozás. A prédikáció nagyon jó volt, az evangélium alapján a Szentlélek hét ajándékáról beszélt az atya, mind a hét jelentését elmagyarázta. Volt is egy olyan gondolatunk, hogy talán az ő tudása, felkészültsége jobb, nagyobb, inkább városi plébánián lenne a helye.

Itt az a szokás, hogy a mise után mindenki elindul a falu határába, fogadni a búcsúsokat, a dánfalvi keresztalját. Azok ugyanis a nagy eső ellenére sem jöttek haza, szombaton Csíksomlyón maradtak, virrasztottak, csak reggel indultak vissza, úgy, hogy a mise végére érjenek el a falu határáig. Az itthonmaradottak köszöntötték őket, köztük mi is. A két csapat egyesült, a plébános újra a menet élére

állt (szombaton odafelé ő is gyalog tette meg az utat, de este hazajött, hogy vasárnap misézhesen), mögötte felsorakozott a fúvószenekar, majd a zarándokok, végül az itthonmaradottak. Vonultunk vissza a templomba, ahol a fogadás után ünnepélyes áldás zárta a csíksomlyói búcsút. Nagyon érdekes és jó volt hallgatni az ismert szent éneket a fúvószenekar előadásában.

Ezután már valóban csak a búcsúzkodás volt hátra, főleg a velünk utazó diákok, a fráteres, fényis és sárospataki gimnazisták fényképezkedtek az iskolaudvaron a helyi, őket vendégül látó családokkal, újdonsült barátokkal. Nyáron többen is találkoztak ismét egymással Miskolcon, az Összetartozunk nevű máltai ifjúsági táborban, ahová nemcsak erdélyi, hanem kárpátaljai, felvidéki és délvidéki fiatalokat is meghívtak.

A visszaútról szerencsére nincs mit írni, már szép időben és kis forgalomban buszoztunk haza. Csupán Orbán Balázs, a „legnagyobb székely” sírjánál álltunk meg, nemzetiszín szalagot kötve a síremlékre, és persze Korondon, a világhírű fazekasok falujában, hogy néhány apró ajándékot vegyünk-vegyünk az itthonmaradottaknak.

A határ innenső oldalán eső fogadott bennünket, talán azért, hogy itthon is érezzük úgy magunkat, mint a csíksomlyói búcsún.

Gróf Lajos

Hazatért a keresztalja (2010)

A csíksomlyói búcsún

A nagy utazás 2009. május 28-án vette kezdetét. Lehetőséget kaptunk három osztálytársammal arra, hogy eljuthassunk Erdélybe, részt vegyünk a csíksomlyói búcsún és megismerhessük ezt a gyönyörű tájat.

Nagyon régen szerettem volna már eljutni Erdélybe, de eddig nem volt rá lehetőségem. A négynapos utazás során megtekintettük Szatmárnémetit, Nyergestetőt, Székelyudvarhelyt, Korondot és Tusnádfürdőt. Csütörtök estére érkezünk meg Csíkdánfalvára a vendéglátó családokhoz. Nagyon kedvesen fogadtak minket és mindent megtettek azért, hogy jól érezzük magunkat.

Az út első napján megálltunk Szatmárnémetiben, ahol templomokat, a Vécsey-házat és az ottani püspökséget néztük meg. Ezután tovább indultunk Csíkdánfalvára, ahol már nagyon vártak minket. Egy kis késéssel éjfél körül megérkeztünk a családokhoz, bemutatkoztunk, majd hamar elaludtunk. Másnap reggel már jobban megismerhettük a Tamás-családot. Két hasonló korú lány, Réka és Júlia sok mindent megmutatott nekünk és hamar barátságot kötöttünk velünk. A bőséges reggeli után elindultunk Júlia iskolájához, ahonnan tovább mentünk Nyergestetőre, majd Tusnádfürdőre. Nyergestetőn kopjafát állítottunk és megemlékeztünk a Magyarországért harcoló székelyekről. Tusnádfürdőn lehetőség volt a vásárlásra, és megcsodálhattuk a Szent Anna-tavat. A rossz idő ellenére sokat nevtünk és beszélgettünk. Késő délután értünk vissza Csíkdánfalvára, ahol megvacsoráztunk egy étteremben, majd mindenki hazament, este pedig megnézhattuk a nosztalgia vonatot. A harmadik napon volt a búcsú, melyre gyalog és busszal is lehetett menni. Mi négyen vállalkoztunk a 36 kilométeres túrára. Így jobban megismerhettük a tájat és egymást. A gyaloglás közben eléggé elfáradtunk, de ez nem vette el a kedvünket a hegyre való feljutástól sem. Aki elfáradt, székéren utazhatott tovább, ahol beszélgethetett más székely magyarokkal is. Délután résztvettünk a misén, és egy csodálatos élményben lehe-

tett részünk, ahol megérezhettük az összefogás erejét, a Nagy-Magyarország különböző részeiről jött emberekkel együtt. A mise után vásároltunk, rengeteg bódé volt kiállítva többféle tárgyakkal. Lehetett venni réz karkötőket és fülbevalókat, bőrkarkötőt, édességeket, fából készült mesterműveket és agyagból készült tányérokat, poharakat többek között. Az eső egész nap esett, sárosak lettünk és a ruhánk is átázott mire hazaértünk. Réka anyukája a vacsora után kimosta a ruháinkat. Ezek után filmet néztünk a családdal, és este sokáig beszélgettünk. Rékákék bemutattak a nagymamájuknak is, akik ugyanabban a faluban laktak, mint ők. Nagyon örültek nekünk és szinte testvéri viszony alakult ki közöttünk. Másnap reggel szomorúak voltunk, mert haza kellett indulnunk. Részt vettünk a vasárnapi szentmisén, és megvártuk a dánfalvi keresztalja hazaérkezését, akik még az éjszakát is Csíksomlyón töltötték és visszafelé is gyalog jöttek. Ezek után fájó búcsút vettünk a családtól, telefonszámot és címet cseréltünk, megbeszéltük, hogy tartjuk a kapcsolatot, majd sokat levelezünk. Ez így is lett, és már nagyon várjuk mindketten a miskolci tábort, hogy újra találkozhassunk. Hazafelé megálltunk Székelyudvarhelynél, ahol megnéztük a székelykapukat és a legnagyobb székely emlékművet. Korondnál megtekinthettük az ottani emberek mesterműveit és utójára vásárolhattunk.

A hangulat végig nagyon jó volt, jól éreztük magunkat és a négynapos utazás úgy repült el, mintha csak egy napra mentünk volna. Remélem hamarosan el tudok menni újra, mert a táj és a székelyek vendégszeretete által felejthetetlen élményben volt részünk. Köszönjük ezt a lehetőséget, nagyon hálásak vagyunk érte, és remélem segíteni tudunk még a Magyar Máltai Szeretetszolgálat programjában máskor is.

Pócs Anita

Eger, Gárdonyi Géza Ciszterci Gimnázium
12. E osztály tanulója

Csíksomlyó után is összetartozunk

Ahhoz, hogy igazán összetartozzunk, egyre több dolgot kell elfogadnunk és tisztelnünk egymásban. Tulajdonképpen így lehetne összefoglalni a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Észak-Magyarországi Régiója által szervezett táborok, így a csíksomlyói kirándulás lényegét is. A kérdés azonban mindig az, hogy mi teszi lehetővé egymás tiszteltét és elfogadását.

A Szeretetszolgálat miskolci csoportja egy olyan hosszú távú program keretében igyekszik ezt a vágyat magvalósítani, amelyből minden résztvevő egyaránt profitálhat. 2009 pünkösdjén a négynapos erdélyi zárandoklat ennek az elképzelésnek az egyik állomása volt. Csíksomlyó évszázadok óta a magyarság legnagyobb zárandokhelye, mára inkább jelkép, a magyarság összetartozásának jelképe. Éppen ezért kiváló alkalomnak bizonyult, hogy éppen itt próbáljanak több mint nyolcvan, különböző helyekről érkezett gyermek és kíséző számára lehetőséget teremteni a találkozásra. Tehát ahhoz, hogy összetartozzunk, előbb találkozunk kell. A résztvevő diákok Csíkdánfalván, családknál voltak elszállásolva, így az emberi kapcsolatok legközvetlenebb módján tudtak megismerkedni az őket fogadó diákok és családjaik életével. Tehát ahhoz, hogy összetartozzunk, meg kell tudnunk szólítani egymást.

A sokszínű programok (Erdély egy-egy nevezetességének megtekintése) közös élménnyé válhattak, hiszen a helyiek mindig többet tudtak mondani a látottakról, mint az útikönyvek. Tehát ahhoz, hogy összetartozzunk, közös élmények kellenek. A közös ebédek és vacsorák, a néha fárasztó buszút ugyanúgy élménnyé kovácsolódott a résztvevőkben, mint a kirándulás fénypontja, a csíksomlyói búcsú.

A résztvevő diákok közül többen gyalogosan tették meg az utat Csíkdánfalvától Csíksomlyóig (kb. 36 km), számukra minden bizonytalanság óriási hatása volt a megérkezésnek. A csoport jelentősebb része busszal jutott el a búcsú színhelyére, ahol megdöbbenve látták, hogy itt több

mint 500 ezer magyar ember találkozott egymással. Találkoztak és megszólították egymást, így közös élményeik lettek. A fiatalok rácsodálkoztak arra is, hogy akár egy megakoncerten, az emberek hömpölyögnek le a hegyről, zuhogó esőben, csak itt nem tapossák agyon egymást, nem szitkozódznak, nem türelmetlenek; ellenkezőleg: szívük tele szeretettel, és épp ez az, ami leginkább összetartja őket.

A búcsúzás pillanataiban minden résztvevő számára világossá vált, hogy megszerették egymást, ezért sikerült tisztelniük és elfogadniuk egymást. Ehhez azonban közös élmények kellenek, amihez újra meg újra meg kell szólítaniuk egymást.

Hogy ismét megszólíthassák egymást, újra találkozniuk kell. Már várják a folytatást...

Varga Péter

Erdély bennünk...

Mi még soha nem jártunk Erdélyben, ezért nagyon megörültünk, hogy lehetőségünk adódott erre az izgalmas utazásra. El sem tudtuk képzelni hogy tényleg magyarul beszélő emberek élnek ott. A Kárpátokon át gyönyörű, de igen hosszú volt az út. Csíkdánfalván voltunk elszállásolva egy nagyon vendégszerető, nyitott, kedves családnál. Nagyon szép volt a viseletük is, amit gyakran felvettek, nem úgy mint nálunk, hogy csak néptáncsoportokra jellemző. Rengeteg érdekes programon vehettünk részt és könnyen barátokká váltunk a helyi gyerekekkel. Egyik nap elmentünk Nyergestetőre, ahol kopjafát állítottunk a hősök emlékére, az összetartozásunk jelképeként. Gyönyörű volt a kilátás. Végül elmentünk a csíksomlyói búcsúra. Voltak akik az egész utat gyalog tették meg Csíkdánfalváról. Hatalmas embertömeg áramlott fel a dombokra. Az egésznek csodálatos hangulata volt. A Szűzanya-szobor közelébe sajnos nem jutottunk el. Visszafelé esni kezdett az eső, és szó szerint bőrig áztunk. Este még beszélgettünk a családdal egy finom vacsora mellett, majd játszottunk és jó nagyokat

nevettünk. Másnap a vasárnapi mise után elbúcsúztunk és fáradtan, de élményekkel tele indultunk haza. A megismert lányokkal azóta is tartjuk a kapcsolatot közösségi oldalakon. Hálásak vagyunk hogy részesei lehettünk ennek a kalandnak.

Takács Mária
Miskolc

Erdélyben

Nagyon megörültünk, hogy lehetőségünk volt elmenni Csíksomlyóra. Szüleink mindig kijavítottak otthon bennünket, ha Romániaként emlegettük Erdélyt. Nem igazán értettük ezt mindaddig, amíg a MMSZ által lehetőségünk nem lett a csíksomlyói, pünkösdi búcsúra elmenni.

A Kárpátokon át gyönyörű, de hosszú volt az út. Szatmárnémetiben megálltunk, és megnéztük a városházát, ami nagyon szép volt. Amikor este megérkeztünk finom,

erdélyi kürtöskaláccsal vártak minket az iskolában. Mindenki helyet kapott egy erdélyi családnál. Mi egy vendégszerető családnál voltunk elszállásolva, akik már nagyon vártak minket. A családban volt egy velünk egykorú lány, Zsófi, aki már az első nap nagyon nyitott volt velünk, de ott minden fiatal barátságos volt. Vidáman töltöttük ott azt a pár napot.

Érdekes volt hallani, hogy magyarul beszéltek messze Magyarországtól. Néhány szót leírtunk, ami nekünk idegen és érdekes is volt. Például: kokozja=áfonya, kalorifer=radiátor.

Érdekes volt a Nyerges-tető, ennyi kopjafát még nem is láttunk. Ezt az emlékművet az 1848-49-es forradalom és szabadságharc egyik utolsó székelyföldi ütközete emlékére állították.

A szombati ünnepi szentmisére a csíkdánfalvaiakkal mentünk, akik népviseletben jöttek. Az is érdekes volt, hogy ott minden térségnek külön népviselete van, amit az ünnepeken felvesznek.

A ünnepi szentmise alatt esett az eső, de ez senkit nem zavart. A szentmisét a kalocsai érsek mutatta be. Felemelő érzés volt megtapasztalni, hogy ennyi magyar ember összegyűlik és együtt imádkozik. Sajnos a Szűzanya szobrához nem jutottunk el, talán egy olyan alkalommal, amikor nem lesz búcsú, mi is eljutunk.

Hazafelé jövet megnéztük Orbán Balázs sírját, és egy kis időt Korondon is töltöttünk.

Takács Margit
Miskolc

Megmozdult a föld a lábunk alatt...

Apámat, mint vasúti alkalmazottat a II. világháború idején Debrecenből Kárpátaljára vezényelték szolgálatra. Szüleim így kerültek a Fekete-Tisza völgyébe, egy főleg ruszinok (huculok) lakta kis városkába, Kőrösmezőre. Anyám ott esett velem áldott állapotba, de hazatért Debrecenbe megszülni gyermekét, mint az egy cívis, vastagnyakú kálvinista családban illik. Az utóbbi években néha eszembe jutott, vajon hogy alakult volna az életem, ha ott ragadunk Kárpátalján. A határon túli magyarok nehéz életét mindenki ismerte. Itthon a kommunista rezsim kartácstűzzel pusztította a neki nem tetsző gondolatokat, így a hitet és az egységes nemzetudatot is. A vesztes háború után megbélyegezve, a proletár internacionalizmust vallva sorsára hagyta a határon kívül rekedteket. Szüleink és néhány tanárunk azonban sokunkba oltott be egy dacos magyarságtudatot. Élményt jelentettek számomra felvidéki kirándulásaink, de igazából Erdély és a Székelyföld ragadott meg. Mindig úgy éreztem, hogy onnan megtisztulva térek haza. Hiába mondták később a hozzánk áttelepült kollégáim, hogy már Erdély sem a régi, a hazai romló közerkölcsök mellett nekem még mindig „tündérországnak” tűnt. Csak remélni tudom, hogy az uniós csatlakozással beáramló üzleti szellem nem fog mindent fellazítani.

A 2004. évi népszavazás kudarca a külhoni magyarokat a kizsároltság, közülnök pedig sokat a szégyen állapotába hozott. Megtagadtuk honfitársainkat, akik így lettek igazán hazátlanok. Sokan éreztük azt, hogy lelkiismeretünk könnyítésére valamit tennünk kell. Így kerültem kapcsolatba személyes jó barátomon, Szekeres Gáboron keresztül a Máltai Szeretetszolgálattal. Hozzájuk csatlakozva jutottam el többször is Csángóföldre. Élvezhettem a csángómagyarul még tudó öregek kiejtésük miatt kissé szégyenkező, archaikus beszédét, és szegénységük ellenére szívüket

kitevő vendégszeretetüket. A magyarsággal szimpatizáló részük különböző megoldásokat talált a „magyar iskolák” működtetésére, ahol főleg a Székelyföldről érkező tanítónők nehéz körülmények között, de igazi áldozatkészséggel tanítják magyarul beszélni, írni-olvasni, és játszani a csöppsegeket. Némi csalódás volt számomra, hogy a nagyobbak, még a magyar iskolában is, a magyar segítséggel szerzett számítógépeken játszva kizárólagosan románul beszéltek egymás közt. Ugyancsak rossz szájjal értesültem arról, hogy Vizántán, ahol a helyiek kérésére egy jól felszerelt játszóteret építettünk, az néhány év alatt az enyészet áldozata lett. A segítségnek sok más formája is volt. Nem voltam jelen, de tudom, hogy milyen nagy segítséget jelentett, mikor a Szeret folyó kiöntött, és a MSZSZ bőséges gabonaszállítmányt vitt az árvízújtott területre.

A MSZSZ-tal való kapcsolatomban különösen értékes része, hogy részt vehettem a kárpát-medencei magyar gyerekek számára szervezett nyári táborokon. A mottó jól jelzi a célt: Összetartozunk. Ezen mottó alatt sikerült összehoznunk a különböző országok magyarlakta területein szervezett táborokban a felvidéki, anyaországi, erdélyi, kárpátaljai, csángó, és a kört teljessé téve az elmúlt évben már a délvidéki gyerekeket is. A cél teljesült. A külhoni gyerekek rájöttek, hogy más országokban is élnek hasonló nehézségekkel küzdő magyarok, és talán az életüket meghatározó barátságok szövődtek köztük. A táborokban legfontosabb volt, hogy a gyerekek egymásra találjanak, jól érezzék magukat, de fontosnak tartottuk a helyi, magyar történelmi, kulturális, keresztény hagyományok, emlékek bemutatását is. Milyen döbbenet lehetett például az csángó gyerekeknek megismerni a madéfalvi veszedelem történetét az emlékmű tövében, megtudni, hogy honnan is származnak. Mennyire elgondolkodtató a minden jelenleg lakott településtől

távol, egy hatalmas kukoricaföld közepén emelkedő aracsi puszta templom, romjaiban is monumentális épülete a sokat szenvedett Délvidéken. Az első, Csíkszépvízen tartott táborozás során vettem részt először a csíksomlyói búcsún. Már a tömeg, a mindenfelől a nyereg felé igyekvő keresztalják, emberek látványa is különleges hangulatot árasztott. A miséről nincs mit mondanom. Azt át kell élni. De ami a legmegdöbbentőbb volt, az a mise után következett. Meg akartam mutatni a feleségemnek a hegytetőn lévő Salvator-kápolnát, mikor úgy éreztük mindketten, hogy megmozdul, és remegni kezd a föld a lábunk alatt: félmillió ember kezdte el énekelni a nyeregben a magyar himnuszt. Ez nem érzi csalódás volt, valóban remegett a föld. Református létemre azóta további két alkalommal vettem részt a búcsún a csíkmadarasi keresztaljához csatlakozva. Nem akarom elvenni ezt az ünnepet a katolikusoktól, de úgy érzem, hogy azon minden magyar embernek, vallásától függetlenül, életében legalább egyszer részt kell venni. Épp úgy, mint a muzulmánoknak a mekkai zarándoklaton. És az sem volt semmi, hogy a kettős állampolgárság megadása után a csíksomlyói búcsún a hívek gyűjtést rendeztek a magyarországi árvízkárosultak javára. Azok gyűjtöttek adományokat, akikről a 2004-i népszavazás előtt azt mondták, hogy el fogják venni az állásainkat, nyugdíjunkt, megélhetésünket. Kell ennél nagyszerűbb, és számunkra arcpirítóbb cáfolat.

Az emberi jósnak kiszámíthatatlan tartalékai vannak. Néha onnan jön a segítség, ahonnan az ember nem is várja. Nyolc éve ismertem meg Szilágyi István nyugdíjas református lelkipásztort. Ő Ukrajnában született, de ezelőtt 60 évvel, 18 éves korában az USA-ba távozott. Nyugdíjazása óta életét a kárpátaljai egészségügyi ellátás segítésének szenteli. Amerikában gyűjt adományokat, és azt elsősorban Munkács környékén használja fel. Tevékenységét itt, az anyaországban kezdte el. Egy Pécs környéki kis faluban találkozott egy kislánnyal, reménytelennek látszóan súlyos gerincdeformitással. Kivittette Amerikába, ott sikeresen megoperálták, közben a szülei hónapokig az ő házában

laktak. A tengerentúli műtét nagyon sokba kerül, és hamar felismerte, hogy a szerzett pénzt hatékonyabban tudja felhasználni, ha a szakembereket viszi ki Kárpátaljára gyógyítani. Lelkesedése engem is meggyőzött. Őt éve már, hogy önkéntesként évente két alkalommal szabadságom terhére kijárok a munkácsi kórházba operálni olyan gyermekeket, akik műtétére korábban nem volt lehetőség. A műtétet kezdetben magam végeztem, de már egyre gyakrabban csak segíték a kinti kollégáknak a műtétek sikere érdekében. A soknemzetiségű Kárpátalján minden szükséget szenvedőn próbálunk segíteni, de szívem mélyén egy kis plusz örömet érzek, ha magyar gyermek szenvedésein enyhíthetek.

Aktív pályafutásom közeli befejeztével hálás vagyok Istenemnek, hogy csatlakozhattam a MSZSZ nemes szolgálatához, több más mellett én is segíthettem Szilágyi István missziós tevékenységét. Úgy érzem több, és jobb lettem általa.

Dr. Kiss Ákos

Határtalanul...

Minden idősebb olvasónk tud a régműltből idézni egy-egy emlékezetes határátlépést, amikor az ellenőrzéskor – és különösen a vámellenőrzéskor – keletkezett olyan helyzet, ami izgalmassá tette az utazást. Volt kék és piros útlevél, aminek színe akkor volt érdekes, ha nyugatra (Ausztria, Jugoszlávia), vagy keletre akartunk menni. Átnézték az autót, hol tüzetesen, hol kevésbé, elkoboztak ezt-azt, vámot szabtak ki, ha meghaladta a behozott áru mennyisége a hivatalos határt. De sokszor megúsztuk az utazást. Már csak a múltból sejlenek fel a korábbi időszak ilyen irányú emlékei.

„Szubjektív” ellenőrzést mi is tapasztaltunk nemrég, Nagybecskerekből autózva Temesvár felé, Zsombolyánál (ma Jimbolina) a szerb–román határ átlépésekor. A Polizei feliratú egyenruhát viselő szerb határőrnek nem tetszett a Nagybecskerek szó elhangzása, amikor érdeklődött, hogy merre jártunk. „Zrenjanin, mondta, Zrenjanin.” Gondolom, hogy ezért utasított arra, hogy az általa kijelölt pogyászokat tegyük ki a padra, ahol alaposan átnézte.

A Kárpát-medencében még ma is többféle határellenőrzéssel találkozunk, amikor magyar–magyar határt lépünk át, ami attól függ, hogy schengeni övezetbe lépünk, vagy más országba.

A schengeni egyezményt Franciaország, Németország, Belgium, Hollandia és Luxemburg kötötte 1985-ben a luxemburgi Schengenben. Az egyezmény célja a belsőhatármentes Európa kialakítása a szerződő felek közötti összes belső határellenőrzés eltörlése által, legyen az szárazföldi, tengeri vagy repülőtéri határ, azért, hogy lehetővé tegyék az egyén, a tőke és az áruforgalom szabad, ellenőrzésmentes áramlását a tagállamok között.

Egyre több országgal bővült az övezet, majd 2007. december 21-től kilenc állam csatlakozott a schengeni öve-

zethez, s ezzel eltűntek a határok a magyar–osztrák, magyar–szlovén és magyar–szlovák határszakaszokon.

Megjegyzés: Az Európai Unióhoz való csatlakozás nem jelentett automatikus belépést az említett országokba (házánk 2004. május 1-én lett EU-s tagország), mert egyéb feltételeknek is meg kellett felelni. Úgy is mondhatjuk, hogy EU-s országban az utazónak nem kell a határon vámellenőrzésen átesni. Románia a mai napon még nem tartozik az övezethez, pedig már 2007. januárban EU-s ország lett.

A határellenőrzés megszűnése csak az ún. „belső” határookra vonatkozik: ha kívülről utazunk be a schengeni övezet területére, (illetve a schengeni övezetet akarjuk elhagyni), akkor a határátlépésre továbbra is csak a kijelölt határátkelőhelyeken és a szokásos határellenőrzést követően kerülhet sor. Magyarország schengeni belépésével határellenőrzés nélkül, bármikor és bárhol – tehát nem csak a korábbi kijelölt határátkelőhelyeken – léphetjük át a belső határokat, ha más schengeni országokba utazunk.

A román határon találkozunk ellenőrzéssel, Szlovákiába utazva nem. 2010 óta magyar állampolgárnak nem kell útlevelet felmutatni a szerb határon, de a másik oldalon élőknek szükséges, ha Magyarországra jönnek. Ott könnyítés már az, hogy nem kell vízum hazánk felé utazva.

Ukrajnába még útlevél kell, más országba elég a személyi igazolvány. Azt gondolom, hogy el fog jönni az az idő, amikor az ember által létrehozott elválasztó határok eltűnnek, és igazán határtalanul járhatunk a Kárpát-medencében.

Sz. G.

Délvidék

A kevésbé ismert Délvidék

A Délvidék, vagyis a régi Magyarország délvidéke, ma Vajdaságként is ismert terület, a Kárpát-medence nagyon különleges, de talán legkevésbé ismert tájegysége. Erdély, Felvidék, de még Kárpátalja is nagyobb népszerűségnek és ismertségnek örvend a magyarországi turisták körében. Mindenképpen érdemes megismernünk Délvidéket is, mert nemzeti kultúránk és ezerszáz éves kárpát-medencei történelmünk ezer szállal kötődik e tájhoz. Középkori történelmünk leggazdagabb vidéke a török elleni harcok idején sorsfordító csaták színtere lett. A világtörténelmi je-

lentőségű 1456-os nándorfehérvári diadalt is Délvidéken, a mai Belgrád területén aratták! A százötven éves pusztítás után gyorsan újra benépesülő terület az 1848–49-es szabadságban került ismét történelmünk fő sodorvonalába. A 13 aradi vértanú közül öt kötődött a Délvidékhez, ami ekkor nevezetes csaták színhelye volt. Az Osztrák–Magyar Monarchia boldog békeidejében a gazdagon termő síkság végre újból jóléttel ajándékozhatta meg lakóit. A 19–20. század fordulóján a legjelesebb építészeink tervei alapján épülhettek fel azok a különlegesen szép épületek, melyek több itteni városközpontot máig szinte ékszerdobozzá varázsolnak.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat tábora a vajdasági Muzslyán

Sok fáradságos munka árán került megrendezésre 2010 júliusában a Magyar Máltai Szeretetszolgálat tábora a vajdasági Muzslyán. Én mint nevelőtanár vettem részt a szervezésben, rám hárult a feladat, hogy a magyarcsernyei tanulókat elkísérjem. A tábor a muzslyai Emmausz kollgiumban került megrendezésre. Egyhetes, igen gazdag programja keretében bejártuk a környék nevezetességeit. Ezen állomások szoros összhangban voltak a magyar történelem eseményeivel.

A táborba számos résztvevő érkezett Magyarországról, a Felvidékről, Erdélyből és a Vajdaságból, amit mi magyarcsernyeiek képviseltünk. 6 diák részére adatott meg a lehetőség, hogy eltöltse ezt a kellemes hetet, mindannyian a magyarcsernyei általános iskola felső tagozatának tanulói.

A máltaiaknak ez volt a második ilyen jellegű tábora, ahol mi résztvettünk, az első 2009-ben volt Miskolcon. Annak ellenére, hogy Magyarcsernyét súlyos belvízkárok sújtották, sikerült támogatásokat találjunk, hogy a szerényebb anyagi helyzetben lévő, de kiemelkedően jó tanulók tudjanak elsősorban részt venni.

A gyerekek részére szinte ez volt az egyedüli lehetőség, hogy más országbeli fiatalokkal találkozzanak, hogy leküzdjék az országhatárok által támasztott korlátokat.

A tábor oly módon került megszervezésre, hogy minden nap más-más városba, helyszínre látogattunk el, úgy mint Nagybecskerekre, az aracs pusztatemplomhoz, Újvidékre és Péterváradra, Temesvárra, Magyarcsernyére, Székelykevére, Szendrőre, a Tisza torkolatához, Szabadkára és utoljára, de nem utolsósorban Ópusztaszerre. A program nagyon tartalmas volt, a gyerekek hihetetlenül élvezték. Ki tudtak szakadni szerény falujukból, és ha egy rövid időre is, de megszűntek az ebből fakadó hátrányok. Sajnos sokuknak ez volt az egyetlen komolyabb nyári programjuk. A tábor a kirándulások alkalmával megszerzett ismereteken túl, egy igazi interkulturális élmény volt, mind a diákok, mind a tanárok számára.

A tábor nagy hatása messzemenően túlmutatott a résztvevők körén, Magyarcsernyén az egész falu tudta, hogy a táborlakók a faluba látogatnak – ez a temesvári kiránduláshoz volt kapcsolva –, és örömmel látták vendégül a külföldi vendégkisdiakokat egy ebédre. A gyerekek számára e tábor komoly motivációt jelent a tanulás szempontjából is, van aki csak azért igyekszik jobban tanulni, hogy a jövőben is résztvehessen a táborban, ahol nem csak életre szóló élményt, de távoli barátokat is szerezhet.

Jelena Gavric

Beszélgetésünk egy magyarcsernyi idős nénivel

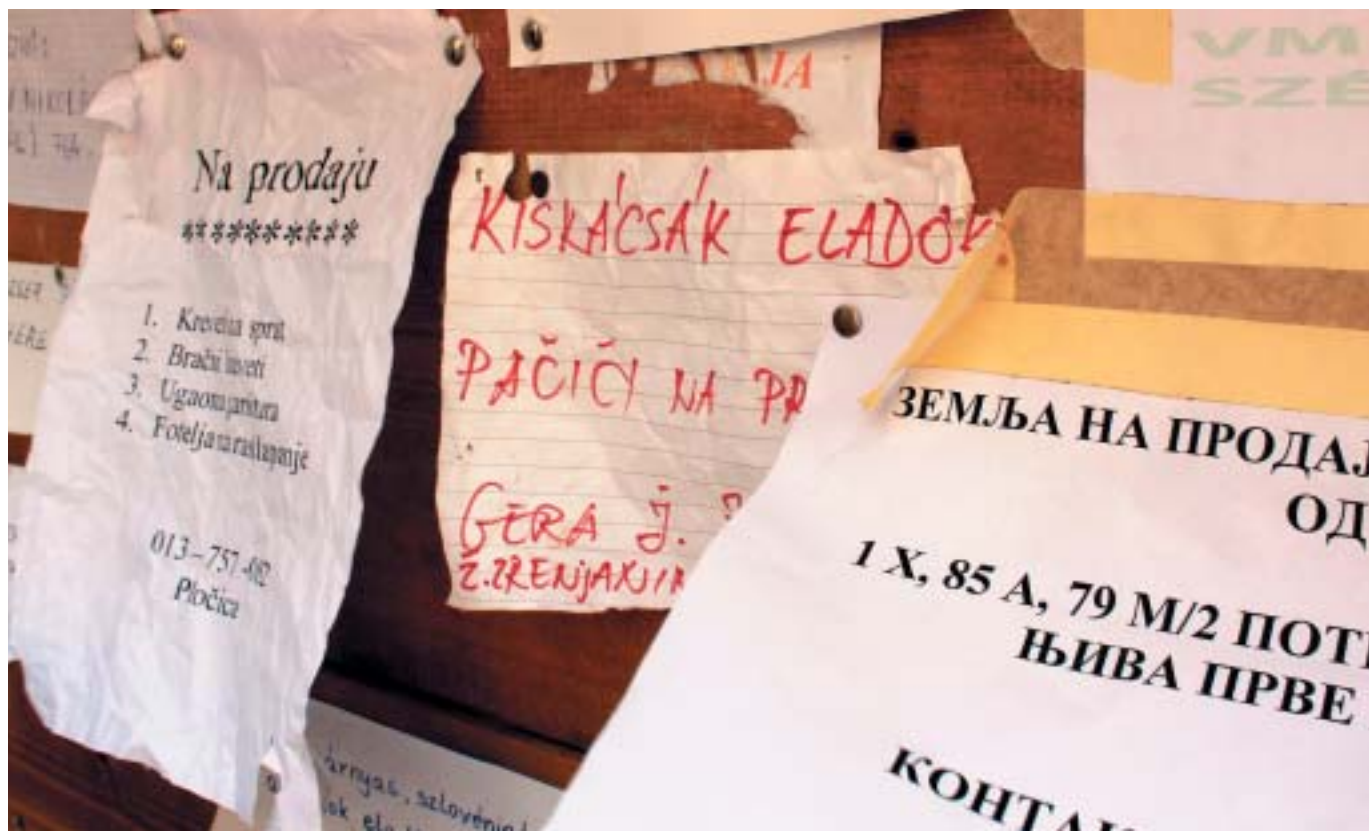
Temesvár után Magyarcsernyét vettük célba. A helyiek finom kiflikkel és üdítővel fogadtak. Megtekintettük a templomot, majd háromfős csapatokba szerveződünk. A csapatok egy-egy idős magyar nénihez, bácsihoz mentek. Mi Kati nénihez mentünk. Ő egy kedves, aranyos, bőbeszédű néni. Kint várt minket az ajtóban, pedig azt hitte, már nem is megyünk hozzá, mivel kicsit késtünk. Beinvitált minket a kis házába, majd fiatalos lendülettel mutatta az utat a nappaliba. Ott leültünk, majd elkezdtek feltenni kérdéseinket. Hamar rájöttünk, hogy Kati néninek nem is kell kérdéseket feltenni, anélkül is többet mondott, mint amit reméltünk. Megtudtuk, hogy az ő korában 6 osztályos volt az általános iskola, utána mindenki ment dolgozni. Ő a cséplőgép mellett dolgozott mindig, ő volt a Kis-

kati, mivel az édesanyja volt a „Kati”. Sokszor hiányzott a munka miatt az iskolából, de nem volt belőle baj, mivel a tanárnő lányaként szerette, és így is kitűnő volt. A rábízott munkát mindig hibátlanul elvégezte, a főnökök mindig azt mondták, hogy a „Kiskati” kell nekik.

Sajnos a háború alatt a nincstelenségből is kijárt a részük. A férje megrokkant, később az egyik fia is, majd mindketten elhunytak. Kati néni nagyon művelt, tud németül és szerbül. Állattartásból és földművelésből tartotta el magát. Mindig szegény volt, most is az, de nagyon takaros háza van. A szomszédokkal nagyon jó a kapcsolata, segítenek neki olyan dolgokban, amit az ember már 80 évesen nem nagyon tud megcsinálni.

Nagyon nagy élmény volt ez a félórás beszélgetés. Reméljük, a többi táborban is lesz ilyen, nagyon jó lenne.

Hunyadiak vegyes csapata

Zsolcai árvízkárosultakat láttak vendégül Zentán

Július 16-án, pénteken Csöbör Katalin országgyűlési képviselő indította útjára azt a buszt, amellyel felszólcai árvízkárosultak utaztak a Délvidékre, a Máltai Szeretetszolgálat segítségével.

A turistacsoport egy Zenta környékén megrendezett aratóünnepen vett részt, a szállásukról és étkeztetésükről a felsőhegyi vendéglátók gondoskodtak, az útiköltséget pedig a szeretetszolgálat fizette.

Határokon átnyúló munkánk során alakult ki személyes kapcsolatunk vajdasági magyarokkal, így Ősz Szabó Imre főszervezővel is, aki hallva az árvízi eseményekről, azonnal meghívással fordult a miskolci régióközpontozhoz, hogy

vendégül látnak bajba került személyeket kikapcsolódásra, és lelki feltöltődésre.

Szombaton városnézésen ismerkedtek a résztvevők Zentával. Vasárnap a park színpadán fúvószenekar jelezte a jeles esemény kezdetét. A templom előtti úton gyülekezni kezdtek a program résztvevői. Jöttek lovon, pónin, kocsikon, hintókon, de teherautóval, busszal és személygépkocsikkal is, és hozták magukkal a szükséges felszerelést.

„Ha legény vagy, gyere velem kaszálni” mottójú rendezvényen nagy melegben – igazi aratóidőben – számtalan csapat indult el. Külön díjazták a hagyományőrzést és a régi ételeket, melyet a határba vittek magukkal.

A versenyzéshez regisztráció kellett. A kapcsolattartást rádióamatőrök biztosították. Számtalan üstben főtt az ebéd. A zsolcaiak két csapattal vettek részt a főzőversenyben, méghozzá sikerrel. A fiatalok horgászversenyen vetélkedtek. Minden felszerelést a vendéglátók biztosítottak.

Az előző napi városnézés és az aratóünnepi élmények közben a vendégek megismerték az ott élő magyarokat, ismeretséget kötöttek, és – ha kis időre is – elfelejtették az otthoni gondokat.

Az út több volt, mint egy kirándulás, mert egyben egymástól távol élő, és országhatárral elválasztott magyarok találkozója is létre jött.

Jakab Istvánnal az Országgyűlés alelnökével a bányási határban tartott aratóünnepségen találkoztunk ismét. A 2005-ös csángóföldi búzaszállításra élénken emlékezett.

Miskolci Régiónközpont

Címzett: "Miskolci Régiónközpont" <mailto:mregio@chello.hu>
 Elküldve: 2008. június 28. 12:33
 Tárgy: Kérés

Kedves Szekeres Gábor!

Még egy kérvényem lenne, ne haragudjon, hogy mindig zaklatjak valamilyen papírral, de most a szabaddal Konzultációt kérek, hogy Önök küldjenek el nekik, egy bizonyítatot, hogy a Magyar Máltai Szervezetnél Miskolcon, közbiztonságba ad szállást és étkeztetést magyarszemélyi gyűlések és let tanítások, meg a gépkezelésnek, ha lehet, akkor a mi nap, vagy a hétfői nap (szűk) folyamán. Köszönök.

A Magyar Konzultáció fax-száma Szabadfák: 0038124532427 (Kamilla részére)

Köszönök a szervezést, és remélem, hogy a csütörtöki étkezéssel minden rendben lesz a konzultáció részéről.

Üdvözzel!

Nagy Erzsébet

Szekeres Gábor

Címzett: "Miskolci Régiónközpont" <mailto:mregio@chello.hu>
 Elküldve: 2008. június 12. 21:41
 Tárgy: Tábor

Tisztelt Szekeres Gábor!

Örömmel fogadtuk a meghívást a Máltai Szervezetnél miskolci táborra. A magyarszemélyi Petőfi Sándor Általános Iskola-ból hat diák és két kísérő tanárunk utazik. A pontos névsor a jövő héten fogjuk elküldeni és előzetesen egy hivatalos meghívólevelet kapni (a meghívóim felkér, pontos letérít, névsor és az, hogy a Máltai Szervezetnél szállja az ott-tartózkodás költségeit, biztosítja a szállást és az étkeztetést, valamint utazás és belföldi és von utazás.) Ez a táborhoz szükséges.

A hat diákot a tanulmányi eredményük alapján választottuk ki, mindannyian nagyon jó tanulók és jutásban kapták ezt a tábor.

Egy kérdésem van: a magyar határról hogy közelítenek van Miskolc?

A jövő héten jelentkeznek a névsorral és nagy köszönettel küldjük övéleteinket, természetesen Nagy Erzsébet, a magyarszemélyi Petőfi Sándor Általános Iskola tőlük.

Amikor még vízum kellett a délvidéki magyaroknak Magyarországra.

Máltai Szeretetszolgálat Arrupe Ifjúsági Csoportja

Dr. Csiba Gábor máltai csoportvezető segítő közreműködésével 2002-ben megalakult a Fényi Gyula Jezsuita Gimnázium ifjúsági máltai csoportja. A program névadója Pedro Arrupe atya, aki a XX. század második felében a jezsuita rend generálisa volt. Ő fogalmazta meg „*a másokért-élő-ember*” eszményét és a jezsuiták képzésében ismét középpontba állította a szociális gondoskodást. A csoport tagjait azon diákok alkotják, akik az adott tanév során bekapcsolódnak a szociális programokba

Szeretetszolgálati program

Az iskola jezsuita vezetőiben kilenc évvel ezelőtt fogant meg a gondolat, hogy létre kellene hozni egy programot, amelynek során diákjaink tapasztalják meg az adás örömét és az elfogadás képességét, ismerjék meg jobban önmagukat, táguljon világvégük és társadalmi felelősségvállalásuk. Folyamatosan erősödjön bennük a szociális érzékenység és elköteleződés. A szociális tapasztalat a tanulmányi, közösségi és lelki fejlődést segítő programok sorába illeszkedjen. A „*másokért-élő-ember*”-t jellemző tulajdonságok kialakítása, fejlesztése elsősorban hosszantartó, rendszeresen végzett, konkrét munka által képzelhető el. Így diákjaink hét

hónapon át heti rendszerességgel végzik az általuk választott közösségi szolgálatot. A diákok hétről hétre, rendszeresen találkoznak olyan konkrét helyzetekkel, amelyekben nekik kell dönteniük. Ezek által egyre érettebbekké válnak, s eljutnak odáig, hogy képesek lesznek választ találni az újra és újra felmerülő kérdésekre. Az iskola pedagógiai programjába beépített szeretetszolgálatban egy adott évfolyam minden diákja részt vesz.

2002 óta több mint 600 diák vett részt programunkban. A szeretetszolgálat eredménye, hogy a munkát végző tanulók sokkal elfogadóbbakká, megértőbbekké válnak a hátrányos helyzetű gyerekekkel, illetve felnőttekkel szemben, mint az általában jellemző kortársaikra. A mindennapjaiktól lényegesen eltérő élethelyzetekben kell helytállniuk, döntéseket hozniuk, és ezek a tapasztalatok érelik őket.

2004. szeptember 22-én a Magyar Máltai Szeretetszolgálat megalakulásának 15. évfordulója alkalmából rendezett konferencián diákok közreműködésével mutattuk be először a programunkat. Azóta 15 oktatási intézmény adaptálta helyi viszonyaira iskolánk programját. Velük együtt így évente közel 1000 diák végez közösségi szolgálatot.

Adni öröm

Boldogasszony anyánk

1. Boldogasszony anyánk
régi nagy pátrónánk,
Nagy ínségben lévén így szólít meg hazánk:
rfr.: Magyarországról édes hazánkról
ne felejtkezzél el
szegény magyarokról.

2. Ó Atyaistennek
kedves szép leánya
Krisztus Jézus anyja
Szentlélek mátkája:

3. nyisd fel az egeket
sok kiáltásunkra,
anyai palástod
fordítsd oltalmunkra!
rfr.: Magyarországról édes hazánkról
ne felejtkezzél el
szegény magyarokról!

4. Kegyes szemeiddel
tekinsd meg népedet
segísd meg áldással
Magyar nemzetedet.

5. Sírnak és zokognak
árváknak szívei
hazánk pusztulásán
összetört lelkei.
rfr.: Magyarországról
édes hazánkról
ne felejtkezzél el
szegény magyarokról!

6. Jézus fiad előtt
hajts térdet érettünk,
mert ha nem cselekszel
egy lábíg elveszünk!

7. Dicséret dicsőség
legyen az atyának
a te Szent fiadnak
s Szentlélek mátkádnak.
rfr.: Magyarországról
édes hazánkról
ne felejtkezzél el
szegény magyarokról.

A gyűjtés margójára

Vélemények, tapasztalatok a karácsony előtti gyűjtésről:

Idén is tapasztalhattuk az emberek segítőkészségét, több csoport számolt be arról, hogy sok szülő számára fontos, hogy gyermeke megtapasztalja a segítség örömeit, a szolgáltatás értékét, hogy a gyerekek adakoztak, vagy ők tették a gyűjtőasztalra néha a bevásárlókocsiban állva vagy ülve az adománynak szánt élelmiszert.

„Tapasztaltuk, hogy az adományozók arcán valóban látni lehetett, hogy adni öröm, még akkor is, ha az egy csomag tészta vagy egy kis konzerv volt.”

„A gyűjtés nagyon jól sikerült, sok adományozó volt. Akadt, aki sokat, akadt, aki keveset adott, de estére sok adomány gyűlt össze. Voltak gyerekek, akik az édesanyjukkal jöttek vásárolni, és lelkesen rakták a kocsikba az ajándéknak szántakat... Nagyon jó volt részt venni a munkában.”

„Meglepő volt, hogy nagyon sok fiatal adományozott, továbbá fiatal házaspárok kisgyermekkel, s a gyerekek kezébe adták a szegényeknek szánt élelmiszert, ez jó!”

„Kedves gesztus volt a fiatal házaspároktól, hogy kisgyerekeikkel küldték oda az adományt, megismertetve az apróságokkal az adakozás örömeit.”

„Több magható pillanatnak voltunk szemtanúi. Például egy éppen csak totyogó kisgyermek hozott egy tábla csokoládét – persze anyuka figyelmétől kísérve, vagy egy idősebb néni hozott 1 kiló lisztet, azzal, hogy többet sajnos nem tud adni.”

A gyerekek és fiatalok idén feltűnően nagy számban vettek részt a gyűjtésben. Több iskola tanári kara tekintette fontosnak, hogy a diákok bekapcsolódjanak ebbe a munkába, és a gyerekek nagy lelkesedéssel, jókedvűen és kedvesen, hatalmas segítséget nyújtottak.

„A gyerekek nagy örömmel álltak mellénk és szívesen

segítették a munkánkat. Ők ugyanis a Spar bejáratánál osztották a cédulákat a vásárlóknak, az emberek felé békességet és szeretet sugároztak.”

„Az egyik 22 éves fiatalember elmondta, hogy ódzkodva, fenntartásokkal vállalta a gyűjtést, majd a végén hálálkodva köszönte meg, hogy részt vehetett a gyűjtésben – óriási élmény volt, jövőnk máskor is – mondta.”

„A szeretet adománya. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat egri csoportja öt éve részese a Kaiser’s, az Interspar, a Spar és a Magyar Rádió által közösen szervezett adománygyűjtő akciónak. Ebben az esztendőben a Deák Ferenc Római Katolikus Általános Iskolában ajándékoztak meg százötz gyermeket, akiket az egri iskolák gyermekvédelmi felelősei küldtek el a tegnapi jótékonysági rendezvényre. Az önzetlen támogatók által összeállított csomagok tartós élelmiszert és finomságokat tartalmaztak – tudtuk meg Kékesi Györgynétől, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat egri csoportvezetőjétől.” (*Heves megyei Hírlap, 2007. december 22.*)

*

Ha valaki azt mondta volna nekem tegnapelőtt, hogy tizenöt másodperc alatt rábeszél arra, vásárolok valami ajándékot a rászorulónak, alighanem azt feleltem volna, nem most jöttem le a falvédőről. Edzett ember vagyok, „megállító emberek” hadán verekszem keresztül magam, valahányszor reggelente lemegyek a metróhoz, a villamosmegálló előtt rutinosan kerülgetem a szórólaposztókat, farccal sietek át a bevásárlóközpontok környékén lézengő, kezükben mappát, tollat szorongató figurák között, este rutinos mozdulattal gyűröm össze az autó szélvédőjén talált reklámat.

Naponta legalább tucatnyi alkalommal próbálnak idegenek valamit a nyakamba sózni, vagy éppen megszerezni tőlem. Tegnapig úgy gondoltam, esélyük sincs.

Péntek reggel a Magyar Máltai Szeretetszolgálat több száz önkéntes aktivistája kezdett karácsonyi adománygyűjtésbe. Hat napon át az ország 119 Interspar, Spar és Kaiser’s üzletében valamennyi vásárlót megszólítják, hogy

vegyen valami tartós élelmiszert, lisztet, cukrot, édességet a rászorulónak. Ha teheti. Körülbelül tizenöt másodpercük jut egy-egy emberre, ennyi idő, míg valaki a bevásárlókocsit áttolja a bejáraton. Az „Adni öröm” akció első napja azonban ismét azt igazolta, hogy a magunkra erőszakolt közöny, a reflexszerű elutasítás nem más, mint törekeny álarc.

Romhányi Tamás

A gyűjtés tapasztalataim túl a segítők öröme és köszönete is megfogalmazódott:

„Nekünk is csodálatos volt az élmény, tapasztalni, hogy az emberek szíve megnyílik, és szeretettel fordulnak egymás felé...”

„Köszönjük a gyűjtési lehetőséget, minden csomaggal nagy örömet szereztünk rászoruló embertársainknak.”

Aprókból építettünk...

Az idősebbek még emlékeznek a lyukas kétfilléres és az ötfilléres pénzmékre, még többen a 10, 20 és 50 filléresekre, melyeket már régen kivontak a forgalomból, közülük utolsóként az 50 fillérest 1999. szeptember 30-án. Később az egy- és kétforintos is megszűnt, mint fizetőeszköz. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat 2008 februárjában „Aprókból épül” címmel tartott akciójában gyűjtötte ezeket az értéket nem egyszerűen csak forrásteremtő céllal, hanem a látókörébe kerülő legrászorulóbb családok megsegítésére, másrészt fel akarta hívni a közvélemény figyelmét a bajbajutott családokra és a segítség lehetőségére.

A Magyarországon folyó gazdasági átalakulás következtében számos család kerül a tisztességes szegénység állapotából

a kezelhetetlen anyagi terhek okozta krízishelyzetbe. Ezeknek a családoknak sok esetben néhány tíz- vagy százezer forintra lenne szükségük ahhoz, hogy ne váljanak tragédiák alanyaivá, áldozatokká. A Szeretetszolgálat a családokkal együtt érzékeli azt, hogy a külső hideg, a fűtetlen otthonok, az elégtelen ruházkodás mind-mind komoly veszélyforrást jelentenek a családok és gyermekeik számára.

Ugyanilyen veszélyforrást jelent ugyanakkor egy másfajta hideg is, az a fajta elhidegülés és elidegenedés, amit a társadalom elesettjei – szegények, fogyatékkal élők, elhagyottak – esetenként megtapasztalnak, és megtapasztalunk velük együtt mi is. A Máltai Szeretetszolgálat napi tevékenységén keresztül fokozottan érzékeli a legrászorulóbbaknak az élet határhelyzeteiben való lefelémozgását. Az 1 és 2 forintos kampányban azt kértük, hogy a min-

*aprókból
épül*

SZÁMLASZÁM
MKB 10300002-20102898-00003285

TELEFON
19025702-1-43

 Magyar Máltai
Szeretetszolgálat

denféle hidegtől sokféle módon szenvedő családoknak adják a 2008 február végén egyébként is forgalomból kivonásra kerülő 1 és 2 forintosait. Mi vállaljuk, hogy a társadalmi összefogás erejével a következő évben elérjük a látókörünkbe kerülő, azon végveszélyben lévő családokat, akiknek ez a minimális segítség az életet jelenti.

A gyűjtés leglátványosabb helyszíne a budapesti WestEnd bevásárló központ volt, ahol egy Magyarországot ábrázoló 60 négyzetméteres gyűjtőhelyre dobálhatták apróikat az arra járók. Az akció alatt minden nap más helyszínről érkezett önkéntesek „őrizték” a gyarapodó adományt. Miskolcra egy szombaton négy jezsuita diákkal voltunk jelen (Burján Zsófia, Cseke Csilla, Cseke Gyögyvér, Kaiser Panka), akik fogadták azokat, akik üvegekben, zacskókban, dobozokban vagy markukban hozták az aprókat, hogy összeadják a cél érdekében.

Hat éve gyakran találkozok karitatív munkája során a Fényi Gyula Jezsuita Gimnázium és a Máltai Szeretetszolgálat, amikor közösen igyekszünk segíteni a leszakadókon, a rászorulókon. Karácsony előtt az „Adni öröm” akcióban élelmiszert, most aprókat gyűjtöttünk, nemsokára a kárpátjai ifjúsági táborunkhoz keresünk támogatókat. Ezzel az összefogással építhetünk igazán közös jövőt.

*

Amikor a Szolgálatnak szorgos kezekre van szüksége, a gyerekek azonnal készen állnak a segítségnyújtásra. Ez különösen igaz egy-egy új akciónkra, mint amilyen pl. az Aprókból épül elnevezésű volt, mely során a forgalomból kivont 1–2 forintosokat gyűjtöttük. Az akció ideje alatt a fő gyűjtőhelyen a Magyarországot jelképező, az ország legnagyobb „perselyénél” az arra járó vásárlók 1–2 forintosokat dobhattak be. A kampány során, mintegy négy hét alatt 6 246 242 forintot adtak össze az ország minden részéről érkező jólelkű adományozók.

Az Észak-Magyarországi Régió 2008. február 23–25. között teljesített szolgálatot. Mindhárom napon diákonkéntesekkel utaztunk a fővárosba, olyanokkal, akik

már korábban is részt vettek a máltai munkában. Ők a miskolci Fényi Gyula Jezsuita, és a sárospataki Árpád Vezér, ill. Református Kollégium Gimnáziuma tanulói voltak. Együttal magukkal vitték a környezetükben gyűjtött, kivonásra ítélt aprópénzt.

Magyarország szíve

A 20 éves Magyar Máltai Szeretetszolgálat, ünnepi kampánysorozata keretében hirdette meg két éve többhónapos akcióját, „Magyarországnak van a legnagyobb szíve!” címmel. A kampány *központi helyszíne a Budapest, Nyugati téri WestEnd City Center Millennium („szökőkutas”) Udvara* volt, illetve országosan mintegy 350 Máltai Pont, továbbá az akcióba bekapcsolódó vállalatok, közintézmények székhelyei, telephelyei.

A kampányban arra kérték a magyar társadalmat: legyenek ebben az akcióban is társak az összefogásban; varrjanak egy szívet, és vigyék el az akció valamelyik helyszínére – hogy ezzel is bizonyíthatassák a hazai társadalom összefogásának lehetőségét, erejét. Az összegyűlt szíveket a

későbbiekben egy nagy szívvé dolgozták össze. Az így kapott nagy szívet, egyetlen nagy látványelemként, a 20 éves MMSZ üzenetét hordozva, egy arra alkalmas közterületen állították ki.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat azt szeretné üzenni Magyarországnak: a hazai társadalom érzékeny a szociális problémákra, és kész aktívan közreműködni azok megoldásában – ez a máltaiak 20 éves tapasztalata. Ennek az alapja az a nagyfokú és sokrétű támogatás, amelyet a szervezet a társadalomtól kapott és kap, ahhoz, hogy a legszegényebekben segíthessen nap mint nap. Az MMSZ ezt a bizalmat és elköteleződést köszöni meg, és kéri továbbra is minden jóakarátú ember támogatását: tegyünk együtt azokért, akik csak így remélhetnek segítséget!

„Ez év (2009) februárjában (csakúgy, mint tavaly), a Magyar Máltai Szeretetszolgálat szervezésében Szekeres Gábor bácsival elutaztunk Budapestre a Westendbe. Első alkalommal három iskolatársammal együtt egy- és kétforintos gyűjtésben vettünk részt. Eleinte kicsit meg voltunk szeppeelve, de az idő múlásával egyre jobban feloldódtunk. Nagy sikere volt a dobogón elhelyezett Magyarország térképnek, amibe az aprót kellett dobálni. A gyűjtés végén belemászhattunk a hatalmas „perselybe” és eligazíthattuk a sok pénzt. Most februárban pedig szíveket gyűjtöttünk a „Magyarországnak van a legnagyobb szíve” szlogennel. A program ismét nagyon jól sikerült. Eleinte sokan nem értették a lényegét annak, hogy ugyanabban a perselyben érmék helyett most plüss-szívek vannak. Néhányan vásárolni akartak a szívekből. Egy bácsi pedig a „szíve hölgyének” vitt el legalább hármat, mondván, hogy visszahozza a többivel együtt. A gyűjtés folyamán eljött néhány olimpikon is, akik szintén dobtak be szíveket. Mindkét gyűjtést nagyon élveztük, remélem amennyire jó volt, annyira hasznos is!”

Cseke Csenge

Bethlenszentmiklóstra érkezett a máltai Mikulás

A „Csak 300 forintot kérünk” elnevezésű adománygyűjtést számtalan magánember és munkahelyi közösség támogatta, akik a szórványban élő magyar diákok magyar nyelvoktatására fizették be. Az adományait, az összegyűlt 600 ezer forintot, jelképesen adta át a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Észak-Magyarországi Régiójának 23 fős küldöttsége a Bethlen Miklós Egyesület elnökének – az összeget valójában a bankon keresztül utaltuk át.

A kisdíjak már az udvaron nagy tapssal fogadták a Szeretetszolgálat küldöttségével érkező Mikulást, akit Mankovits Tamás, tokaji önkéntesünk személyesített meg. A delegáció 3 mikrobusszal Heves és Borsod megyéből érkeztek, a nyolcosztályos általános iskola magyar és román tagozatára járó tanulói népviseletbe, Mikulás-napi jelmezekbe öltözve, versekkel, dalokkal, jelenetekkel köszöntötték őket. A vendéglátók műsorát a miskolci jezsuita gimnázium 8. osztályos tanulói, az egri Szent Imre Katolikus Általános Iskola diákjai, valamint a Hevesről érkezett középiskolások viszonozták. Az adventi várakozás idején a lélek húrjait is megérintő műsor végén kigyúltak a fények, megfogtuk egymás kezét, erdélyiek, magyarok és románok, közben a gyertyák fényei már a kis Jézus megszületését idézték. Természetesen a gyermekek már nagyon várták, hogy a Mikulás szólítsa őket, hogy megkapják a várva várt cukorral, dióval, mogyoróval teli csomagot.

Nagy meglepetést jelentett és igen megható érzés volt, amikor a vendéglátók bejelentették, hogy ők gyűjtöttek a magyarországi vörösiszap-katasztrófa áldozatainak. A híres korondi cserépedényeket tartalmazó doboz átadásakor elmondták: ennek az ajándéknak valójában az eszmei értékét tekintsük.

Ezt követően a csoport tagjai a szállásadó családokhoz mentek, ahol terített asztal várta őket. A késői ebéd után halmozottan hátrányos helyzetű családokat látogattak

meg a csoport tagjai és átadták a Máltai Szeretetszolgálat csomagjait.

Az esti program kezdetén, a népházban, a település román ajkú polgármestere köszöntötte a magyarországiakat, majd a bethlenszentmiklósi énekkar, a népi táncsoport vidám műsora teremtett jó hangulatot. A közös vacsora után az egri és hevesi lányok is színpadra perdültek és szép dalaikkal nagy tetszést arattak. A küllőmenti borok kóstolgatása közben alkalom nyílt a falubeliekkel való beszélgetésre, miközben a fiatalok inkább a táncot választották az ismerkedésre.

Miklós Judit tanítónő levele

Kedves Vendégeink!

Szinte szégyellem, hogy ilyen egyszerűen szólítalak meg benneteket, hisz számunkra olyan volt ez a Nagy Találkozás, mint amikor egy nagy család tagjai találkoznak, akiket a sors valamilyen nagy csapása választott úgy el egymástól, hogy sohasem láthatták egymást mostanáig. Most is ennek a csodának a hatása alatt érezzük magunkat, mintha csak álmodtuk volna az egészet. Így nem csoda, ha az elmúlt szombati nap folyamán a Mikulás rénszarvasait csodaszarvasoknak láttuk, a lányaitok, fiaitok pedig angyalkák voltak, akik csillagösvényen lépkedve tértek vissza, és ontották, ontották ránk szívük melegét, mi pedig a könnyeket.

A legmeghatóbb dolog az volt, hogy bár mi elég nagy bajban kezdtünk lenni itt, a végeken, ami a magyarságunk megőrzését illeti, ezek az angyalkák tudták, hogy nem a mi kezünket kell megfogni, hisz mi mindent tudunk egymásról, és érezzük a felénk nyújtott kéz melegét az éteren át is, de nagyobb jót cselekedtetek azáltal, hogy azok kezét érintettétek meg, akik még soha nem éreztek ilyen simogatást, hiszen nekik a történelemlökönyvek nem ezt tanítot-

ták. Hihetetlen, hogyan tudtátok oldani a feszültséget. Azt elmondhatom, hogy mióta itt jártatok, a román kollégák is kedvesebbek és közvetlenebbek, és mind eljöttek, pedig szombat volt. Itt mindenki úgy érezte, hogy fényt hoztatok az adventi várakozásba. Reméljük, hogy ez a fény sokáig fog világítani, és reményt sugároz, nehogy elbizonytalanodjunk a megmaradásért való küzdelem közepette.

Hogy mi mindent kellene megköszönnünk nektek? Hát elsősorban azt a Fényt, amelyről idáig csak álmodoztunk, azt a sok-sok munkát, amibe a találkozás megszervezése került, miközben az otthoni szolgálatteljes munkát félretéve rólunk gondoskodtatok, és nem utolsó sorban azt a sok anyagi áldozatot, amelyet a magyar családok hoztak azért, hogy mi itt megmenthessünk néhány kis apró lelket, hogy megmaradhassanak annak, aminek születtek. Kérünk benneteket, hogy valamiképp tolmácsoljátok köszönetünket a sok adományért, hogy lehetővé tették, folytathassuk a küüllővári, küüllőboldogfalvi, illetve a magyarbényei gyermekek ingáztatását Bethlenszentmiklósrá, hogy ők is magyarul tanulhassanak.

Köszönjük, hogy eljöttetek, és a Mikulást magatokkal hoztatok. Reméljük, hogy a gyermekeink majd máskor is megsimogathatják azt az igazi szakállat, és ha ti is úgy érzitek, hogy érdemes ide még máskor is eljönni, akkor szeretettel várunk vissza benneteket.

Kellemes karácsonyt kívánunk mindannyiatoknak, és egy természeti katasztrófától mentes boldog új évet! Majd koccintunk az egészségetekre.

Addig is szeretettel üdvözlünk benneteket, a bethlenszentmiklósi csapat nevében

2010. december 8.

Miklós Judit

Bennünket sem kímélt az özönvíz

Keveset aludtak a miskolci máltaiak a május 7-re virradó éjszaka. A várost és környékét ért özönvízszerű esőzés bennünket sem kímélt. A diósgyőri házunk alagsorban lévő helyiségeinket elöntötte a víz. Ezúttal saját magunkon kellett segítenünk.

2010. május 19–24.

A nap 24 órájában teajáratot üzemeltettünk, amely Miskolcon, Ónodon, Onga-Ócsanáloson rendszeresen felkereste a védekezőket a gátakon. Meleg teával, kávéval, szendvicssel kínáltuk a védekezésben részt vevő helyi lakosokat, az odavezényelt rendőröket, katonákat, önkénteseket. A teajárat bázisát 20-án áthelyeztük Edelénybe, ahol a leghosszabb ideig tartott a védekezés.

Június 2.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat budapesti önkéntesei egész éjjel, a legkritikusabb időszakban látták el Edelényben az árvízi védekezésben résztvevőket étellel és kávéval. A reggeli órákban az Észak-Magyarországi Régió önkéntesei is csatlakoztak a katasztrófavédelmi csapathoz, így most már két autóval fuvaroztuk az élelmiszereket, egyben segélyszállományokat juttatunk el az Edelényhez közeli Szendrőlád településre is.

Az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság kérésére Budapestről elindult teherautónk, melyben 200 személy fektetésére alkalmas felszerelés van. Ezzel Ongára megyünk, mert előfordulhat, hogy a közeli Ócsanálost is kitelepítik. A miskolci Fényi Gyula Jezsuita Gimnázium önkéntesei is csatlakoztak a mieinkhez és segítik az MMSZ tevékenységét árvíz sújtotta térségekben.

Június 7.

Vasárnap megkezdődött a Miskolc melletti elárasztott Felsőzsolca lakosainak kitelepítése. Ásványvizet szállítottunk a bennragadt lakosságnak és a védekezőknek. Miskolcon iskolákban és a városi sportcsarnokban segítettek a miskolci máltaiak a befogadás lebonyolításában. Kerekesszékeket, botokat, járókereteket vittünk azoknak, akiknek szükséges. Ezalatt minden hónap első vasárnapján Miskolc sétálóutcájában megrendezésre kerülő régiségvásárban gyűjtöttek önkénteseink a károsultak javára.

Június 9.

A fertőzések megakadályozása érdekében a Magyar Máltai Szeretetszolgálat önkéntesei Hepatitis A védőoltást adtak be a védekezésben résztvevőknek, így a tűző napon hősiessen dolgozó tűzoltóknak is.

Edelényben kezdődött az oltás, az első jelentkező példamutatón a város polgármestere, Molnár Oszkár volt. Ezt követően Felsőzsolca következett. Az egészségügyi munkát dr. Nagy Katalin orvos és Gáspár Attila mentőtiszt végezte.

Augusztus

Pintér Sándor belügyminiszter Kozma Imre atyával együtt Felsőzsolcára utazott, ahol látogatást tettek segélykoordinációs kirendeltségünkön. Győri-Dani Lajos ügyvezető alelnök tájékoztatta a vendégeket az árvízkárosultak megsegítésére folyamatban lévő programokról. A belügyminisztert elkísérte Bakondi György katasztrófavédelmi főigazgató és Nagy Anna kormányzóvivő. A belügyminiszter úr nagyra értékelte a Máltai Szeretetszolgálat munkáját.

szolgálat munkáját, ismertette a karitatív szervezetekkel kapcsolatos együttműködés kialakuló új rendszerét, amelyhez informatikai háttér biztosításával tervez segítséget nyújtani a minisztérium.

Közeledik a szeptember, a beiskolázás hónapja. Minden évben komoly anyagi megterhelést jelent a szülők számára az iskolakezdés. Néhány árvízkárosult településen iskolatáskák adományozásával segítjük a családokat. Edelény városában a mai napon kapták meg az érintettek az iskolakezdési segílyt, a Szeretetszolgálat csatlakozott a kezdeményezéshez. Molnár Oszkár polgármester vette át

az iskolatáskákat a helyi máltai csoport vezetőjétől, Flaskó Györgytől.

Elkészült az első újjáépített ház Felsőzsolcán. A Máltai Szeretetszolgálat segít a berendezésben. Kozma Imre atya a Mátyás király utcában bútorokat és háztartási gépeket adott át egy kétgyermekes család részére Pintér Sándor belügyminiszter társaságában.

Augusztus 20-án Budapesten a Szent Jobb-körmeneten vettek részt önkénteseink és munkatársaink, köztük azok a felsőzsolcai fiatalok, akik önkéntesként csatlakoztak hozzánk.

Devecseren és Kolontáron is segítettünk

Nagy ünnep az erdélyieknek március idusa

Háromszék magyarok lakta településeit járva láthattuk a nagy készülődést, takarítást, emelvényácsolást, virágültetést, óriás kokárdák kihelyezését. Március 15-ét Kézdivásárhelyen ünnepeltünk. Felemelő látvány volt a város iskolásainak felvonulása és a környező települések hagyományőrző lovascsoportjainak bevonulása. Mi is csatlakoztunk a felvonulókhoz, jó érzés volt, hogy tapsal fogadtak minket. A főtéren Gábor Áron szobránál volt a szokásos megemlékezés, ahol elhelyeztük a Magyar Máltai Szeretetszolgálat koszorúját.

Kékesi Györgyné, dr. Kis Imre és Szekeres Gábor koszorúztak a Máltai Szeretetszolgálat nevében 2011. március 15-én.

Kékesi Györgyné a zabolai Mikes kastély parkjában március 15-e ünnepén nemzeti színű szalagot köt Mikes Kelemen kopjafájára. A hármas-kopjás emlékművet gróf Mikó Imre, gróf Mikes Kelemen és gróf Mikes Ármin emlékére 1997-ben állították.

Mikes kastély

Jubileum

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat megalakulásának húszéves jubileumát az Észak-Magyarországi Régió márciusban kiállítással és konferenciával ünnepelte. Március 6-án nyílt meg a régió munkáját bemutató kiállítás „Húsz éve segítettünk” címmel, a miskolci Ady Endre Kulturális és Szabadidő Központban, ahol fotóanyagot és tárgyi emlékeket állítottunk ki.

Március 25-én konferenciát rendeztünk, melyen részt vett Kozma Imre atya, az MMSZ elnöke is. „Húsz év” címmel előadást tartott dr. Köles József, a hatvani csoportunk alapítója. A „Kezükben a jövő” az ifúságról szólt, és a határon átnyúló kapcsolatokról Szekeres Gábor régiótitkár és a miskolci Fényi Gyula Jezsuita Gimnázium tanárai és diákjai szóltak. A „Gondviselés Háza”-ról Kaló Edit miskolci intézményvezető-helyettes és Budainé Nagy Katalin módszertani munkatárs tartott előadást. Mindegyik témakörben egy-egy 20 perces film bemutatására is sor került. A konferenciát Imre atya beszéde zárta, mely nagy tetszést aratott nemcsak a máltaiak, hanem a meghívottak körében is.

Az ünnepi ülésre meghívtunk országgyűlési képviselőket, polgármestereket (ahol csoportunk van), szociális szakembereket, iskolák és egyházak képviselőit, adományozókat, közhatalok képviselőit, és azokat, akik kapcsolatban állnak velünk. Több mint kétszázan jöttek el, akik tenni tudnak a szegényekért, akikkel kapcsolatban áll a Magyar Máltai Szeretetszolgálat.

Kaló Edi

dr. Csiba Gábor

Budainé Nagy Katalin

2004-ben a Csilla von Boeselager Ház kertjében az Magyar Máltai Szeretetszolgálat 15. jubileumi évében az épület átadásának és a Máltai Gondoskodás Kht. megalakításának nyolcadik évfordulójára emlékezve Kozma Imre atya, a Szeretetszolgálat elnöke, Vecsei Miklós ügyvezető alelnök, dr. Kis Imre az Észak-Magyarországi Régió vezetője és Szekeres Gábor régiótitkár egy nyolcéves fát (*Liriodendron tulipifera*) ültettek el. Az ültetésből kivette részét dr. Szabó György, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Közgyűlés alelnöke is, aki 1996-ban a Csilla von Boeselager Ház avatásán is jelen volt mint egészségügyi miniszter.

Magyar Máltai Szeretetszolgálat

1989 -

Pesti Területi Központ

Magyar Máltai
Szeretetszolgálat

Magyar Máltai Szeretetszolgálat
1989 -

Budapesti Központ

A mamrei vendégség

Több mint 20 éve foglalkozom hajléktalan emberekkel és cigány közösségekkel. Rengetegen keresnek meg segítségképp. Nehezen szoktam meg, s főleg az elején okozott nehézséget, hogy gyakran el kell utasítanom embereket és kéréseket.

A fülemben motoz a mamrei jelenés a Teremtés könyvéből, ahol Ábrahám sátra előtt megjelenik 3 férfi, s ő így invitálja őket: „hozok egy falat kenyeret, hogy felüdítsétek magatokat, aztán tovább mehettek. Hiszen ezért ejtettétek útba szolgátokat.”

Mi az embernek a dolga a hozzá fordulóval? Mélységes és misztikus, hogy a számtalan ember közül, aki a világon él, miért pont ők azok, akik hozzánk fordulnak bajukban és szerencsétlenségükben? Miért pont velük találkozunk reménytelen helyzetükben? Miért minket, miért engem kérnek?

Nem egyszer történt az, hogy az engem megkeresők ellenségesen távoztak, mivel nem tudtam enyhíteni a bajukon. A mamrei jelenés sietett a segítségemre abban, hogy megfelelően tudjak erről gondolkodni. Hogy minden hozzám betérőt úgy fogadjak, mint ahogy Ábrahám a három férfival teszi a sátránál: vendégként bánjak velük. A bekopogás pillanatában talán nem is tudom, hogy kérni jött, hozott valamit, vagy csak eltévedt és útbaigazítást kér. Mi gyakran – még itt a Szeretetszolgálatnál is – különbséget teszünk már az ajtóban.

Úgy gondoltuk a kollégáimmal, hogy közösen legalább az ajtónyitást melegebbé tesszük. A betérő érezhesse azt, hogy vendég, s ahogy Ábrahám: hellyel, étellel s itallal kínáljuk meg őt. Ezt a három egyszerű gesztust bárki megteheti különösebb erőfeszítés nélkül, a hozzánk betérőket egy kényelmes fotelba ültetjük, egy pohár vízzel, kávéval vagy teával kínáljuk. Sőt, megtisztelhetjük azzal, hogy a kávé tetejére hab, a csésze mellé egy kis keksz kerül, mint a legelegánsabb cukrászdákban. Legyen bármilyen nyomorult is a betérő, ha porceláncsészét teszünk elé a műanyag pohár helyett, a vendéglátásnak ez az apró gesztusa észrevétlenül is megváltoztatja a találkozás hangulatát.

Ha sikerül nem figyelni arra, hogy ki a kopogtató, milyen ruhában van, hogyan beszél, ingerült, vagy ideges, amíg várokozik, amíg eldől, hogy tudunk-e foglalkozni a sorsával, addig kényelembe helyezve vendégként ül közöttünk. A „vártak engem és kedvesen fogadtak” érzés megjelenése – még ha nem is oldódik meg élete problémája, amivel felkeresett minket – néha elég arra, hogy nem ellenségként, hanem barátként távozik tőlünk.

Ha elég bátrak vagyunk és továbbgondoljuk a mamrei történetet, látjuk, hogy Ábrahám felismeri a vándorokban az Urat. Ez persze nem olyan egyszerű, amikor egy hajléktalan emberrel, egy alkoholbeteggel, egy kimerült, életében megfáradt emberrel találkozunk.

A találkozás után történik meg a csoda, teljesedik be Isten Ábrahámnak tett ígérete, hogy Sára fogan, majd megszüli Izsákot.

Nem mindig tudjuk megoldani mások problémáit. A megoldás nem is mindig általunk születik. De egy apró mozdulattal is közvetíthetünk valamit Isten szeretetéből.

Ha a vándorban felismerjük az Urat, a találkozásból új élet születhet.

Vecsei Miklós

A munka folytatódik...

Könyvünk szerkesztését április 26-én zártuk. A mindennapi munkánk mellett a közeljövőben az alábbiakat tervezzük:

2011. május 17-én avatjuk Csilla von Boeselager mell-szobrát Miskolcon.

Csilla freifrau von Boeselager, a Máltai Szeretetszolgálat egyik alapítója, Miskolc város posztumusz díszpolgára. Születésének 70. évfordulóján emléke és a szegényekért végzett áldozatos munkája előtt egy szobor állításával szeretnénk tisztelni.

Június 9-én játszóteret avatunk Bethlenszentmiklóson

Játszóter építésére nem első alkalommal vállalkozunk, 2006-ban Vizántán kialakítottak már egyet. A játszótér építésével minden, a településen élő kisgyermeknek felhőtlen pillanatok szeretnénk okozni, egyúttal azonban az anyaországtól elszigetelten élő magyarságért is kinyújtani a kezünket, és tenni azért, hogy az asszimilációs folyamatok lelassítsuk azzal, hogy kifejezzük: összetartozunk.

Június 10–12. Résztevői leszünk a csíksomlyói magyar-magyar találkozóknak.

Meglátogatjuk barátainkat, szentmisét hallgatunk a Nyeregben a pünkösdi búcsú alkalmából.

Megszerveztük az ötödik „Összetartozunk” máltai ifjúsági tábort.

2011. július 24–30. között északi szomszédunknál, Felvidéken, Hatfán lesznek együtt kárpátaljai, felvidéki, magyarországi, székelyföldi és bánági fiatalok, és őket kísérő máltai felnőtt önkéntesek.

A Rákóczi-szabadságharc befejezésének 300. évfordulója alkalmat kínál Borsi várkastély megtekintése (II. Rákó-

czy Ferenc szülőhelye), Kassa történelmi nevezettségével ismertetjük meg a résztvevőket (II. Rákóczi Ferenc Rodostóból hazahozott hamvai a székesegyházban vannak eltemetve).

Ellátogatunk Nagyszelmecre (a község kettészakítását jelképező kapu található itt), meglátogatjuk Dobóruszka, Nagymihály és Felső-Bodrogköz környékének nevezetességeit, de Királyhalmec, Lelesz, Nagytárkány és környékének tájai is sok élményt és szépséget tartogatnak számunkra.

A tábor tematikája a Rákóczi-évvél, az Önkéntesség Európai Évével, valamint a civil szervezetek közötti együttműködés erősítésével, a Máltai Szeretetszolgálat céljaival összhangban került kialakításra.

Megőriztük szívünk éberségét, és helyünket a bajba jutottak mellett

Továbbra is támogatjuk a fiatalság tanulását, támogatásukra folyamatosan gyűjtünk, hogy az alsó- és középiskolai, de főiskolai és egyetemi tanulmányikat is szülőföldjükön végezzék, és ott is maradjanak. Azokat keressük, akiknek fontos a magyarság fennmaradása, és az, hogy szülőhelyükön is magyarul beszélhessenek idősek és fiatalok egyaránt. Az ön pénze határtalanul sokat ér, az anyagi segítséssel felül érezni fogják, hogy nincsenek magukra hagyva, sok-sok magyar lélekben velük van, ezáltal lelki támogatást is tudunk nyújtani.

OTP forint számla: 11784009-20200972

IBAN: HU28 1178 4009 2020 0972 0000 0000

BIC (Swift) kód: OTPVHUHB

Adószám: 19025702-1-43

Szegények mindig lesznek veletek!

Csilla bárónő szobra a miskolci házunk udvarán

Öröm a játszótéren

A rászorulók mellett állunk

Könyvünk szerzői

Ambrus Krisztina, diák, Csikdánfalva, Székelyföld

Asszonyi Eszter, diák, Kisgéres, Felvidék

Bajusz Izabella, diák, Magyarcsernye, Vajdaság

A Fényi Gyula Jezsuita Gimnázium diákjai: *Velkey Zita, Nagy Luca, Bölkény Balázs, Tóth Fruzsí, Solmosi Kinga, Kozma Livi, Dudás Klári, Tóth Péter, Pólik Réka, Velkey Kinga, Pólik Flóra, Cseke Csenge*. Vezető tanár: *Velkey Balázs*

Gavric, Jelena, tanár, Magyarcsernye, Vajdaság

Gere Emese, idegenvezető, Zenta, Vajdaság

Gróf Lajos, újságíró, Miskolc

Győri-Dani Lajos, ügyvezető alelnök, Magyar Máltai Szeretetszolgálat, Budapest

Hevesi diákok: *Harnos Gábor, Pósa Zoltán, Pósa Nikoletta* és társaik

Kajtár Csaba, iskolaigazgató, Csikdánfalva, Székelyföld

Kajtár Edith, tanár, Csikdánfalva, Székelyföld

Kardos Katalin, rádiós újságíró, tanár, Miskolc

Dr. Kiss Ákos, gyermeksebész, Miskolc

Dr. Kis Imre, régióvezető, Magyar Máltai Szeretetszolgálat, Tokaj

Kovács Szöszill, újságíró, Vajdaság

Kozma Imre, elnök, Magyar Máltai Szeretetszolgálat, Budapest

Miklós Judit, tanár, Bethlenszentmiklós, Erdély

Oláh Gál Elvira újságíró, a Kossuth rádió tudósítója, Csíkszereda

Palkovics Mária, egy szülő a Vajdaságból

Pócs Anita, diák, Gárdonyi Géza Ciszterci Gimnázium, Eger

Romhányi Tamás, újságíró, Budapest

Dr. Sedon László, hejőcsabai plébános

Szabó Attila, újságíró, Erdélyi Nimród

Szekeres Gábor, régiótitkár, Magyar Máltai Szeretetszolgálat, Miskolc

Takács Margit és *Takács Mária*, diákok, Fráter György Katolikus Gimnázium, Miskolc

Tóth Attila, Kolon, Felvidék

Varga Péter, tanár, Fényi Gyula Jezsuita Gimnázium, Miskolc

Vecsei Miklós alelnök, Magyar Máltai Szeretetszolgálat, Budapest

Adni öröm

Legyen mindenkinek boldog a Karácsony!

A Magyar Máltai Szervezet által
2010. december 16-21.
között

**tartós
élelmiszert
gyűjt**

A gyűjtés helye az
NYITÓPÁLYA az Élelmiszer, valamint
a SPAR áruházakban,
a Magyar Máltai Szervezettel

SPAR

Magyar Máltai
Szervezet